

L'ESTEL

de Mallorca

PREMSA
MALLORCA

15 anys lleials a Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XV. NÚMERO 338

1 DE MAIG DE 1996

PREU: 200 PTS

"Goliat" Nigorra, President del Banc de Crèdit Balear, tocat per Hisenda en una inspecció

"Goliat" Nigorra.

Segell d'entrada al Registre.

"David" Gamundí.

Carta de "David" Gamundí a Hisenda sol·licitant aclarir casos i coses de la inspecció a Miquel Nigorra Oliver, president d'Es Crèdit (pàgines centrals)

Com cada any, el segon diumenge de Pasqua, la gent de Badia i altres urbanitzacions de la costa arenalera peregrinaren a sa Torre. Anaren a missa a la bella església-catedral i llavors es menjaren les darreres panades en bon amor i companyonia.

Serra Ferrer, víctima d'una agressió racista a Sevilla

Llorenç Serra Ferrer, exentrenador del Mallorca i actual entrenador del Betis, devora Carles Rexach i Johan Cruyff, entrenadors del F.C. Barcelona. (Foto EMD)

L'incident va passar a l'aeroport de Sevilla dissabte dia 6 d'abril, entre un policia municipal i el pobler, actual entrenador del Betis, Llorenç Serra Ferrer, el qual havia anat a recollir a l'aeroport la seva esposa. El que en circumstàncies normals no hauria passat d'esser una simple infracció per aparcar malament el cotxe es va convertir en una agressió racista quan el policia sevillà va considerar un insult i una provocació unes paraules que Serra Ferrer va dir en mallorquí a la seva esposa. Llorenç Serra va esser detingut i va passar quatre hores dins el calabós municipal acompanyat de dos xoriços. El popular entrenador mallorquí ha dit al respecte: **Ha estat una experiència humiliant, que de veritat voldria oblidar. Jo no sé el que volia aquest senyor; diu que el vaig insultar en mallorquí i és mentida. Per a mi es va produir una clara situació d'abús de poder, ho tenc molt clar. Inclús hi ha testimonis que van veure com aquest agent (de nom Esteban) va mantenir en tot moment una actitud xulesca** (UH 9.IV.96). El policia andalús va justificar la seva actuació racista i xenòfoba dient que: **El señor Serra Ferrer, en mallorquí o en catalán, le dijo a su familia que yo no era más tonto porque no entrenaba** (D16 9.IV.96). Cal recordar que no és la primera vegada que mallorquins destacats són víctimes d'agressions racistes a Sevilla per parlar en mallorquí. Recordem que l'any 1992, durant la inauguració del pavelló de Balears a l'Expo-92, l'aleshores president de Balears, Gabriel Cañellas, fou insultat i siluat per dir unes paraules en mallorquí. Sobra dir com són de terriblement perilloses aquestes agressions racistes perquè poden tenir un efecte boomerang i aquesta violència es pot retornar contra els andalusos residents a Mallorca que com Nicolás López, director del "coro rociero" de Palma, no aturen en el seu afany colonitzador i de convertir Mallorca en una província andalusa. J.S. Ω

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 L'esperit republicà
- 4 L'antifranquisme
- 6 Cartes al director
- 8 Mahatma Gandhi
- 9 Espanya, mal negoci
- 10 Valencians
- 11 Ball de bot
- 20 Literatura
- 21 Carn capolada
- 23 Cuina de na Tonina
- 23 Galeria de fantasmes
- 24 Xafarderies
- 27 Gloses

Especial dedicat a les barriades de Santa Catalina, i es Fortí, de Ciutat. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

Fins el 15 de maig estarà oberta a Sa Llonja l'exposició "Aproximació a l'avantguarda a Mallorca", coordinada per la secció d'Arts Plàstiques i Exposicions de la Conselleria de Cultura del Govern Balear, amb pintures del grup Tago, Es Deu des Teix, Bes, Ensenya I, Criada, Taller Lluàtic, Espai Obert i Termo Nuclears. A la fotografia, d'esquerra a dreta, la comissària de l'exposició, Maria-Josep Coromines, el director general de Cultura, Ramon M. Servalls, i el conseller de Cultura, Bartomeu Rotger, el dia de la inauguració el passat 28 de març.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

• El jutjat de lo penal número 1 de Girona ha condemnat Ramon Bechi Neira i Marco Antonio Morante Bravo, guàrdies civils del quarter de Verges, a 13 i 5 anys de presó, respectivament. La sentència considera que el guàrdia civil Ramon Bechi va participar en dos atracaments realitzats el passat mes de febrer a la benzina de Torroella de Fluvià i d'altres dos atracaments efectuats a supermercats de la comarca del Baix Empordà. Idò ja ho veis, els qui haurien de donar llum, donen fum. I és que molta d'aquesta gent vénen a les colònies no a posar ordre, sinó a fer-se rics ràpidament com feien els espanyols que anaven a les colònies americanes els segles passats.

• L'Audiència Nacional ha condemnat l'Estat a indemnitzar amb 45 milions de pessetes (de les que pagam nosaltres) al ciutadà Alvaro Cabrerizo, que va perdre la seva esposa i les seves dues filles en l'atemptat perpetrat per ETA als magatzems Hipercor de Barcelona el 19 de juny de 1987. Aquell atac terrorista, el més sangonós d'ETA, va causar vint-i-un morts. Els missers del demandant explicaren que aquesta és una de les primeres sentències que es dicten a Espanya contra l'Estat en un assumpte relacionat amb atemptats terroristes. L'Audiència Nacional ha entès que "les conseqüències de l'atemptat podrien haver-se evitat o pal·liat si el funcionament de les forces de seguretat hagués estat l'exigible". La sala de contenciosos administratius de l'Audiència Nacional està pendent de resoldre una altra demanda presentada per altres tretze afectats de l'atemptat d'ETA a Hipercor. Aquestes tretze perso-

nes reclamen una indemnització conjunta de tres-cents milions de pessetes. A ambdues demandes s'argumenta: "És evident que el servei públic de seguretat ciutadana que garanteix la Constitució no va funcionar adequadament el dia 19 de juny de 1987", en al·lusió a les cridades telefòniques que rebren amb anterioritat a l'explosió que avisava de la col·locació d'un cotxe bomba carregat amb trenta quilos d'amonal i material inflamable a l'aparcament d'Hipercor. Segons la sentència; "entre l'arribada de les dotacions policials (15.28) hores i l'explosió (16.08) no es va fer absolutament res per intentar el desallotjament i impedir que el públic i vehicles seguissin entrant i sortint". Pot ésser, això, terrorisme d'Estat? Interessa deixar que ETA mati catalans i espanyols a fi de criminalitzar l'independentisme?

• El Canal 33 encara no es veu al País Valencià. Els mallorquins hem tingut més sort, o ens hem mogut més, i ja fa molts d'anys que la podem veure. Els valencians, però, es mouen; i ara Acció Cultural ha començat les iniciatives, encaminades a aconseguir que el Canal 33 pugui ésser vist per tots els valencians. Al mateix temps, aquesta campanya servirà per acabar de completar la xarxa de recepció de TV3, que algunes poblacions de les comarques del Sud, no poden veure encara. En aquest sentit, s'ha encetat una forta campanya de recollida dels diners necessaris per bastir les noves instal·lacions, consistent en l'emissió d'abonaments de 1.000 pessetes, agrupats en talonaris de cinc abonaments que s'han fet arribar als socis d'Acció Cultural. Seguim éssent una cultura de peat-

ge, però si tot va bé la ràpida arribada d'aquest segon canal televisiu en català al País Valencià serà una realitat d'ací a pocs mesos.

• L'Assemblea de Maulets de Vila-Seca ens fa arribar una còpia del *Diccionario didáctico español*. Aquest "diccionario" editat a Madrid tracta de polacos tots els catalans: **Polaco, -ca** adj./s. 1 De Polonia (país centroeuropeo), o relacionado con ella: Varsovia es la capital polaca. Los polacos han luchado por conseguir su independencia política. 2 s. col. Persona nacida en Cataluña (comunidad autónoma española): Ha venido un autocar de "polacos" a ver el partido de fútbol del Barcelona. 3 s.m. Lengua eslava de Polonia: El polaco es una lengua eslava del grupo occidental. MORF. En la acepción 1, como sustantivo se refiere sólo a las personas de Polonia. USO El uso de la acepción 2 tiene un matiz despectivo.

• Ha nascut una nova Associació de Comerciants de s'Arenal (ACAR), amb l'objectiu d'evitar la degradació del poble. La direcció d'aquesta associació, el president de la qual és en Damià López i l'assessor jurídic en Pere Bonet (tel. 443257, de 17 a 20 hores), es queixen que s'Arenal és una de les zones de Mallorca amb major índex de criminalitat. Que el cas dels *trileros* és un autèntic escàndol i es pregunten: és incapaç la policia de controlar aquesta màfia? I que l'ambulatori de s'Arenal és absolutament insuficient per a les necessitats de la població. També estan d'acord amb la independència municipal de s'Arenal, municipi avui controlat pels ajuntaments de Ciutat i de Llucmajor.

• A propòsit de la independència municipal de s'Arenal, ha nascut una plataforma per la creació del nou municipi, el portaveu de la qual és en Manuel Solano. Recordem que fa una quinzena d'anys hi va haver un fort moviment a favor de la creació de la independència de s'Arenal promogut per l'associació de veïns Son Sunyer i per aquest quinze-nari que aleshores es deia *s'Arenal de Mallorca*, amb enquestes, mapes, adhesius, etc, que mogueren gran rebombori i molta preocupació, sobretot a l'ajuntament de Llucmajor.

Manuel Solano, portaveu de la Plataforma per la independència municipal de s'Arenal.

• El "Círculo de Bellas Artes" de Mallorca, que presideix n'Antoni Garau, ha tingut aquests dies passats junta general ordinària amb l'objectiu de renovar els estatuts. La comissió encarregada d'aquesta reforma està formada per "don" Francisco Aguiló Forteza, antic secretari del CBA; "don" Juan Canals Antich, actual secretari; "don" Raimundo Clar Garau, notari; "don" Antoni Garau Mulet, president de la CBA; i "don" Pio Tur Mayans, que fou conseller de Transports. Aquesta gent, que empra el "don" espanyol, abans de la renovació de la darrera junta feien els seus escrits en castellà i en català. Ara ho fan tot en castellà. Demostren qui són. Un estol de mallorquins renegats!

• Un anònim amic ens fa arribar el butlletí d'Afedeco *El Nostre Comerç*, i que ben bé podria dir-se "*El nuestro Comercio*" perquè està redactat tot ell en castellà. Suposam que ho fan en aquesta llengua per deferència a les grans superfícies forasteres, perquè els nostres comerciants són quasi tots mallorquins.

• Corren nous vents per la presidència del Govern Balear. I sinó llegiu algunes declaracions del president Soler: "Vull que quedi ben clar que el paisatge és la nostra economia. Que la nostra font de riquesa és el medi ambient. Que l'antic model de desenvolupament en què es basà el boom turístic va maltractar el nostre territori. Que, ara, amb serenitat, hem de recuperar el govern del nostre territori; recuperar-lo i encaminar-lo cap als conceptes més moderns i innovadors de desenvolupament." Ω

Manuel Castellet, director de l'Institut d'Estudis Catalans: **El conseller de Cultura de la Generalitat valenciana, Fernando Villalonga, admet que català i valencià són la mateixa llengua.**

ΩΩΩ

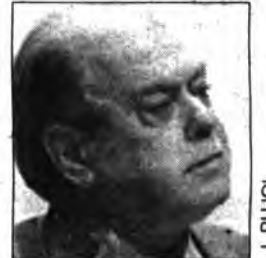
Pere Bonnín: **Des dels decrets de Nova Planta, el poder polític centralista intentà dividir els catalans per tal d'afavorir la castellanització del territori.**

ΩΩΩ

Planas i Sanmartí: **Ni tan sols podem comparar-nos amb Taiwan encara que, això sí, des de la Península no ens peguen canonades, però tampoc ens tiren flors.**

ΩΩΩ

Jordi Pujol: **Tenim un caramull de punts en comú, una situació similar, les Balears, Catalunya i també València.**

J. PUJOL

ΩΩΩ

Quim Monzó, escriptor: **Aquestes setmanes de conversacions entre el PP i CiU han tornat a posar d'actualitat aquella definició de Josep Pla: que el seu país era aquell on quan deia "Bon dia!" li contestaven "Bon dia!". Entrin en un taxi a Barcelona, i en un aclaparador tant per cent dels casos, quan diguin "Bon dia!" no els contestaran "Bon dia!" sinó -si es dignen contestar-los- "Buenos días". I no tan sols als taxis ni només a Barcelona, sinó a Tarragona, Cambrils, Lleida, Figueres, Vaqueira-Beret, Palma o el Turó de l'Home. Aplicant-hi la lògica planiana, si entres en un restaurant, una casa, una terreria, un bar o un prostíbul, cadascun d'aquests llocs diu "Bon dia!" i no et contesten "Bon dia!" sinó "Buenos días!"; ¿què hi hem de concloure? Que aquell restaurant, casa, tintoreria, bar o prostíbul no són el país de Pla ni dels que diuen "Bon dia!"**

NOTA

Com a conseqüència del rebombori causat per les columnes *Han dit...*, *De bona font*, *Sabieu què...?*, *Forasterades*, *Pugen i Davallen*, i davant possibles demandes judicials, d'ara endavant es responsabilitzen d'aquestes seccions Josep Palou i Jaume Sastre. Per altra part, aquests dos autors volen fer constar que no tenen res a veure amb el pseudònim Simó Tort Ballester.

Immigrant! Tu no pots ensenyar la llengua mallorquina als teus fills, però els mestres a l'escola sí que ho poden fer. Exigeix escoles catalanes al teu barri o al teu poble.

EPIII

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'esperit republicà

EN JOAN QUETGLES, professor de Filosofia

Els set pecats mortals d'En Carl Marx (i III)

EN MARX MENYSTÉ LA SITUACIÓ DELS POBLES OPRIMITS. EN MARX VA MOSTRAR UNA PARTICULAR CEGUESA DAVANT ELS GRANS PROCESSOS DE CONSTITUCIÓ DELS ESTATS NACIONALS MORTALS. Si qualche vegada ha de fer referència a un moviment d'alliberament nacional, en fa una valoració subordinada a la de la "imminent" Revolució Comunista. No va arribar a confeccionar una teoria sòlida sobre el fet nacional. Respecte als moviments nacionals que havien esclatat durant la Revolució de 1848, En Marx escrivia al *Neu Rheinische Zeitung*, el 1849: "Totes aquestes petites nacions impotents i fràgils, a fi de comptes, han quedat en deute amb aquells que, per necessitats històriques, les integraren a qualche gran imperi, permetent-les així participar en el desenvolupament històric; del qual, si haguessin restat soles, n'haurien estat privades." **Era una bona peça aquest Marx: els pobles oprimits havien d'acceptar el patiment i, a més a més, havien de donar gràcies a la nació opressora!** En Marx feia una doble qualificació dels moviments nacionals, segons significuessin un avenç de la Història o, pel contrari, un retard. Valorava en positiu l'establiment d'Estats democràtics burgesos, perquè entenia que tal cosa significava un desplegament de la burgesia i del capitalisme, i així la Revolució proletària es feia més propera. Pel contrari, desaprovava els moviments dels pobles eslaus que es volien treure el jou alemany -austriac, de l'Imperi Austríac- de sobre. Entenia que la cultura alemanya era superior a l'eslava. La independència dels txecs, polonesos, eslovacs, hongaresos, búlgars... hauria significat, segons En Marx, un retard per a l'emancipació social d'aquests pobles. En contra de les

previsiones d'En Marx i dels marxistes posteriors (En Lenin i En Trotski ho donaven per fet i beneït), la Revolució alemanya i l'inici de la Revolució proletària mundial no se va accomplir. Sobre aquest tema, La declaració d'En Marx -al *Manifest comunista*- no pot ésser més rotunda: "Els comunistes fixen la seva principal atenció en Alemanya, perquè Alemanya se troba a les vespres d'una revolució burgesa i perquè durà a terme aquesta revolució sota les condicions més progressives de la civilització europea en general, i amb un proletariat molt més desenvolupat que el de l'Anglaterra del segle XVII i que el de la França del XVIII i, per tant, la revolució burgesa alemanya no podrà ésser sinó el preludi immediat d'una revolució proletària."

És cert que posteriorment els comunistes rectificaren, i modificaren el seu discurs sobre la qüestió nacional. Fins i tot, es mostraven com uns experts en el tema. En Lenin mateix es va posar a escriure un sòlid tractat, intitulat precisament *El dret dels pobles a l'autodeterminació*. Semblava una declaració positiva. Si bé s'ha de dir, és clar, que aquest dret dels pobles s'havia fet valer d'una manera efectiva per les "potències burgeses" guanyadores de la I Guerra mundial, per l'acció decidida dels Estats Units, en especial. En Lenin escrivia un llibre sobre el dret dels pobles, però, **ahora, s'afanyava a desplegar una oculata i potent estratègia per mantenir sotmesos els pobles dins el nou Imperi Soviètic.**

L'estratègia d'En Lenin va tenir èxit: els pobles no russos varen continuar sotmesos als russos. Aquesta estratègia "marxista-leninista" ha estat apresada i aplicada pels partits comunistes de tot el món. El *Partido Comunista de España* no en fou una excepció. Hem de veure com el seu líder

actual, En Julio Anguita, n'és una bona mostra.

En esquema, l'estratègia leninista va consistir a crear una falsa República de "soviets" d'obriers i camperols, en la qual la representació política només es podia exercir per mitjà dels soviets. Així, v.b. resultava que a la major part de pobles de l'Àsia Central -pobles essencialment agraris i ramaders- els soviets només es constituïen a les grans ciutats i a les grans fàbriques, on, justament, era significativa la presència dels immigrants russos dominants. Perquè ens entenguem: tots els funcionaris russos, militars i policies inclosos, en bloc, com un sol home, es donaren d'alta en el partit comunista de les noves repúbliques soviètiques acabades d'estrenar. El Partit era la garantia del seu lloc de treball i la seguretat contra l'amenaça nacionalista anti-rusa. Els comunistes autòctons quedaven o bé en minoria, o bé si eren majoria i es mostraven entossudits en la defensa dels interessos de la seva nació, llavors patien "purgues" periòdiques per "desviacionisme petit-burgès". Aquesta era la "democràcia soviètica" al si dels pobles al·lotògens: les classes populars quedaven fèrrimament sotmeses al nou amo rus.

Un exemple aclaridor ens ve donat per l'estratègia del PC francès respecte del moviment d'alliberament d'Algèria. Quan esclata la insurrecció algerina, el 1952, el PCF a Alger està integrat majoritàriament per francesos o afrancesats. Per pressió dels membres algerins, i en seguiment de l'avenç de l'independentisme, el PC accepta denominar-se PC d'Algèria, el PCA. En tot moment, el PCA va d'Algèria, àrabs i francesos presentar-se com adalid dels interessos de *tots els ciutadans*, fent una denúncia de la política colonial i contra l'exploatació de les classes treballadores, etc. Com a bons leninistes, entenien que la solució

al "problema d'Algèria" depenia del triomf de l'esquerra a França, esquerra on el PCF tindria un paper hegemònic i donaria una solució justa al "problema" nacional algerí. Com tots sabeu, a França no hi va haver Front Popular, i, en canvi el FLN va aconseguir el seu objectiu d'aconseguir la independència el 1962. Del PCA no se'n ha sabut res mai més.

A l'any 1996, N'Anguita-Lenin pretén fer reviure un Front Popular espanyol. L'esquema de l'estratègia és el de sempre: una vegada fracassat el reformisme de la social-democràcia, les classes populars donarien l'esquena al PSOE, i el PCE passaria a dirigir un nou Front Popular espanyol, del qual N'Anguita en seria el cabdill.

Respecte de Catalunya, els comunistes espanyols han trobat una solució salomònica: per una part accepten expressament l'existència d'un partit comunista nacional català que és el PSUC -o la coalició Iniciativa per Catalunya- que disposaria d'una certa autonomia en allò específicament del Principat, però -oh, miracle- respecte del tot l'Estat -hi hauria una estratègia política única, de manera que la direcció del PCE integra la part proporcional dels membres de la direcció del PSUC. En un altre ordre de coses, el PSUC ha renunciat des de bon principi a tota *veleitat pancatalista burgesa*; això vol dir que ha fet una acceptació implícita de l'esquartament de la nació catalana, i una negació dels drets nacionals de les poblacions de València, les illes Balears i el Rosselló. O sigui, els comunistes valencians i mallorquins esdevenen necessàriament nacionals espanyols i no catalans; i els nord-catalans, nacionals francesos. I a la inversa, si arriba un comunista andalusí a Barcelona, al sendemà ja és comunista nacional-català amb plenitud de drets. És fantàstic! Ω

Joan Corbella, psiquiatra: **Els pobles i les nacions tenen necessitat de símbols per representar-se a si mateixos. En la mesura que els estimem, afavorirem la nostra autoestima i la nostra capacitat afectiva.**

ΩΩΩ

Alejo Vidal-Quadras, president del PP de Catalunya: **No es pot dir que Catalunya sigui com el Quebec.**

A. VIDAL-QUADRAS

ΩΩΩ

Xavier Barbé, periodista: **Pilar Rahola va anar a la Zarzuela i va sortir "sarsuelejant", és a dir, representant una sarsuela, obra del gènere menor espanyol que el mestre Chapí feia millor. Amb el seu xou ha fet guanyar més adeptes a la monarquia, i no ha fet cap favor al seu partit, ERC, que va baixant en vots.**

ΩΩΩ

Miquel Sellarès, director de *Debat Nacionalista*: **una mal entesa prudència vestida del famós "seny" català i el seu pactisme ens està abocant a desaparèixer com a societat nacional i ens condueix cap a una espanyolització letal.**

ΩΩΩ

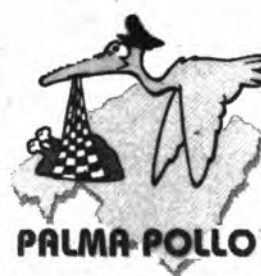
Jordi Pujol: **Aspiram a un estatut similar al de Quebec.**

TENNIS SON RIGO

Tennis	Squash
Futbol-sala	Volei
Hàndbol	Mini-golf
Petanca	Tennis taula
Cir. footing	Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

Claudio Pujol
Gerent

c/ Rafael Rodríguez Méndez, 7 • 07011 Palma de Mallorca
Tels. 45 40 45 • 45 45 50

Torrens
MODES
PRET A PORTER

c/ Comte de Barcelona, 6 • Tel. 28 43 08 • Palma de Mallorca

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). II part

El Primer de Maig a Mallorca en els anys seixanta i setanta (i II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Primer de Maig de 1975 a Lluç

A l'any 1975 hi hagué una petita manifestació dia 30 d'abril en la cruïlla Pont de la Riera-Avinguda de Jaume III. A la nit, nombrosos grups de militants de l'esquerra revolucionària, membres del PCE i independents sortírem a fer les pintades que solíem fer cada any per aquestes mateixes dates. No hi hagué detencions (que jo recordi). L'endemà, a l'horabaixa, hi hagué la concentració (que se li escapà de les mans, com veurem en un altre capítol) de la fantasmagòrica Junta Democràtica d'Espanya (organisme d'inspiració carrillista sense cap implantació de masses a Mallorca), en la qual participarem nombrosos militants de quasi tots els partits de l'esquerra revolucionària mallorquina.

Alguns aspectes d'aquests esdeveniments que van tenir tanta repercussió estatal i internacional els he explicat una mica en el capítol "Lluç: detencions per repartir propaganda de la Junta Democràtica" (pàg. 123 del meu llibre *L'Antifranquisme a Mallorca 1950-1970*, El Tall Editorial, núm. 18. Palma, 1994). És interessant recordar com va tractar el fet la premsa de Ciutat. Dia 2 de maig de 1975, el *Diario de Mallorca* informava de la següent manera:

"Ayer, en el Monasterio de Lluç, poco después de la una de la tarde, fuerzas de la Cuarta Compañía de la Guardia Civil, con destino en Inca, detuvieron a trece sospechosos de haber proferido gritos subversivos y arrojado cierta cantidad de propaganda política relativa a las actividades de la ilegal Junta Democrática de España. Los sospechosos fueron conducidos a Inca en un autobús de la Guardia Civil a fin de serles tomada declaración y, dentro de los plazos que señala la ley, proceder a su entrega al juez de instrucción de aquella ciudad.

"Según testigos presenciales, poco después de la una de la tarde, mientras al pie de la fachada del monasterio se desarrollaba un autorizado recital de sardanas, personas no identificadas comenzaron a arrojar desde el tejado del edificio gran número de folios conteniendo el segundo manifiesto de la ilegal Junta Democrática

Una part de la direcció de l'OEC (M. López Crespi, amb el puny tancat, primer a l'esquerra de la filera de dalt.

de España, acompañado con un resumen del mismo. Simultáneamente, un grupo de jóvenes con los brazos entrelazados comenzó a proferir gritos de supuesto carácter subversivo.

"Conocidos los hechos por números de la Guardia Civil, presentes allí en servicio de rutina, se procedió a la detención de quienes proseguían gritando y comenzaban a entonar canciones sudamericanas de tipo social y reivindicativo. Salvo alguna carrera inicial, la acción de la Guardia Civil no causó excesiva alarma entre la multitud que había acudido al monasterio con ocasión del día festivo. Agentes del Servicio de Información del mencionado cuerpo procedieron a registrar cierto número de coches y a proseguir con la retención de presuntos participantes en el acto.

"Los sospechosos, en número

de trece, fueron inicialmente retenidos en el Ayuntamiento de Escorca, anejo al monasterio de Lluç. Tiempo más tarde, hacia las cinco y cuarto, un microbús de la Benemérita los condujo hasta la base de la Cuarta Compañía de guarnición en Inca, donde supuestos les fue recibida declaración a los retenidos y en la que permanecerán hasta ser puestos a disposición de la autoridad judicial.

"Noticias llegadas a última hora informan que el Vicario General de la Diócesis, en representación del Obispo, que se halla ausente de la isla se ha interesado por los detenidos en Lluç".

El mateix 2 de Maig, l'*Última Hora* escrivia:

"En Mallorca hay que registrar los sucesos de Lluç, donde se repartió propaganda, al parecer de la ilegal Junta Democrática, y se practicaron varias detenciones.

Carrer Sant Miquel (Ciutat). Darrers anys de la dictadura. Grup de militants de l'OEC surten a vendre la premsa d'esquerres. Moltes d'aquestes

Hasta el momento de escribir estas líneas, y consultadas varias fuentes oficiales, no se nos ha facilitado más información sobre el hecho.

"Asimismo, a la hora de nuestra edición no hemos podido conseguir la información de si continúan las retenciones realizadas ayer por la tarde, y que se encontraban en Inca.

"Ayer por la noche la noticia de estas retenciones corrió rápidamente por nuestra ciudad, ya que fueron algunos miles los mallorquines que presenciaron el hecho en Lluç al haber coincidido en el Monasterio un gran número de excursionistas.

"Según se ha comentado las fuerzas de Orden Público estaban alertadas con respecto a los hechos señalados".

A l'endemà, el 3 de maig, el *Diario de Mallorca* ressenyava:

"Los trece sospechosos de haber distribuido propaganda ilegal relativa a la denominada Junta Democrática de Mallorca y haber proferido supuestos gritos subversivos en el monasterio de Lluç el pasado jueves día 1, fueron puestos a disposición del Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Inca a las diez de la mañana de ayer, viernes.

"Durante la mañana de ayer, se personaron en el mencionado Juzgado familiares de los retenidos para interesarse por la situación de los mismos. Estos prestaron declaración individual ante el Juez, pasando acto seguido en grupos a la Sala de Audiencia, donde comparecieron también varios miembros de la Guardia Civil, todo ello dentro de las actuaciones judiciales pertinentes.

"Hacia las nueve de la noche, las trece personas fueron puestas en libertad. Los nombres de tales personas son: don Juan Antonio Alomar Cladera, don Gabriel Bassa, don Miguel Bueno, don Baltasar Darder, don Mario González, don Julio Jurado, don Miguel López Crespi, doña María Mairata, don Buenaventura Sala, don Jaime Serra Ferrer, don Sebastián Serra, doña Cathy Sweeney y doña Aurora Vidal".

Personalment —ho he explicat més detalladament en el capítol "Lluç: detencions per repartir propaganda de la Junta Demo-

Pasqual Maragall, batle de Barcelona pel PSC: No es pot pretendre aconseguir Quebec amb un cap de setmana.

ΩΩΩ

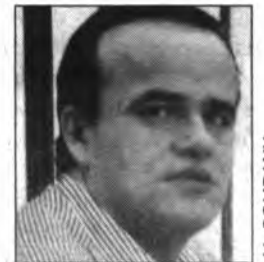
Jordi Pujol: No podem admetre a damunt esser presentats com una espècie de depredadors de la resta d'Espanya.

ΩΩΩ

Ruchard Falbr, líder sindical txec: El règim comunista texc fou el més reaccionari i fastigós.

ΩΩΩ

Miquel Company, president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca (APFM): La majoria de revistes de Premsa forana han estat pioneres en la normalització de la llengua catalana. A cada un dels pobles que s'ha publicat una revista en català, ha jugat un paper definitiu.

M. COMPANY

ΩΩΩ

Francesc Moll, editor: Publicar llibres en castellà a Mallorca és un contrasentit. La llengua catalana és la pròpia del país.

ΩΩΩ

Antoni Jaume, educador de carrer (GREC): Els favoritismes polítics cap als gitanos haurien de desaparèixer.

ΩΩΩ

Jacint Ros, economista: Les úniques autonomies clarament pagadores netes (recaptació menys despesa estatal en el territori) són Catalunya i Balears. Espanya ni tan sols reconeix aquesta solidaritat; l'acusació és sempre de la nostra "insolidaritat". Cornuts i pagar el beure és un diagnòstic sintètic. Una causa acceptada de separació matrimonial són els mals tractes, en aquest cas no només psicològics, sinó estrictament físics.

cràtica" – no em podia treure del cap el que havia succeït. M'havien enxampat per haver sortit en defensa de Sebastià Serra –perseguit en aquell aplec per un social de paísà. Ara sortia als diaris, com a "propagandista" de la fantasmal Junta, preconitzadora del pacte amb els franquistes reciclats i el manteniment dels aparells d'estat feixistes (exèrcit, brigada social, policia armada, guàrdia civil, etc) contra els qual lluitàvem els comunistes.

Els militants de l'esquerra revolucionària ens sentírem decebuts per un moment.

L'amic Antoni Nadal, en explicar aquests fets al seu llibre *El Ir de Maig a Mallorca (1937-1989)* (pàg. 35), ho deixa ben clar quan conclou la descripció dels fets dient:

"Val a dir que una part dels tretze retinguts no solament no eren membres de la Junta Democràtica d'Espanya, sinó que n'erren contraris des de posicions d'esquerra revolucionària".

1976

Els esdeveniments de Vitòria havien accelerat la lluita de classes econòmica, cultural, ideològica i política arreu de l'estat. Tots aquests fets –l'any 1976 és essencial en el desenvolupament del ritme de la reforma del franquisme– seran explicats en un capítol especial. Ara, en parlar dels primers de maig a Mallorca, direm que l'OEC va editar milers de fulls explicatius damunt la història del moviment obrer i fent referència a la canviant situació política del moment. Les diferents cèl·lules del Partit ens repartírem els diversos barris de Ciutat. Els estudiants –aleshores jo també era militant de les Plataformes Anticapitalistes d'Estudiants– anàrem a reforçar els companys del moviment obrer. Em va tocar repartir per tot s'Arenal. En el meu grup hi anava la companya Antònia Pons i altres militants del front d'hoteleria. El full que editàrem –amb el dibuix d'una cadena trencada– portava per títol *Ante el 1º de Mayo. Comunicado del Comité de Dirección Política en las islas de la Organización de Izquierda Comunista*.

Entre altres coses, el nostre full volant denunciava la maniobra de la transició, dient: "Después de la muerte del Dictador, el estado franquista ya no sirve a la burguesía para seguir defendiendo sus intereses económicos y políticos. La represión que durante tantos años ha servido para mantener el régimen político de la burguesía ha de ser substituida por un pacto político con los agentes burgueses en el seno del movimiento obrero que, con su

papel de pacificadoros de la lucha obrera, lucharán para consolidar la 'dictadura democrática' de la burguesía".

Finalment, després de fer una crida a la unitat obrera "sin fisuras", arribàvem als següents objectius de lluita revolucionària que calia impulsar: 1) per una plataforma reivindicativa i política unitària, 2) per un conveni provincial de tots els rams, 3) per la imposició de les llibertats polítiques per a la classe obrera i el poble treballador; 4) per la llibertat immediata de tots els detinguts polítics i sindicals, 5) per la dissolució dels cossos repressius, 6) pel Congrés Obrer i el Congrés General de la classe obrera i el poble treballador; i 7) per la República Socialista dels Consells Obrers.

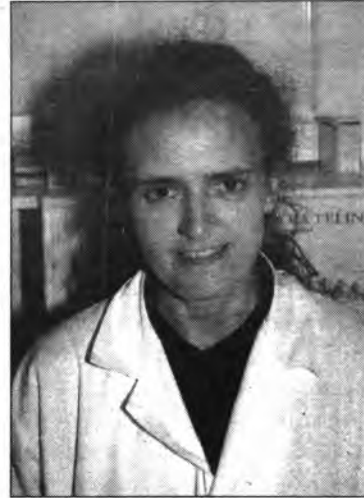
Setmanes abans d'aquest Primer de Maig combatíu, la revista *Cort*, en el seu número 748, pàg. 17 (un dels únics llocs on els revolucionaris il·lenes podíem dir **qualque** cosa), donava un poc d'informació damunt les Plataformes Anticapitalistes (de barris, pobles o estudiants) que impulsava l'OIC: "Plataformes prové d'un sector de les CC.OO. amb posicions anticapitalistes, es a dir, que trascendeixen la lluita contra l'actual forma de dominació política del capitalisme no en el sentit de subordinar la política proletària a un programa democràtic-burgès, sinó en el sentit de lluitar per construir la pròpia organització de classe, autònoma i revolucionària.

'Plataformes lluita per la imposició de les llibertats polítiques per a la classe obrera i el poble treballador, expressades en l'exercici de la democràcia directa dins les assemblees de fàbrica, obra, barri, escola, facultat..., i lluita per la imposició d'un Congrés General de representants elegits dins cada un dels sectors on a partir de les reivindicacions pròpies de cada sector s'estructuri el nou ordre social que haurà de substituir el capitalisme.

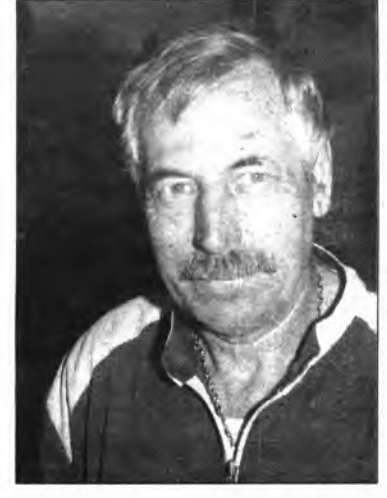
'Arrelades fonamentalment a Catalunya, recentment s'han anat implantant per tot l'estat espanyol (Saragossa, País Valencià, Valladolid, Madrid, Euskadi –on han estat l'organització que ha impulsat la vaga general de Vitòria-, Andalusia i també les Illes). El seu funcionament es basa en la democràcia interna i l'autonomia enfront qualsevol partit polític. De fet dins Plataformes hi militen diferents organitzacions comunistes i àcrates, una d'elles és l'OIC. Però no existeix cap lligam orgànic, sinó que els militants dels diferents grups polítics es subordinen a la democràcia interna, és a dir, a les decisions de la majoria". Ω

En Vicenç Carbonell va obrir ara fa cinc anys la botiga Bimont a la plaça dels Progrés, a Santa Catalina. Ven i adoba bicicletes i altres aparells parells.

N'Antonia Tous ha obert consulta de manescal al carrer de Son Espanyol. Li podeu dur els animals de companyia que estiguin malalts. Si l'animal és molts gros, el visitarà a domicili.

En Francesc Nigorra, de Sant Joan, va obrir ara fa trenta-vuit anys un taller de reparació de cotxes a Son Cotoneret.

En Pep Rigo, de Pollença, regenta des de fa vint-i-vuit anys un taller de reparació de cotxes a la barriada del Fortí.

N'Elisabet Raió va obrir ara fa devuit anys una botiga d'arreglar roba davant l'entrada del camp de futbol del Mallorca.

Na Joana-Maria Ignasi és la madona des de fa trenta anys de la Bodega Miramar –en aquell temps es veia la mar i els vaixells que entraven i sortien del port–, a Son Cotoneret. A més de begudes, despatxa menús casolans a 650 pessetes. És un café a l'antiga dels que també tenen barberia.

En Ramon Aristondo és l'amo del café Cas Patró al carrer Gran de Santa Catalina. El nom del café honora el patró Bartolo, padri matern d'en Ramon. El patró Bartolo pescava amb un llaüt de nom Santa Catalina, la seva dona, la patrona Bartola, venia el peix a la plaça Major de Ciutat. La patrona Bartola va viure fins els 104 anys i va morir l'any 1988 a una casa del carrer Gran de Santa Catalina. Quan va celebrar el seu centenari, amb un bon sopar a can Verdura de s'Arenal, aquesta revista hi era i féu una àmplia ressenya de l'esdeveniment amb fotografia inclosa.

Masquait, S.L.

- Materials de Construcció
- Prefabricats Formigó • Transports
- Làmperes i Decoració

Oficina: c/ Ràpita, 43
Tel. (971) 65 01 23 / 65 24 32 / 65 04 12
Fax: 65 24 32 • 07630 CAMPOS

AIGUA POTABLE A DOMICILI

Als termes de Ciutat, Marratxí i Lluçmajor

Telèfon 742768

DESTIL·LERIES

MOREY

AM

FÀBRICA DE LICORS

c/ 16 de juliol, 54
Polígon Son Castelló
Tel. (971) 75 67 07 - 75 69 79
Fax (971) 75 00 33
07009 PALMA DE MALLORCA

Aquesta és l'autèntica ESTRELLA de Manacor

CARTES AL DIRECTOR

L'antifranquisme a Mallorca

Sóc un lector de la seva interessant publicació. Auxiliar de Biblioteca, militant de la CGT, central sindical d'orientació anarquista m'interessen especialment els temes relacionats amb el món obrer mallorquí i immigrant i també amb la història de la transició. És per això que li escric. Trob excel·lents, per a no dir d'una qualitat insuperable, els articles que damunt els anys de la clandestinitat escriu el seu col·laborador, el conegut escriptor de sa Pobla, M. López Crespi.

Aquesta carta tan sols és per a encoratjar el seu col·laborador i que continui, sense descans, per aquest camí de denúncia i investigació. Són molt importants aquests escrits damunt la nostra història més recent ja que, a part de denunciar amb noms i llinatges, els venuts que traïren la lluita del poble contra la monarquia o per l'autodeterminació del nostre poble, aporta informacions de primera mà -amb la documentació adient per a demostrar el que diu- que tan sols, qui lluità activament a favor de la nostra llibertat pot saber.

Tots sabem que la veritat té enemics. Molts d'enemics! I en M. López Crespi mai no anat a cercar el llorer dels venuts. Per això els seus escrits damunt la nostra més recent història molesten a tota mena de reaccionaris. No podria ser d'una altra manera! Els qui escriuen a favor dels traïdors, els qui lloen continuament (la traïció es paga molt bé pel Poder!) a qui comanda, farien tot el possible per acallar aquesta veu incorruptible i independent. Endavant, doncs, l'Estel, amb els valents articles que fan referència a l'Antifranquisme. I per acabar i per defecte professional us recoman la lectura del llibre de Lluís M. Xirinacs *La traïció dels líders* verdadera crònica de l'engany més nefast que ha suportat el nostre poble en aquests anys de neofranquisme.

Atentament, **Bartomeu Mullet** Ω

L'ESTEL
de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

La frustració

Hom es troba frustrat quan no es pot aconseguir allò que es vol. No hi ha millor forma de sentir-se frustrat que desitjar amb interès quelcom que no és pot aconseguir.

No és cosa d'ara, òbviament, però ara com sempre estic notant la frustració dels espanyols perquè Espanya no funciona, perquè no està articulada i cohesionada com a ells els agradaria. Per ventura la idea m'ha vingut ara, després de les eleccions, després de veure el canvi d'actitud de segons quins envers les altres nacions de l'Estat, després de tornar a veure el greu que els sap que els catalans no ens sentim espanyols com ells voldrien i no considerem el castellà la nostra llengua com ells voldrien.

Aposta es posen tan gelosos si no empram del "don" ("don" Antoni) i empram el "senyor" ("senyor" Antoni). Aposta amaguen l'harmonia en la separació de Txèquia i Eslovàquia, mentre ens freguen pels morros els "nacionalismos exacerbados" de Sèrbia i Croàcia. Aposta no parlen mai de la Guerra de Secessió i ens amaguen els Decrets de Nova Planta, els Tractats d'Utrecht (o qualcú els ha vist mai complets?). Aposta parlen d'unitat i de "veleidades independentistas" i de "solidaridad" i de "aldeanismos" i de "dialectos provincianos" i de "reinos de taifas". Es posen nerviosos i estan gelosos perquè les coses no van per allà on volen.

Aquesta és la seva frustració. Però és el cas que aquesta frustració la s'han fabricat ells ben tot solets. Perquè desitgen amb interès quelcom que no es pot aconseguir. Volen unificar l'inunificable, volen un país impossible.

Ja fa tems que estan frustrats perquè "a Flandes s'ha post el sol", i perquè han perdut Cuba i Filipines. Si no haguessin desitjat allò que no podien aconseguir, ara no estarien frustrats.

Perquè no proven de desitjar que Noruega sigui d'Espanya i que allà parlin castellà, i veuran quina frustració més grossa?

L'únic remei per a la seva frustració és tocar de peus a terra, admetre les coses tal com són, conhortar-se amb el que són i amb el que tenen, i respectar als altres de la mateixa manera que volen que els respectin a ells. Sols d'aquesta forma es podran llevar de damunt aquesta frustració que arrossegueu des de fa quasi tres segles. **Baltasar Llom-**

ABOLICIÓ DE LES CURSES DE BRAUS

Festa nacional? Barbàrie sàdica? Vergonya espanyola!

El 61% dels espanyols, segons l'enquesta GALLUP d'octubre del 1993, rebutjam aquesta "Fiesta". L'estat ens ha de fer cas. Ja n'hi ha prou de recolzaments a la tauromàfia! El negoci taurí està en crisi, si subsisteix és gràcies a les ajudes i subvencions que rep de l'administració. Se'ls ajuda a remodelar les places (recordem la plaça d'Inca), la Diputació de València es va fer càrrec dels deutes de València Taurina del 1993 a fi que no deixassin ni una temporada de torturar i assassinar animals. Enguany es gasten cent milions per posar la plaça en condicions.

No vulguis que es malgastin els teus doblers!

Saps que a l'Estat espanyol es torturen i assassinen més de dos-cents mil caps de bestiar a l'any? Saps que en aquest espectacle moren cada any centenars de cavalls?

Aquests animals són éssers vius, mamífers de sang calenta com tu. Els taurins diuen: "El toro es muy duro, no sufre!" Sofriries tu si t'esqueixassin la carn a punxades i banderilles (que són autèntics arpons de set a vuit centímetres) que et destrossarien els pulmons i et farien morir lentament per asfíxia?

Quina imatge pot transmetre un país que declara la seva "Fiesta Nacional" un acte vil i degradant per a qualsevol humà que tingui un mínim de sensibilitat?

Una societat que gaudeix amb la violència, la sang i la tortura pot qualificar-se de civilitzada? Quin fenomen cultural representa l'enfrontament entre un home armat (espasa, banderilles, punxa) i un animal prèviament debilitat a base de copejar els seus ronyons amb sacs d'arena; encegar els seus ulls amb substàncies irritants, mullar els seus potons amb aiguarràs, amoníac... drogat, purgat...?

Els espanyols al·leguen la tradició. En base a això també haurien d'haver mantingut els jocs de gladiadors, les tortures de l'Inquisició o l'esclavatge. Sota un aspecte festiu de llums i colors s'emascaren actes cruels i sàdics, i per a més horror el darrer reglament permet que s'escurci la llargària dels pitrals dels cavalls i que els nins entrin a la plaça i es vagin entrenant en el gust a la sang i la violència. **ALA. Apar-**

Jaume Camps (CiU): Ens han canviat "la clau" per "el clau" que ens volen "fer entrar per la cabota". El greu és que, a més, aquest vot indecís el pagarem caríssim: estic detectant una renovada "mala maror" anti-CiU i per derivació anticatalana arreu d'Espanya.

ΩΩΩ

Antonio Muñoz Molina, escriptor andalús: Els darrers anys el que s'ha promogut a Andalusia no ha estat la cultura del treball, de la responsabilitat i l'esforç, sinó de la bauxa i la ganduleria. Les classes dirigents andaluses mai han duit el seu amor per la terra fins al punt de crear-hi fonts de prosperitat i de treball honrat.

ΩΩΩ

Umberto Bossi, líder de la Lliga Nord: Roma porca, Roma lladre, Roma colonialista. No donarem més menjar a la lloba de Roma. Visca la independència de la Padània!

ΩΩΩ

Miquel Julià, escriptor: És una nova oportunitat, que també ens pot passar per damunt, si els nostres nacionalistes, entretinguts en qüestions menors, com la incineradora o sa Talaiola, deixen o esperen la resolució del gran cavall de batalla, la nostra sobirania política i econòmica, en mans d'Aznar i Pujol.

M. JULIÀ

ΩΩΩ

Jordi Sebastià, periodista: Durant els anys seixanta l'arribada de centenars de milers de persones des d'Andalusia, Múrcia i Castella a Catalunya i al País Valencià era animada pel règim franquista. Fer-se preguntes sobre les conseqüències socials d'aquest moviment de masses significava desafiar el règim. Parlar d'aquesta migració va ser fins i tot un tabú.

En Pere Jorquera va obrir ara fa setze anys una carnisseria a Santa Catalina.

En Casto Cortès és un botiguer cataliner de 90 anys. La botiga, que es diu Casa Cortès, fou oberta per son pare ara fa cent tres anys.

N'Ángeles Téllez, de Madrid, va obrir ara fa deu anys, juntament amb la seva germana Paula, El Picaporte, una botiga on es venen baules de portes i complements.

N'Antoni Mestre regenta des de fa onze anys el Bar Per Tots, a la...

Ja s'ha realitzat el trasllat a *Última Hora* dels periodistes de *Baleares* que no saben ni volen aprendre a escriure en català: Carlos Garrido, Juan Francisco Mestre, Nekane Domblás, Javier Jiménez...

ΩΩΩ

El qui fou governador a Mallorca durant els darrers anys del franquisme, el feixista Carlos de Meer, està deprimit a causa dels últims resultats electorals i de la posterior baixada de pantalons d'Aznar. L'altre dia publicava un article a una pamflet *fatxa* de Madrid i acabava amb els següents mots: **¡Que Dios se apiade de España y nos salve de la ruptura de sus tierras y del caos que se avecina!**

ΩΩΩ

Dins altes instàncies de l'OCB han caigut malament les declaracions del portaveu de la Plataforma Joves per la Llengua, Pere Muñoz, amb què desqualificava UM al número de *Debat Nacionalista* dedicat a Balears: **UM com a partit té un programa poc clar des del punt de vista nacional. (...) El seu nacionalisme és, com a mínim, dubtós.**

ΩΩΩ

Segons informava Planas Santmartí, el corrupte del PP, Ventura Rubí, s'ha barallat amb el seu soci del sindicat de botifarres de la terra, Ignacio Moragues.

V. RUBÍ

ΩΩΩ

L'anticatalanisme ha perdut dos puntals que han mort recentment. Primer Encarna Sánchez de la COPE i després el periodista i escriptor Pedro Arnaud, col·laborador de l'Agència Fax-Press.

ΩΩΩ

Lladres! els responsables del robatori de la final de la Copa d'Europa de bàsquet al Barça són: Boris Stankovic, secretari general de la FIBA; Pascal Dorizon, àrbitre francès; i Reuben Viroknik, àrbitre israelià.

CARTES AL DIRECTOR

Lletra de resposta a N'Emilià Paez

Benvolgut Emilià: Què més voldria jo que les organitzacions àcrates que operen en territori català s'haguessin reconvertit i haguessin llençat el vergonyant llast espanyolista! Però, com tu saps molt bé, el corrent anarcosindicalista, malhauradament, és minoritari. I no s'ha mostrat decidit a emprendre el camí de la denúncia contra la bestial opressió espanyolista.

No dubto de les teves bones intencions independentistes. Durant uns quants anys varen treballar junts com a militants del **Moviment de Defensa de la Terra**. Però el teu escrit aparegut als dos *Estels*, on fas una resposta a la meua denúncia del fantasma anarquista, no serveix per aclarir l'espanyolisme dels teus correligionaris. Ni el seu sectarisme. És una ocasió desaproveçada. Surts com a combatent en defensa de la gent

de l'*Estel Negre*, i en defensa dels espanyolassos de l'*Estel Negre*. Creu-me, és un mal *Estel*. En efecte, com a negre que és, no fa claror. Manté i reforça el seu anticatalanisme visceral. És ideològicament inconsistent.

Al meu article jo aportava tota una bateria d'exemples històrics concrets on es palesava l'espanyolisme opressor de les formacions anarquistes hispanes. Tu, com historiador que ets, en deus conèixer molt més de casos reprovables. Però tu no en dius res d'aquests exemples ni de les meves crítiques. He de pensar, doncs, que hi estàs d'acord: Te dediques a fer crítica d'un imaginari "joanquetglisme", d'una suposada bubota estatalista pancatalanista. És cert: tot això són bubotes. Repeteixes la idea clàssica de crítica a l'Estat, però no defineixes la nació. Per ventura ens vols fer creure als lectors de *L'Estel de Mallorca* que pretens anar juntament amb els espanyolassos contra l'Estat espanyol? Nacionals catalans i nacionals espanyols contra l'Estat espanyol?

Això no t'ho creus ni tu mateix. Fas un combat aferrissat contra una cosa inexistente, l'Estat català.

La teua denúncia seria més profitosa si anés dirigida contra l'estatalisme de les pròpies organitzacions anarquistes —d'un pèssim anarquisme— hispanes. Els que suposadament heu de lluitar contra l'Estat anau i aprofitau sense vergonya les estructures socials que el mateix Estat us proporciona.

I, ja de passada, i aprofitant l'avinentosa, a què treu lloc que els de l'*Estel Negre* menin una campanya contra l'insubmís **En Bartomeu Martí** i contra la Plataforma que li dona suport, pel fet que es declara català i independentista, i sobretot, perquè no s'ha integrat, diuen, a l'Assemblea dels insubmissos, que és controlada i manipulada pels espanyolassos de l'*Estel Negre*! Quin sectarisme més impresentable! És aquestes coses que hauries de denunciar, Emilianet.

Per l'emancipació social, per l'alliberament nacional, salut.
Joan Quetgles Ω

causa de l'homosexualitat.

Passam ara al "cas Army" de Sevilla. En les declaracions del principal implicat o acusat apareixen diputats de les Corts espanyoles i altres personatges de l'Estat (jutges, guàrdies civils, policies...), però sobretot assegura que era confident de la policia sevillana i, per tant, la policia sabia des de feia molt que s'hi coïa. A molta gent aquest "estil" no ens estranya, perquè prou sabut és l'omnímode poder de la policia i la guàrdia civil sota el franquisme, poder que arribava al control i beneficis de clubs, barris xinesos de diferents ciutats i tota la xarxa de confidents i col·laboracionistes.

O sia, si és així, cap novetat. Només s'escandalitzaran els qui juguen a ignorar la realitat, la veritat.

La desfilada dels implicats del món de l'espectacle (Churruchaga il·lustre antinacionalista gonella basc-, el germà de Maria del Monte, l'"*Hermano Mayor*" d'un gran Cofradía sevi-

llana, algún aristòcrata, etc.) sembla una cortina de fum per despistar de l'autèntic rerafons del "cas Army": les responsabilitats polítiques i policials de Ministeri de l'Interior espanyol(ista) comandat pel PSOE. Volien donar carnussa a les "maruhes" i "manolos" per a despistar, una vegada més, l'opinió pública, borratxa de sensacionalisme i premsa groga. Però la bomba del cas és políticopolicial.

Ja fa anys hi hagué a Madrid un cas semblant al d'Army, el qual acabà tapat, amagat i silencià.

Si poden, faran igual amb el "cas Army": és l'Espanya negra que cal deixar arrera a través de la independència dels Països Catalans i exigint la substitució de les forces armades espanyoles per cossos de seguretat nostres. Fora l'exèrcit i policia d'ocupació! Fora la Hispanitat i el terrorisme espanyol! Fora la corrupció policial i judicial espanyola! Exigim un plebiscit. **Jaume Tallaferro**, Castelló de la Plana Ω

Atacs a la llengua

El Bloc Jaume I ve denunciant des fa mesos les agressions físiques i verbals que estan patint els ciutadans pel sol fet de voler utilitzar amb normalitat la llengua del valencians. La sola relació és esgarriosa: Lluís-Xavier Flores (Alacant), agredit per un funcionari per parlar-li en valencià; Sal·lus Herrero (València), el metge es nega a atendre'l si li parla en valencià; Joan Pinyana (Vinaròs), la Guàrdia Civil el deté per parlar-lo en valencià; Miquel Real (Picassent), dues funcionàries penitenciàries li impedeixen fer les classes en valencià; Vicent-Manuel Martines (Quart de Poblet), atacat per seixanta persones al local d'El Mussol; Agustí Agulló (Elx), desatès per una funcionària sanitària per parlar en valencià; Didac Ballester (València), insubmís, la jutgessa no li accepta una prova per estar redactada en valencià; Joan B. Barrachina (Rafelbunyol), li tallen l'aigua per demanar els rebuts en valencià; Vicent Corbalan (València), apallissat per parlar en valencià; Sebastià Carratalà i Anna Moner (València), es queden sense fer una exposició perquè l'IVAJ no accepta que usin el valencià en el catàleg i els títols... **Maulets** Ω

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

Tabu
Moda Mujer

Plaça Barcelona, 6
Tel. 78 03 70
07011 Palma de Mallorca

Rosselló Joier

JOIERIA • RELLOTGERIA
PLATERIA • TALLER PROPÍ

c/ Fàbrica, 41 • Tel. 73 71 51
07013 Palma de Mallorca

Màgia per a Grans i Petits

Mag Pep

COMUNIONS • HOTELS
FESTES • PUBS • etc

Tel. 908 631 215

Cosas para Tu Casa

Confecció i adob roba de casa • Regals
Ceràmica nacional i d'importació

c/ 31 de Desembre, 5 • Tel. 75 26 39

Margalida Aínés Pons

Centre d'Estètica i Salut

VALMA

Depilació a la cera calenta o freda
Cutis • Tractaments facials • Corporals
Massatges • Manicura • Pedicura • etc

Esperam la seva visita

c/ Comte de Barcelona, 3-A
Tel. 45 05 27

El Club Arnau de Vilanova ha portat a Roma l'afer dels atacs contra Catalunya i la llengua catalana perpetrats des de la COPE, emissora dependents dels bisbes espanyols. Entre els programes racistes i xenòfobs anticatalans destaquen *La linterna* i el que dirigia Encarna Sánchez., *Directamente Encarna*.

ΩΩΩ

Guerra dins la premsa forastera. *Diario 16* acusa **Pedro J. Ramírez** (*El Mundo*), **Antonio Herrero** (*COPE*) i **Manuel Martín Ferrand** (*ABC*) d'una maniobra per acabar amb aquest diari. L'editorial definia aquests personatges com "una banda de manipuladores de la veritat, mercenarios de oficio y gangsters de la pluma". Per Madrid els periodistes aviat hauran de sortir al carrer amb la ganiveta o el 9 llarg.

P. J. RAMÍREZ

ΩΩΩ

Ara s'ha demostrat que l'intent de suborn del regidor del PSOE de Calvià per part del corrupte Cañellas fou un cas més d'una llarga llista. El maig de 1991 el PP va "comprar" el suport dels Independents de s'Arracó, Ramon Alemany, per aconseguir la batlia. El director d'orquestra fou Francesc Gilet.

ΩΩΩ

El regidor de turisme de l'Ajuntament de Ciutat pel PP va tenir la brillant idea. Es tractava de fer una guia turística que seguís les passes dels emperadors del Japó quan van visitar Ciutat fa uns anys. Després de tres mesos la "Ruta imperial", nom bufa i pompós amb que el Sr. Bauzá va batejar el recorregut, ha hagut de tancar per manca d'interès entre els turistes, cosa que era de preveure per a una persona amb un mínim de sentit comú. El Sr. Bauzá és un polític miocènic que encara no s'ha adonat que això de reis i emperadors a finals del segle XX ja fa pudor de cadàver en descomposició.

MAHATMA GANDHI, EL SEPARATISTA (XVIII)

Conferències Índia-Anglaterra

A Sande tingué lloc una conferència de la taula rodona, a la qual el virrei envià delegats indis, però sense representació del Congrés. Durant la sessió de clausura, MacDonald expressà l'esperança que el Congrés enviaria els seus representants a la pròxima conferència. Curiós, car tots els representants del Congrés eren empresonats! Però Lord Irwin alliberà ràpidament Gandhi i els altres líders. Gandhi demanà una entrevista amb el virrei que li fou rebut, i s'hi entrevistà durant tres hores i quaranta minuts. Hi havia anat com a representant del poble indi que acabava de vèncer el lleó britànic en una prova de força no violenta— en igualtat de condicions, sense supèrbia ni subordinació. Winston Churchill s'adonava que allò era un repte per a l'imperialisme britànic i estava molt indignat perquè hi semblava que l'Índia ja era independent. Arribà a parlar contra "l'espectacle nauseabund i humiliant d'aquest advocat del Col·legi d'Advocats, ara faquir sediciós, pujant mig nu les escales del palau del virrei per negociar amb el representant del rei i emperador en igualtat de condicions". La providència fa pagar els mots d'altivesa perversa i de crueltat sense motiu, i el superb *tory* imperialista que era Churchill patiria l'embranchida de l'imperialisme violent i sàdic dels nazis contra la capital de l'imperi anglès: cadascú té allò que s'ha merescut.

Després vingueren moltes altres reunions. Per fi, el 5 de març de 1931 fou signat el Tractat de Delhi, l'acord Irwin-Gandhi, semblant a un tractat entre dos estats independents: s'aturava el moviment de desobediència civil, llibertat dels detinguts, permís per a la producció de sal a les costes i participació del Congrés a la segona ronda de la taula rodona.

De moment no es parlava ni tan sols de l'autonomia interna, per això molts d'indis el criticaven, mentre que els anglesos se'n sentiren pagats. Però, de fet, fou el primer pas vers la llibertat de l'Índia, front a molts fets diaris condemnats ràpidament a l'oblit.

El 12 de setembre de 1931 Gandhi desembarca a Londres, però ara vestit d'indi, amb mocadors d'hivern, per representar el Congrés en la segona conferència

de la taula rodona. Hi establí molts contactes amb la intel·lectualitat anglesa, però també amb altres estaments, treballadors i sindicats inclosos, i intentà de desvetllar pertot la comprensió envers l'Índia. Els anglesos el reberen amb simpatia.

Catalunya tota, davant les insistents campanyes de la caverna espanyolera contra els seus drets, també hauria de tenir una bona representació "diplomàtica" a Espanya. A Madrid hi ha una representació de la Generalitat principatina i el Casal Català, àdhuc penyes del Barça i delegacions dels Boixos Nois. I els representants de CiU i ERC al Parlament espanyol: Jordi Pujol sempre hi ha estat rebut amb especial aversió, és baixet i civilitzat, un estadista d'estil europeu que la cridòria *mesetària* no sap pair; en canvi na Pilar Rahola, "Pilar de Catalunya" com diuen els seus companys, sol tenir molta millor acceptació: ho fan per fer la punyeta a CiU?; és dona, és més clara en parlar, encara que tan civilitzada com Pujol. Crec que a l'altiplà comprenen més la claredat que les mitges tintes, i que na Rahola, dona de sa casa i capaç de parlar de qualsevol tema i de saber estar, és, ara per ara, una bona relacions públiques a Madrid i, tot i que no cobri, supleix la manca de *media* catalanistes d'àmbit estatal. Fins a cert punt, és clar. En realitat ens trobàvem normalment vorejant l'abisme i na Rahola surt als *media* estatals quan els va bé que surti. Perquè els drets no són per a declamar-los ni esperar-los passivament, com còmodament solem fer els catalans, sinó per prendre'ls tot practicant-los, com feien Gandhi i els seus.

Durant la conferència de Londres el Mahatma s'adonà que el problema de fons no era tant la independència com les profundes discòrdies entre les diverses comunitats de la immensa Índia, principalment entre indis i musulmans, però també entre altres minories: Caixmir, els tàmlis... en un país on es parlen mil cinc-centes llengües distintes. Com resoldre la convivència d'aquesta enorme massa dividida per religions, castes i llengües diferents i sovint comunicades, amuntegats en grans ciutats plenes de misèria i malalties? Gandhi pensava llavors que eren els anglesos els qui havien introduït moltes d'aquelles oposicions cruels dins

de la societat índia, però els anglesos sols s'aprofitaven d'aquests mals preexistents per dominar i explotar l'Índia; car l'imperialisme i l'opressió sols ocupa allò que l'embrutiment, la desídia, la injustícia, la covardia i les divisions dels pobles ocupants els permet d'ocupar. Si els catalans pertanyem a un estat d'una altra nació que no ens estima és perquè majoritàriament som uns oncles Toms, fins i tot la majoria de "nacionalistes", per als quals la sobirania nacional és en realitat una qüestió molt relativa al costat d'altres objectius diversos.

Som els mateixos catalans, amb les nostres cegueses, injustícies, egoismes, indisciplina, discòrdies ideològiques i personals, etc, els qui sobretot deixam camp lliure per a l'acció triomfant de la caverna espanyolera que malda per escanyar-nos sempre que pot.

La història havia de demostrar a Gandhi que en això s'enganyava. Fins i tot fou un fanàtic hindú qui l'havia de matar, i no pas cap colonialista anglès: potser l'Índia no es mereixia un Gandhi. A la conferència, Gandhi intentà salvar les diferències entre classes i religions amb infinita paciència. Però tot fou debades, el nombre d'oponents a la taula de negociacions creixia, i hagué de recordar que el Congrés sols tenia el recolzament d'un 25% de la població índia. El pla de dotar de drets especials les minories fóra la dissecció en viu del poble indi, creia. Retornà a l'Índia, passant per Europa, amb les mans buides. Encara així, el 28 de desembre de 1931 fou clamorosament rebut a Bombai per una gran multitud. Escriu: "No record ni una sola experiència durant la meua estada de tres mesos a Anglaterra i Europa en què hagués tingut la sensació que l'Orient és l'Orient i l'Occident és l'Occident. Al contrari, cada cop estic més convençut que la natura humana és la mateixa, sia quin sia el cel sota el qual floreix, i que si hom rep la persona amb confiança i bona voluntat, recull al seu torn una confiança deu voltes major i una bona voluntat milers de vegades major."

Però potser Gandhi es passava d'optimista en la seva confiança en la bondat de l'home. Sovint personatges de totes les alçades morals semblen creure o escriure sobre la suposada bondat "natural" de l'home. En realitat l'home pot fer moltes grans ges-

tes, l'ànima humana és una eternitat d'infinites possibilitats, però més aviat en potència que no pas en fets reals.

A l'hora de la veritat l'home no sol ser només un animal decebedor sinó que, sovint, és molt pitjor que les mateixes feres salvatges. L'home, imatge de Déu, és d'una perfecció i possibilitats sorprenents, però la pràctica històrica i quotidiana sol ser ben bé una altra cosa: erra pels laberints inacabables del seu egoisme vergonyós i poca-solta. Tot independentista hauria de conèixer aquesta lliçó bàsica de la natura humana i saber que és amb la fe transcendent i l'autodomini de la voluntat com es poden bastir els independentistes que la pàtria ha de menester.

Vuit dies després d'arribar a l'Índia, el mateix Govern que havia homenatjat Gandhi a la taula rodona de Londres, el tornava a tancar dins la presó. J. Nehru i Ghaffar Khan, el cap del Congrés a la província fronterera del nord-est, tornaven a ser detinguts. Gandhi compartí el seu destí amb Vallaghbhai Patel. No li arribà pas per sorpresa, s'ho esperava. A les 3 de la matinada del 4 de gener de 1932, dos cotxes de la policia s'aturaren davant la Mani, Bhavan Quan Devadas, el fill de Gandhi, el despertà, somrigué: era dilluns, el seu dia silent setmanal, que ni tant sols trencà. Per a Gandhi, igual que per a tot no violent actiu, seguint Thoreau, ha de ser natural d'anar a la presó: amb un govern injust, els ciutadans han de ser empresonats.

Mirabehn (Madeleine Slade) arreglà l'equipatge de Gandhi: fruita, llet, un parell de sandàlies, un matalàs i el torn. Pregaren a la terrassa i Gandhi escrigué un comiat amb instruccions per als seus col·laboradors. Travessà la porta del braç del seu fill i pujà al cotxe policial que el conduí a la presó de Ieravda, Poona. Mentrestant s'havia aplegat una enorme gentada que el saludava. La detenció durà fins el 8 de maig de 1933. Però de nou el 4 d'agost de 1933 el tornaren a detenir i el condemnaren a un any de presó. Li prohibiren de continuar a la presó les seves activitats en favor dels intocables (pàries), i el 16 d'agost començà a dejunar. El 23 del mateix mes empitjorava el seu estat i fou alliberat. Dedicà la resta de l'any a l'obra en pro dels *harijan*. (continuarà) **Jaume Tallaferró** Ω

ESPANYA ÉS UN MAL NEGOCI

Tanmateix, anam per bon camí

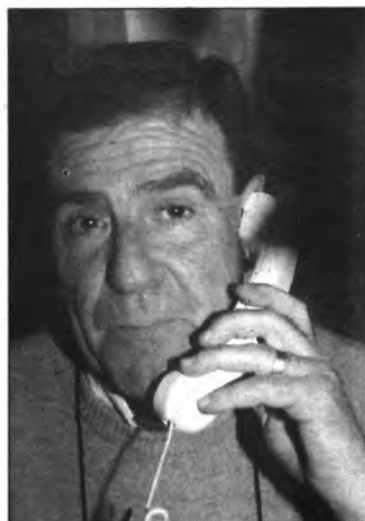
JAUME SIMONET I BORRÀS

El mateix dia que aquest número de *L'Estel* surti al carrer, veurà la llum el primer número del *Diari de Balears*. Aquesta data marca sens dubte una fita molt important en la premsa diària del nostre país, ja que mai fins ara s'havia aconseguit poder llegir les notícies de cada dia en català a Mallorca. Això vol dir que el nostre país comença a assolir la seva maduresa ciutadana —que no cultural—, ja que aquesta fa molt de temps que la tenim. Basta veure que som el lloc dels Països Catalans amb més escriptors i poetes per metre quadrat.

Des d'ací, vull donar les gràcies a l'editor Pere Serra, per a mi el mallorquí de l'any, i a tot el grup de persones que amb la seva tasca diària han fet possible un fet que fins fa ben poc semblava impossible. Coneixent les persones que duran a terme la tasca de dur endavant el *Diari de Balears*, estic ben segur que aquesta empresa serà d'un èxit mai vist i que omplirà el buit que notàvem a faltar com el pa de cada dia.

Només qualche cap de fava amb orelles posarà traves perquè s'editi un diari en català al nostre país, talment com en posaren quan Voltor va instal·lar el repetidor a la serra d'Alfàbia per poder veure la televisió i la ràdio de la Corporació Catalana, quan un grup de mallorquins, uns amb idees i altres amb doblers, aconseguírem cobrir aquest buit que ens acostava a la Catalunya continental. Sens dubte TV3, el Canal 33, Catalunya Ràdio, Rac 105, Catalunya Informació i Catalunya Música, estan fent una bona tasca per dur endavant la normalització lingüística al nostre país. Un país desnormalitzat pels espanyolistes que abans protestaren perquè a Mallorca es podia veure TV3, però que ara són els primers a posar-la en marxa per veure jugar el Barça.

Des d'avui mateix, Mallorca té motius per sentir-se molt millor. Més feliç i més alegre. És com si ens haguessin tornat part d'allò que fa quasi tres segles ens prengueren "por justo derecho de conquista". Anam per bon camí, amics. Gràcies a aquesta gent que amb el seu esforç fa possible una cosa tan desitjada per aquelles persones que estimam el nostre país. Ω

En Francesc Guaita, de València, regenta des de fa denou anys la Fusteria Guaita —fa fusteria d'obra i decoració—, a la barriada del Fortí.

En Plàcid Vera regenta des de fa trenta-quatre anys el Cafè Valencia, a Son Pisà. Aquest bar el va obrir un valencià, fa una quarantena d'anys, i d'aquí li ve el nom

Tres generacions de perruqueres: na Francisca, na Rosa i na Rosanna, a la perruqueria Rossetta, que fa trenta-un anys va obrir na Francisca Joan a Santa Catalina.

Na Salvadora Bauçà va obrir ara fa quaranta anys la botiga Doriga a Santa Catalina. Ara que ja està jubilada la regenta la seva filla Pepita.

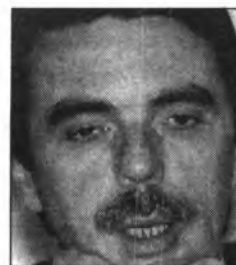
Na Victòria Castillo va obrir ara fa un any la botiga de mobles de cuina i bany Tot a Mida, al carrer Caro de Santa Catalina.

Dia 28 de juny, Dia mundial de l'Orgull Gai, l'Agrupació Gai i Lesbiana de les Illes, Ben Amics, atorgarà els premis Siurell Rosa i Dimoni Rosa, que seran atorgats a aquelles persones que destaquin per la lluita en favor de la causa homosexual i per a aquelles que l'ataquen, respectivament.

ΩΩΩ

El possible traspàs de la Guàrdia Civil de trànsit a la Generalitat no agrada gens als comandaments del cos, perquè ho consideren una baixada de calçons d'Aznar. Els agents bàsics, en canvi, ho veuen molt bé perquè esperen que en poc temps siguin integrats als Mossos d'Esquadra, que cobren 60.000 pessetes més i tenen una jornada laboral més curta.

J. M. AZNAR

ΩΩΩ

El tebeo neo-nazi de Madrid ABC és una olla a pressió amb la vàlvula embussada i a punt d'esclatar. Això de menjar tanta morena amb les converses Aznar - Pujol els posa a cent per hora i no són capaços de complir les ordres d'Ansón de callar i fer bonda. L'articulista Carlos Dávila ja ha tret comptes: d'aquí a un parell d'anys, el PP controlarà televisió espanyola, guanyarà les eleccions per majoria absoluta i farà pagar a Jordi Pujol totes les humiliacions que li ha fet sofrir.

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970)

II PART

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL de Mallorca

(de juliol de 1995 a juliol de 1996)

per demanar números endarrerits, telefonau al 265005

Bugaderia

ISLA

Telèfon 73 54 82

Antoni M. Alcover, 11-B • 07011 Palma de Mallorca

José Villalba

Perruquer Stilista

Ramon Berenguer III, 16
Cantonada Blanquerna
Tel. 20 24 02

SABONS GIL

FÀBRICA DE SABONS, DETERGENTS I LLEIXIUS

Sebastià F. Llull Verger

Carrer Caro, 31 • Tel. 73 30 59 • 07013 Palma

En Joan Xiquirindana de Can Capes es dedica des de fa vint-i-un anys a la restauració de mobles antics. Primer va tenir taller obert al carrer dels Socors de Ciutat, llavors va passar vuit anys a Sóller, on el negoci no va anar gaire bé. Ara fa vuit anys que té el taller a Santa Catalina, un taller-escola que es diu Juan de Pedro, per on passen les persones que volen aprendre l'ofici de restaurador, avui molt apreciat, ja que els mobles antics tenen més valor que mai.

En Pau Gomila, de Porreres, va comprar fa deu anys, a mitges amb en Sebastià Llull, la Fàbrica de Sabó, a Santa Catalina. A més de sabó fluix i sabó blanc, fabriquen lleixivet, mistol, detergents... Aquesta fàbrica la fa fundar en Josep Gil i Roca de Sóller a principis dels anys quaranta. Quan es va retirar, fa devers quinze anys, la va vendre a en Rafel Aguiló de sa Pobla. La cosa no anava bé i els actuals propietaris, que hi feien feina, se'n feren càrrec.

En Joan Font, d'Esporles, regenta des de fa sis anys una de les poques carboneries de Ciutat. Té la botiga al carrer Gran de Santa Catalina -també dit de sant Magí-, ven llenya per a les foganyes i estufes i carbó que s'empra per torrar carn a les moltes graelles que funcionen arreu de la comarca.

VALENCIANS DE NACIÓ CATALANA (i III) De València, català

Malgrat les desfetes i les derrotes, malgrat les traïcions i les defeccions, sempre hi ha hagut valencians que han proclamat als quatre vents la seua catalanitat. Sempre. Des de la conquesta fins avui mateix sense interrupció. Recordem simplement algunes fites de les més conegudes. Com per exemple el cas dels papes valencians i els seus seguits que, al Vaticà, eren coneguts com *el catalani*. O quan sant Vicent Ferrer incloïa els valencians entre els catalans. O quan Arnau de Vilanova és anomenat català pels italians. O quan l'inquisidor Gaspar Escolano feia constar que els habitants del regne de València eren coneguts a tot arreu com catalans "...sin que las naciones extranjeras hiciesen diferencia entre catalanes i valencianos". O com quan el catedràtic barceloní Jeroni Pujades escrivia que "...los valencians diuen que ara ells són els veritables catalans. Y si.s mantenen tenen raó". O el cas d'aquells estudiants valencians que, en inscriure's al col·legi universitari de Bolonya, hi varen fer constar "...de Valentia, catalanus". (J. Guia op. cit.). De València, català. Amb tota naturalitat. La mateixa naturalitat que transpira aquest text d'un valencià de Monòver (les valls de Vinalopó) dit Josep Martínez Ruiz, de malnom Azorín: "*Los almendros crecen en Catalunya, en Valencia, en Alicante y en Mallorca. Los almendros son finos y se levantan sobre los verdes ribazos...*" Tot evocant la Grècia clàssica, Azorín descrivia aquestes terres d'ametlers on "*la armonía, la eurtmia maravillosa de la Grecia antigua, que desde Grecia han venido hacia aquí, serán impercederas. Cataluña es Valencia, y es Alicante, y es Mallorca*". I acaba dient a Catalunya, a València, a Alacant i a Mallorca que "*ese almendro sobre las piedras blancas... es el símbolo de vuestra delicadeza y de vuestra gracia*." (Citada per Fuster, *Memòria de Josep Martínez Ruiz*.) L'ametller com a símbol d'unitat de les terres catalanes. No està malament, la idea.

Han passat uns pocs segles, però, d'aquells testimonis de catalanitat sentida i viscuda per valencians de tota mena i, arribat el segle vint, ens trobem tot un altre panorama. El mateix Azorín ens fa una confidència prou reveladora: "*Mi casa en Monòver- era bilingüe. Hablábamos los señores, entre nosotros, en castellano, hablábamos a la servidumbre en valenciano*." El castellà com a llengua de "senyors" havia estat

adoptat massivament primer per la noblesa, de feia segles, i després per la burgesia valenciana. El català quedava com a llengua de "*la servidumbre*", del llaurador, de l'ofici, del pobletà. Encara avui es pot escoltar a terres valencianes que parlar valencià és "*de pueblo*". Però la qüestió no fóra tan greu si es tractés només de l'idioma. El mal és que la burgesia valenciana no sols s'havia castellanitzat, sinó que s'havia espanyolitzat profundament: "*Por encima de Valencia está la patria española; y con ella Castilla, en cuyo espíritu, desde hace muchos años, muchísimos, se han diluido el alma y las esencias valencianas*" deia un editorial del diari *El Pueblo*, de gener de 1916. Sí. A començaments del segle vint, el procés de castellanització i espanyolització de la major part del poble valencià estava gairebé acabat. La burgesia valenciana no coneixia, o no volia conèixer, altra llengua de cultura que no fóra la castellana. Des dels mitjans de comunicació, els intel·lectuals espanyolistes bombardejaven els valencians de l'època amb idees com aquesta: al principat són gent reaccionària i tancada, és per açò que "*desde el campesino hasta el plutócrata sienten en catalán*", però passa que els valencians som lliberals, amants del progrés i de la ciència i gent d'esperit obert i ample, i per açò "*Valencia se siente amplificada en España*", insistia Azzati el 1916. I avui en dia, encara ens estan venint amb la mateixa. Resulta que ara cal esser Europeus, i en aquest ambient esser nacionalista torna a esser reaccionari, antiprogre, antitotolobo. "Mireu el que està passant a Bòsnia!", ens diuen. I la culpa és dels nacionalistes, mireu com són de perillosos els nacionalismes! I ens passen imatges horripilants d'una guerra que han començat els nacionalistes; sí, però d'un nacionalisme d'opressió, de defensa d'un Estat supranacional, com l'espanyol. Però ells, això, no ho diuen. Només cal deixar el missatge que "el nacionalisme és dolent". "Els catalans són retrògrads perquè senten en català; els valencians som moderns i "progres" perquè sentim en espanyol." "El valencià, per esser de "*pueblo*", no serveix per a res; l'espanyol ens durà a Europa i al món sencer". Quan s'estudia la història del poble valencià es descobreixen sovint missatges d'aquesta mena. Llavors hom comença a entendre el com i el per què de fenòmens com el blaverisme i de tipus com Lizondo. Tots plegats són el resultat d'un llarg i constant procés d'espanyolització.

Tot i amb això, mai ha deixat

de donar-se la constant històrica, veritable cordó umbilical que ens uneix als nostres orígens, de valencians que han reeixit a proclamar la seua catalanitat. I això fa possible que, avui, qualsevol valencià culte i ben intencionat pugui descobrir la seua pròpia catalanitat.

Els valencians i els mallorquins som incòmodes, mira que et dic

Molt del que hem vist en aquest article, referit al País Valencià, es ben aplicable a Mallorca, en el sentit més ample del terme, que inclou les illes i el Rosselló. Els valencians i els mallorquins, els qui encara no hem oblidat d'on venim, som com un gra en les "posaderes" del regionalisme principatí. Ells, "els regionalistes catalunyesos més o menys espanyolistes", que deia Fuster, se senten ben cofois amb els seus "quinze anys d'autonomia", amb els seus "Teatre Nacional", "Orquestra Nacional", "Ràdio Nacional"... S'han muntat tot un país de meravelles que fins i tot Alcía envejaria. I llavors arriben "tres o quatre valencianets i qualche mallorquí" i comencen a donar pel sac dient que ells també són catalans, que allò dels sis milions és una mentida podrida, quan en realitat som onze milions, que Catalunya no s'acaba a l'Ebre, sinó a les salines de Torrevella cap al sud, a l'estany de Salses cap al nord i a Maó cap a l'est, i coses per l'estil. I aquestes coses els causen una certa incomoditat, als regionalistes del Principat. Perquè si accepten la Catalunya de tota la nació, llavors sembla que pateixen una crisi d'identitat. Però el problema va més enllà: dir Catalunya de tota la nació és radicalment incompatible amb la idea d'Espanya. Les Espanyes passades, l'Espanya actual, i potser les Espanyes que vindran no toleren una Catalunya reunificada. Si fins i tot la Constitució espanyola vigent té un article, pensat especialment en contra nosaltres ("*Se prohíbe la federación de comunidades autónomas*"). La Catalunya de les quatre províncies no és ni serà cap nació. No passa d'esser una comunitat autònoma, fins i tot una comunitat històrica, una Catalunya regional i espanyola en definitiva. La Catalunya nació, l'autèntica, la nostra, ultrapassa aquest encotillament regional i recupera la voluntat d'integritat territorial, cultural, nacional en definitiva. És una Catalunya que trenca amb Espanya, perquè és incompatible amb Espanya. O més ben dit, Espanya és incompatible amb una Catalunya sencera. Ignasi F. Marcet, *Secció al País Valencià d'Estat Català* Ω

El llibre de Jordi Pujol *Cataluña, España*, continua irritant els espanyols. Si l'altre dia eren les dretes (*ABC*), ara són les esquerres (*El País*). Santos Juliá considera Pujol un polític "excesivamente obsesionado por hacer nación", i li retreu que després d'admetre al llibre que el principal problema de Catalunya és Espanya, no sigui conseqüent i no declari la independència. Els espanyols no poden veure els catalans, però si a més a més són ambigus i indefinits com Pujol, això ja els fa treure foc pels queixals.

ΩΩΩ

La compra d'un 3% (40.000 milions) de Repsol per part de La Caixa ha caigut molt tort a la companyia i al govern espanyol. En canvi, l'adquisició d'un 3% (55.000 milions) d'Endesa que ha fet el Banco de Santander s'ha acceptat amb tota normalitat. El motiu: La Caixa és catalana, el Banco de Santander és espanyol.

ΩΩΩ

Ara resulta que volen instal·lar el monorail de l'Expo de Sevilla a l'aeroport de Son Sant Joan. Ja sabíem que Madrid envia a Mallorca els seus lladres i xoriços, a més dels pollastres congelats en perill de caducitat. Ara, a aquesta llista, a més hi haurem d'afegir la ferralla de l'Expo de Sevilla.

**L'ESTEL
de Mallorca**

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

**L'ESTEL
de Mallorca**

SABIÉU
QUE...

... Madrid ha concedit 20.000 milions a Andalusia en concepte de deute històric? I que el govern andalús en reclama 30.000 més i ha dit que Catalunya no té dret a reclamar res?

ΩΩΩ

... el metge espanyol Eduardo Moreno, que exerceix a València, ha estat condemnat a pagar 10.000 pessetes de multa per no voler atendre un pacient que li va parlar en català?

ΩΩΩ

... s'estan organitzant colles de castellers a Mallorca? Els **Castellers de Mallorca**, de Ciutat, es reuneixen al col·legi de Son Canals cada dissabte a les 19,30. I a Manacor han muntat una colla anomenada **Al·lots de Manacor**. Les dues colles donaran la benvinguda a tothom que hi vulgui col·laborar per fer pinya o enfilar-s'hi fins a dalt.

ΩΩΩ

... la Conselleria d'Obres Públiques es veu obligada a demanar 14.000 milions a la Unió Europea per a la depuració d'aigües, perquè Madrid només envia quatre reals?

ΩΩΩ

... 70 hispanistes preparen una gramàtica estàndard de l'espanyol? Convindrà comprar-la per tirar-li pels morros a **Antonio Alemany**, que encara ara, a finals del segle XX, escup les seves fleumes sangonoses contra el català estàndard.

A. ALEMANY

ΩΩΩ

... als Països Catalans un 24% dels habitants ha nascut a Espanya?

ΩΩΩ

... dels 709.146 habitants de les Balears, 488.003 són nascuts a les illes, 187.069 són nascuts a fora (Estat espanyol) i 29.543 provenen d'altres països?

BALL DE BOT

Entrevista amb en Guillem Caballero, de Carumbau

Carumbau forma part de la darra fornada de grups de música mallorquina. Tot i la joventut dels seus membres, sonen de manera molt compacta i el públic sempre ha respost molt bé a les seves actuacions, tant escoltant-los com sortint a ballar. Vàrem tenir ocasió de parlar amb en Guillem Caballero, un dels seus components.

—Com va néixer el vostre grup?

—Nosaltres som de Son Espanyolet, de la parròquia de l'Assumpció. Allà hi havia un grup de gent que ensenyava als nins, i un

nitzades per l'Ajuntament a ses Voltes per Sant Sebastià.

—Teniu pensat enregistrar algun compacte o alguna cinta?

—Sí, amb el temps tenim ganes de fer-ho. El nostre grup ha començat amb un repertori popular, de coses que sonen cada dia, però estam treballant de cara a poder sonar peces més desconegudes. Pels pobles es poden trobar peces molt interessants que per diverses raons no han sonat molt, i quan econòmicament estiguem en condicions mirarem d'enregistrar-les.

El grup Carumbau a les nou hores de ses Voltes. Guillem Caballero és el del guitarró.

grupet de quatre majors que ensenyaven música, però els joves volien alguna cosa més, i ara fa dos anys un parell de joves ens férem càrrec del grup. Vàrem cercar persones que sabessin fer un poc de música i ens proposàrem fer un grup sòlid i ben preparat per tocar música mallorquina.

—D'on vos criden per anar a sonar?

—Les nostres primeres actuacions han estat a Son Espanyolet. També hem tocat a altres barriades de Palma, i hem participat a les nou hores de Ball de Bot orga-

—Les institucions ajuden abastament la música popular mallorquina?

—Aquesta qüestió ja fa anys que es ve reivindicant. L'Ajuntament sembla que està donant facilitats als grups. Per fer una ballada, et posen el cadafalc, et posen llum... Però els grups duim unes despeses molt altes: instruments, equips de so, transport, etcètera, i això hauria de rebre més ajuda. Els grups que toquen a les festes de Sant Sebastià, per exemple, cobren molt manco que altres actuacions que no són de la nostra cultura. **Redacció** Ω

La família Aguiló-Ferriol ha obert no fa molt el cafè Angelus a Santa Catalina. Despatxen begudes, pa amb oli, patés, formatges, amanides i altres coses bones de la gastronomia mallorquina.

En Pere Victori és l'amo des de fa un any de la Botiga de Jocs de Rol de Santa Catalina.

Na Catalina Trillo Mir de can Finet regenta des de fa deu anys la Merceria Can Finet, fundada l'any 1925 per la seva padrina, n'Antònia Espases, a Santa Catalina.

El matrimoni Vicent-Mates regenten des de fa trenta anys l'estanc Ca Nates, al carrer Gran de Santa Catalina. Aquest establiment fa cinquanta-vuit anys que està obert al públic.

**ENTREPANS
SOBRASSADA
CASOLANA**

Joan Crespi, 24
cantonada Murillo
07013 Palma
Tel. 73 81 03

**L'ESTEL
de Mallorca**

EL MILLOR SUPORT
PUBLICITARI DE LA VOSTRA
EMPRESA A MALLORCA

filmació PC i Mac

Barrera, 54 • Tel. (971) 73 26 51
07014 Palma de Mallorca

J Jani S.L.

SERVEIS DE NETEJA

Neteges d'obra nova • Vaixells
Neteja de sinistres • Neteja en general
c/ Trasmè, 64, baixos • Tel. i fax 26 87 15
07006 S'Arenal (Palma)

Canyamel
Mobles
i complements

Faust Morell, 10 • Tel. 46 57 33
07005 Ciutat de Mallorca

PERSIANES SALAS

persianes de plàstic i alumini
portes plegadisses • venecianes
cortines de fantasia
Fusteria d'alumini

c/ Francesc Martí Mora, 41
Telèfon 45 48 66 • 07011 Palma

**Rellotgeria
Garcia**

Carrer Fràbrica, 33
Tel. 73 07 27
07013 Palma

En Longinos Diaz regenta des de fa vint-i-dos anys la bugaderia Isla, a la barriada del Fortí. La seva padrina, Maria Ferrer va obrir aquesta bugaderia ara fa un centenar d'anys a la plaça dels Patins, on en aquell temps hi havia la plaça de toros de Ciutat. En aquells temps, el seu millor client era la Transmediterrània.

En Joan Mir va obrir ara fa un any una botiga de venda, lloguer i reparació de patins, recanvis i accessoris a Santa Catalina. En aquesta botiga tenen tres equips d'hoquei i un equip d'exhibició de patinatge artístic.

Na Margalida Ribes és la madona jove del Café Español, a Santa Catalina. Aquest local és la seu social de La Cultural Missatgera, un club col·lectiu. Els clients d'aquest simpàtic local, que també té barberia, juguen a truc i mengen entrepans de sobrassada casolana. Fa una seixantena d'anys que el padri de na Margalida va obrir aquest café, el nom del qual no agrada gots a la madona jove. Ben prest els rètols diran "Cafè Son Moix" que, tanmateix, és el nom amb què el coneixen els parroquians habituals.

Juan Carlos Últim, no Primer

És de totxo entestar-se a voler fer passar el clau per la cabota i, això d'Espanya, més que un estat, és com una gran bòbila on només es fabriquen uns dirigents que tenen tanta matèria gris com una tòva. Qui sinó podria encaparrar-se a fer "indivisible e indisoluble" quelcom que durant cinc-cents anys està en contínua desintegració?

Han provat de refer Espanya, de regenerar-la, de reinventar-la, amb monarquies, repúbliques o dictadures nazis i ho han fet homes brillants—els menys—, tipus esperpèntics, energúmens sanguinaris, boigs, subnormals, ninfòmanes, socialistes i, ara, segons el savi de la vila-trista que dirigeix l'ABC ho han d'intentar els populars amb "una segunda transición". I després, qui ho provarà? La Virgen del Rocío? Perquè si Jordi Pujol pensa deixar-los la Moreneta, que s'ho tregui del maó, car val la pena que recordi allò que el professor Carles M. Espinalt puntualitza en el seu assaig "L'error de certs catalanistes"—inclòs en el volum *Obra Escrita*—, quan diu: "¿Voleu veure fins a quin grau en continuen fent una qüestió seva i de ningú més? No anem més lluny, ara mateix, en un llibre de Julián Marías, titulat *España inteligente* i publicat el mes de novembre de 1985, l'autor no té inconvenient a afirmar: "Castilla se hizo España. En 1974 empleé esta expresión por primera vez. Al lado de la de Ortega en 1921—Castilla ha hecho España y la ha deshecho— y la de Sánchez Albornoz, pronunciada, según recuerdo en las Cortes constituyentes de 1931—Castilla hizo España y España deshizo Castilla—, propuse esta fórmula: Castilla se hizo España, y poco después la aclaré diciendo: Castilla se dedicó, no a hacer España, sino a hacerse España." Comprenen com ho tenen tot ben definit? Si cal retocar els preceptes ja tenen prou Ortegas o Marías per fer les filigranes. L'estrany a l'esperit de l'"Imperio", a servir i callar. Com els volen esmenar res?, quant ells continuen creient que "ser español es una de las pocas cosas serias que hay en el mundo". Com es pot reformar un bé de Déu així?"

Amb tot, no deixa d'esgarriar l'intent de mantenir en estat vegetatiu aquest malalt terminal que és Espanya, sobretot quan has tingut ocasió de comprovar *in situ* que l'anomenada "banda terrorista" és una companyia que pot congrega a l'estadi d'Anoeta trenta-cinc mil seguidors, que a l'uníson i com un sol home crida:

El rei d'Espanya.

ven: "Independencia" i "Gora ETA militarra". Quines solucions es poden trobar quan no es vol reconèixer la realitat? i, tanmateix, aquesta és massa crua com per a poder-la obviar, només ho fan els totxos que comanden aquest "Imperio", no pas la resta del món, ja que a la citada concentració independentista hi eren presents cinquanta-cinc canals de televisió i dos-cents reporters d'arreu del globus.

Davant d'això, hom es pregunta: Hi ha prou presons a l'"Imperio" per encabir-hi tants milers de bascos? Haurem de pagar nous impostos perquè pugin construir-les. Posaran els bascos en forns crematoris com feren els nazis amb els jueus per acabar amb el problema? No s'ha vessat encara prou sang d'un i altre bàndol? D'on els emana, als castellans, el dret d'obligar a ésser espanyols a aquells que no ho volen ésser? Els hem de creure perquè "son más, mejores y más fuertes"? No va envair Hitler tot Europa amb aquests mateixos dogmes?

La història és repeteix i, si els uns "ni obliden ni perdonen", els altres tampoc. I una cosa és certa: per poder consolidar les restes de l'atrotinat "imperio español", caldria que mitja Península visqués permanentment en un estat d'amnèsia i, amb la fabricació constant de màrtirs que fa Euskalèria, això és impossible i impensable. D'altra banda, aquesta solució també ens faria barallar, ja que hauríem de decidir si obliden els del sud o els del nord. Què ens cal fer doncs? Prendre partit i anar tots a trets? No és més assenyat convocar un plebiscit per desconstituir democràticament aquesta bòbila per incorporar-nos, tots plegats, a Europa? Que la colla de totxos que diuen representar-nos acabaran amb el problema? Abans veurem con Don Juan Carlos, deixarà d'ésser el primer, per passar a ser l'últim Borbó que haurem patit abans de gaudir de la nostra plena independència. Encarna Parreño, Barcelona Ω

PUGEN

DAVALLEN

Cristòfol Soler i Jordi Pujol, per acordar la defensa conjunta de la unitat del català i la seva promoció.

ΩΩΩ

Les xiulades del públic del programa **Persones Humanes** cada vegada que hi surt Aznar.

ΩΩΩ

L'Ajuntament de Bilbao, que ha canviat el nom de la Plaza de España pel de *Plaza Circular*.

ΩΩΩ

La parada "Camina, camina-ràs" que el Govern balear instal·la a les fires per promocionar el català mitjançant les *Rondaies Mallorquines*.

ΩΩΩ

El Centre per a la Integració, Promoció i Educació Social (Cipres) per recuperar l'ofici de llatre.

ΩΩΩ

Els joves de s'Indioteria que han fet una vaga de fam per cridar l'atenció i denunciar l'explo-tació infantil.

ΩΩΩ

L'Ajuntament de Santa Maria per aprovar un document del PSM de suport a la política de normalització del president Cristòfol Soler i de crítica al PP i a UV del País Valencià per anar contra la unitat de la llengua catalana.

ΩΩΩ

Marlon Brando, per denunciar les agressions racistes als USA.

ΩΩΩ

La reunió Soler-Zaplana, a la qual, segons *El País*, els presidents del Govern balear i la Generalitat valenciana "se sumaron al carro del autonomismo emergente en el seno de su partido". Aquí els fa mal.

ΩΩΩ

Les vendes de patata novella de sa Pobla a Anglaterra.

ΩΩΩ

Les novel·les d'Agatha Christie, traduïdes al català.

ΩΩΩ

La Fundació Àrea Creació Acústica (A.C.A.) per la seva iniciativa denominada *L'entorn natural* destinada a recollir doblers per a la reforestació de la Trapa, víctima d'un incendi forestal el juny de 1994.

Fernando Hierro, jugador del Madrid, que va amollar un "oi-ga, no sabe con quién está hablando, yo soy Fernando Hierro, jugador del Real Madrid" al conserge d'un hotel de Mallorca quan aquest li va dir que no quedaven habitacions.

ΩΩΩ

AENA (Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea) per la nefasta gestió de l'aeroport de Son Sant Joan.

ΩΩΩ

Els anglesos que es dedicaven a robar cries de falcó d'Eleonor que nien a sa Dragonera.

ΩΩΩ

Els brutanxos que van a acampar a Lluc i després deixen fems i porqueria pertot.

ΩΩΩ

L'Ajuntament de Ciutat per tenir abandonada la platja de can Pere Antoni.

ΩΩΩ

El policia racista foraster de Sevilla que va maltractar Llorenç Serra Ferrer per xerrar en mallorquí.

ΩΩΩ

Els lladres que van saquejar el poblat talaiòtic de Son Maimó, a Petra.

ΩΩΩ

PP i UM per votar a favor de la urbanització de sa Talaiola de Santanyí, que doblarà el nucli de població del poble.

ΩΩΩ

Els caçadors canalles de Sant Joan que ha provocat la mort de més de 50 moixos del poble donant-los verí.

ΩΩΩ

Comercios San Miguel, per continuar insultant els mallorquins i fer la seva publicitat en espanyol.

ΩΩΩ

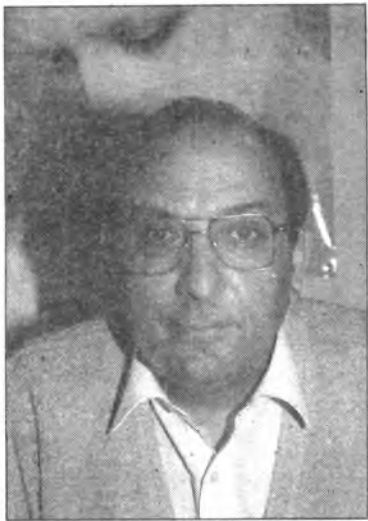
La periodista d'UH, Cristina Ros, pel seu article racista i xenòfob *Saint Jordi's Day* publicat dia 13 d'abril en què ridiculitzava la campanya de la Generalitat del llibre i la rosa.

ΩΩΩ

El nou telèfon contestador **Montera**, de Telefónica, amb forma de torero. No tenen consol.

ΩΩΩ

El Grup FER, del foraster **Fausto Ferrero**, per patrocinar la FERIA de Abril.

En Miquel Bauçà, de Llucmajor, té magatzem de mobiliari i articles de perruqueria a l'avinguda Argentina, a Ciutat. Ara fa dos anys que també té exposició professional oberta als perruquers i barbers.

Na Magdalena Perelló és la madona de la Casa Esclapés, una botiga on els artistes pintors hi troben de tot. Fa cinquanta-nou anys que en Rafel Esclapés va obrir aquesta botiga que està ubicada a l'avinguda Argentina, a Ciutat.

Fa vint-i-dos anys que en Josep Ramon va obrir amb el seu cunyat Damià Verger la cafeteria Osiris, a la barriada del Fortí.

Fa dos mesos que en Xavier Ferrer, d'Inca, ha obert la Floristeria Verd i Sec a la barriada del passeig Mallorca.

En Miquel-Angel Gabaldon és l'amo jove del Forn Gabaldon, a Santa Catalina. La família Gabaldon regenta des de fa dotze anys aquest forn de llenya que té sucursals al Fortí i a Eusebi Estada.

PUGEN DAVALLLEN

El cafè *El pes de sa palla* regentat per disminuïts físics a iniciativa de l'Associació Mallorquina per a persones amb Disminució Psíquica (AMADIP).

ΩΩΩ

Les **estel·lades independentistes** que presidiren els congressos del partit Independents de Banyalbufar i de la Joventut Nacionalista de Mallorca (fusió de les Joventuts d'Unió Mallorquina i les Joventuts Nacionalistes de les Illes).

ΩΩΩ

Els **6.000 joves jueus** provinents de trenta-vuit països que homenajaren les víctimes de l'holocaust nazi a Auschwitz.

ΩΩΩ

Els zoòlegs mallorquins **Guillem Pons i Miquel Palmer**, que han rebut el premi Jaume I lliurat per l'Institut d'Estudis Catalans pel llibre *Fauna endèmica de les Illes Balears*.

ΩΩΩ

El **VII Encontre de Teatre en Català** celebrat a Muro.

ΩΩΩ

El centenar de persones que van retre homenatge als afusellats pels feixistes al cementeri de Manacor l'any 1936.

L'**Instituto Nacional de la Seguridad Social**, que per segona vegada consecutiva ha enviat una carta als pensionistes de Mallorca on els remet a uns telèfons de Las Palmas i Santa Cruz de Tenerife per a més informació. Els madrilenys continuen confonent les colònies d'ultramar.

ΩΩΩ

L'**Associació de Veïnats del Camp Rodó**, per organitzar una festa de sevillanes a l'Escorxador.

ΩΩΩ

Àngel Colom, per cercar un pacte amb els partits espanyols contra CiU, en lloc d'anar cap a un front comú català.

ΩΩΩ

Els **hipermercats**, que els horabaixes venen aliments d'inferior qualitat, segons ha detectat la regidoria de Consum de Cort.

ΩΩΩ

El president dels lladres del PER d'Extremadura, **Juan Carlos Rodríguez Ibarra**, per tenir la cara de dir que Balears és "una de las regiones más subsidiadas" de l'estat.

ΩΩΩ

Jesús Gil, per felicitar els municipals de Marbella que dispararen contra un cotxe que havia passat un semàfor en vermell. El conductor era un pastor afectat de sordera i no havia sentit la policia.

ΩΩΩ

El diari **Baleares** que ha volgut morir matant i ha fet una campanya a favor de l'ensenyament en espanyol des dels editorials de 15 de març i 9 i 21 d'abril.

Són els alumnes de la Guarderia Dumbo, a Santa Catalina. Un lloc que admet alumnes d'1 fins a 4 anys i té obert de 8 a 20 hores.

Na Miquela-Escarlata Seguí és "sa bruixeta de Santa Catalina". Aquests dies passats ha obert consultori de tarot, línia de la vida, quiromància, carta astral i més coses. La trobareu al carrer Servet o al telèfon 456788.

A D E C

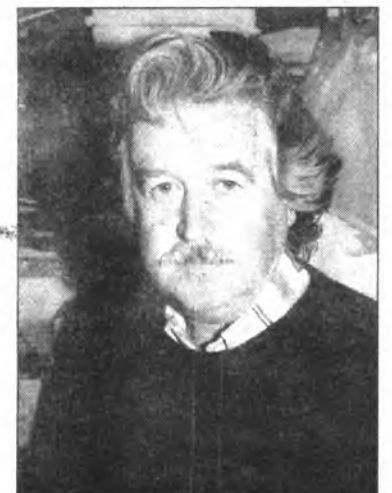
ASSOCIACIÓ EN DEFENSA DE L'ETIQUETATGE EN CATALÀ

EVOLUCIÓ LEGAL DE L'ETIQUETATGE EN CATALÀ

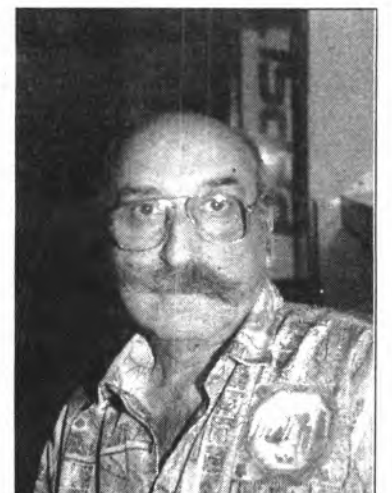
- 15-09-83 Es promulga el Decret 389/1983 al D.O.G. Art. 1r i únic: Les dades obligatòries i facultatives de l'etiquetatge dels productes que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya figuraran en els idiomes català o castellà o bé en ambdós idiomes.
- 23-11-83 El Govern de l'Estat fa un requeriment d'incompetència a la Generalitat de Catalunya.
- 25-01-84 El Govern de l'Estat planteja un conflicte positiu de competència que és admès a tràmit pel Tribunal Constitucional i provoca la suspensió de la vigència i de l'aplicació del decret.
- 19-07-84 El Tribunal Constitucional aixeca la suspensió i, per tant, queda plenament en vigor fins al pronunciament de la sentència.
- 19-04-88 Es publica la sentència núm. 69/1988, que finalment dona llum verda definitiva a les etiquetes comercials en català.

ADEC. Hotel d'Entitats. c/ Empordà, 33 Planta 8, Despatx 11 «Edifici Piramidon» • Barri de la Pau • 08020 Barcelona Telèfon (93) 278 02 94 ext. 3811 • Fax (93) 278 01 74

L'ESTEL de Mallorca

En Gabriel Font de, sa Pobla, regenta des de fa quaranta anys la Lleteria de Santa Catalina. És una lleteria on es venen tota classe de queviures, una botiga que li va deixar el seu oncle Jaume Serra, també de sa Pobla.

El senyor Giuseppe regenta des de fa dos mesos el Rincón de Giuseppe a Santa Catalina. El senyor Giuseppe, de nació valenciana, va habitar un parell d'anys a Nàpols i allà va aprendre a cuinar els espaguetis, els escalopines a la napolitana i altres coses bones de la cuina italiana. El senyor Giuseppe no és nou a Santa Catalina, de fet, durant vint anys ha regentat el restaurant Cantanàpoli, just davant sa Faixina, on està també el seu racó actual.

MINISTERI D'ECONOMIA I
HISENDA. CENTRE DE GES-
TIÓ CADASTRAL I TRIBU-
TÀRIA

Sr. Gerent territorial. Balears

Palma de Mallorca, 27 de març
de 1996

REFERÈNCIA: DENÚNCIA
realitzada davant aquesta Ge-
rència, amb data de 25 de novem-
bre de 1992, sobre valoració irre-
gularment errònia, sobre les ca-

El Sr. Miquel Nigorra Oliver
és President del Banc de Crèdit
Balear (B.C.B.), "Es Crèdit",
propietari dels immobles on vos-
tès tenen les oficines, a la plaça
d'Espanya, de les quals ha estat
sempre el negociador dels llo-
guers amb la Delegació Pro-
vincial i Nacional d'Hisenda; és
Registrador de la propietat en
exercici; és President del col·lec-
tiu de Llicenciats i Doctors en
Dret per Deusto; és Conseller del
Banco Popular Español; és Presi-
dent d'IMISA (Inmuebles y Ma-

**“Tots som iguals
davant la Llei i Hisenda”**

ses de possessió de Santa Ponça,
amb part urbana i part rústica,
situades a l'avinguda Jaume I de
Santa Ponça (terme municipal de
Calvià, Mallorca, Balears). Ac-
tual propietari: Sr. Miquel Nigorra
Oliver, amb inscripció
matriu llibre 58, foli 190, finca
2.388, inscrip. 4ª, quan encara
estava registrada a nom d'IMISA
(Inmuebles y Materiales Indus-
triales S.A.), segons nota de
registre de 19 de setembre de
1992, del Registre de la Propietat
núm. 6 de Palma, el president de
la qual resulta ésser el comprador
de les esmentades cases de pos-
sessió de Santa Ponça.

Anem a la qüestió:

A Mallorca, i per a un mallorquí
que ha viscut aquí prop de
cinquanta-dos anys, és molt dif-
cil que els temes rellevants no li
siguin coneguts; en el nostre cas,
tot el que fa referència al Sr.
MIQUEL NIGORRA OLIVER i
família, la majoria dels ciutadans
saben i entenen l'interès que per-
sonalment tenc per conèixer totes
les seves actuacions i vicissituds.

teriales Industriales S.A.), pro-
motora i propietària de la urbanit-
zació Santa Ponça (Calvià,
Mallorca) i última propietària de
les cases de la possessió de Santa
Ponça (objecte de la present
carta), autocomprades fa pocs
anys pel Sr. Miquel Nigorra
Oliver per la quantitat de
18.000.000 PTA (divuit milions),
quan durant aquests darrers anys,
solament en reparacions diverses,
s'hi havien gastat més de
70.000.000 PTA (setanta mil-
lions), realitzades traïdorament
abans de l'autocompra-venda; és
també President del Club de Golf
Santa Ponsa; és President del
Club Náutico Santa Ponsa; etc.

Com una connotació marginal
al cas, entre altres denúncies, se
segueixen les diligències a l'Au-
diència Provincial, secció segona,
per assumpte penal (acte 7/93,
de data 21-01-93, rotlle 290/92 i
acte 2.681/92 del Jutjat d'Ins-
trucció de Palma núm. 6), per la
suposada estafa per la compra-
venda de les cases de possessió
de Santa Ponça per 18.000.000
PTA (divuit milions) contra els

Carta de "David" Gamundí a Hisenda sol·licitant aclarir casos i coses de la inspecció a Miquel "Goliat" Nigorra Oliver, president d'Es Crèdit Balear

accionistes d'IMISA, els quals ho
són al capdavant del Banc de
Crèdit Balear, Banco Popular i
altres. Els presumptes delictes
són més d'un i no s'escau de rela-
tar-los. Les denúncies estan inter-
posades per qui subscriu, sense
descartar possibles sostraccions,
que haurien de tenir lloc, de drets
reals, plusvàlues, etc, en el cas
que hagués declarat no tan sols la
petitesa per la qual el Sr. Miquel
Nigorra Oliver va comprar les
cases de possessió de Santa Pon-
ça, i així ho féu constar davant el
jutge, sinó també el 50% del
valor de venda d'una magnífica
propietat que aleshores es podria
haver venut per una xifra propera
als 800.000.000 PTA (vuit-cents
milions). Tot això no s'escau de
denunciar-ho perquè ja forma
part de la denúncia de l'any 1992,
per la qual cosa m'he limitat a
esmentar altres punts secundaris
sobre el tema.

Per què tot això?, es pregun-
tarà.

Doncs aquí té la resposta. Pel
que he manifestat al començament
d'aquest escrit –i un mallorquí
no se'n pot estranyar–, ha
arribat a les meves orelles i ulls la
realització, després de llargs anys
d'oclosió i demora injustificada,
de la inspecció fruit de la meva
denúncia de 1992.

Com me n'he assabentat?

És senzill. Persones molt pro-
peres al Sr. Miquel Nigorra Oli-
ver ho comentaren confidencial-
ment a altres persones, les quals
molt més confidencialment m'ho
comentaren a mi mateix. El dia
de la inspecció me'n vaig assa-
bentar perquè em digueren que
"qualque cosa rara passa a les

Miquel Nigorra Oliver, president del
Banc de Crèdit Balear.

cases", on hi havia uns senyors
que tot ho mesuraven i miraven.
Immediatament em vaig dirigir
cap a les cases i vaig poder com-
provar de qui es tractava. Jo som
arquitecte tècnic en exercici i
estic dins el món de la construc-
ció des del 1968, i també dins els
col·legis professionals, i sé qui
és qui en aquest món. Així de
fàcil, i no vaig dir res als meus
confidents perquè els volia treu-
re més dades.

Vaig treballar disset anys amb
el Sr. Miquel Nigorra Oliver al
Banc de Crèdit Balear i a IMISA,
i conec pam a pam les cases de
possessió de Santa Ponça; també
vaig haver de patir tota casta
d'indignitats que no vénen al cas.

Durant llargues temporades,
visc des de fa catorze anys a
Santa Ponça, aleshores vostè pot
comprendre, sense haver d'es-
tranyar-se, que jo som una per-
sona suficientment coneguda
com perquè em cridin moltes
persones per contar-me coses,
fins i tot molt properes al propie-
tari de les cases de possessió, el

Sr. Miquel Nigorra.

Han estat moltes les cridades
telefòniques i els "cafès" que
m'han fet diversos confidents,
sobre tot allò que em pot interes-
sar de la família, béns o empreses
del Sr. Nigorra Oliver. He tingut,
sobre aquest cas, coses, casos i
opinions molt singulars, per
exemple una persona que em va
dir que tot això de la inspecció, i
encara que es va fer amb molta
cura i tot en regla, acabaria fent
figurar que era un simple error
administratiu numèric (cosa que
no ha estat així). Altres persones
m'han advertit que, com jo ja
sabia, el Sr. Nigorra Oliver té
"tapats" dins Hisenda els quals,
abans de cinc anys, em farien una
"feineta" amb una inspecció que
em deixaria "com a nou" i que
fins i tot ja es manejaven noms.
(Han passat trenta dies i encara,
que jo sàpiga, no ha passat res.)
Altres persones han sentit a dir a
persones properes a la família del
Sr. Nigorra Oliver que la "bro-
ma" no esperaven que baixàs de
les 600.000 PTA (sis-cents mil),
més tres anys d'endarreriments,
però que creien que la cosa aca-
baria bé, perquè suposaria més de
3.000.000 PTA (tres milions).
Tot això referit a la nova contri-
bució cadastral. Altres persones
m'han dit que el Sr. Nigorra
Oliver es vantava d'haver "estat
llest" fent passar a la qualificació
de rústica les cases i la zona que,
de fet, era urbana, que ja ho havia
previst i que no l'agafava per sor-
presa. També em comentaren que
la inspecció fou molt seriosa, feta
per tècnics de Gerència, i que hi
haviem anat un arquitecte, un apa-
rellador i un delineant (cosa que
jo ja sabia perquè els havia vist,
encara que vaig evitar que em
veïessin a mi). Em comentaren
que almenys hi havia una altra
finca on també es podia fer el
mateix, encara que l'error no era
tan gran. També em digueren que
la Gerència volia dur el tema de
manera secreta i confidencial,
seguint el reglament, per així evi-
tar un escàndol i poder negociar
més tranquil·lament, ja que el Sr.
Nigorra Oliver estava preocupat
pel tema perquè, al cap i a la fi,
havia estat ell qui, sense mostrar
la documentació, havia donat
paraula que aquells ridículs me-

**“S'ha d'haver acabat
l'època en què el poderós
tenia fermada la Llei,
Hisenda i els mitjans de
comunicació”**

“S'embruta la sensible virtut de l'honradesa i dignitat de la majoria del poble”

tres quadrats eren els que eren, i que era per aquest costat que “li podien cercar les puces”. Sobre el tècnic cadastral, qui es va fiar del Sr. Nigorra Oliver, va posar el que li digueren, i també em comentaren que era la patinada més gran i podia ésser l'última al Cadastre, si bé el seu únic pecat era haver-se fiat sense comprovar-ho, encara que pareixia que s'admetien errors, però que seria més dolent encara si es podia demostrar que hi havia hagut mala fe.

En fi, com es veu, tot se sap; l'interessat sempre i en quasi tots els casos de la vida és l'últim a assabentar-se, si és que arriba a saber per on s'escapa la informació, sense pensar que la majoria de vegades és gent que, per la seva joventut o per impen-sada infidelitat, és fàcil d'estirar de la llengua.

Els mitjans de comunicació ho saben gairebé tot de tot el món; el que passa és que, quan es tracta d'alguna cosa que dubtosament pot generar més vendes i que, a més, pot reduir la publicitat dins el mitjà en qüestió, s'ho callen. Una postura molt d'empresa i humana, a la vista de les penúries econòmiques que tenen quasi tots els mitjans de comunicació. Els reporters, periodistes, col·laboradors, etc, tenen dossiers dels meus temes als Tribunals de Justícia i a Hisenda amb el Sr. Nigorra Oliver, fins i tot de vegades saben més que jo mateix, que ja és molt. Són ells els que em diuen “no tiris la tovallola, deixa passar el temps...”. Tot sortirà a la llum, ho jur, de bona manera o de mala, i vull demostrar que és cert, millor dit, que pot ésser cert si hom ho vol i té coratge; jo, com que no tenc res a perdre, no tenc por a ningú ni a res. Vull demostrar, anava dient, que TOTS SOM IGUALS DAVANT LA LLEI I HISENDA, que s'ha acabat l'època en què el poderós tenia fermada la Llei, Hisenda i els mitjans de comunicació, que això té volta de fulla, almenys “el poble”, la classe proletària, la classe mitjana, els honests i per això

mateix víctimes de la seva honestetat, els penitenciaris, els honrats —que n'hi ha, i més dels que creim— tota aquesta gent que no s'atreveix a donar la cara, per por —un sentiment molt humà—, però que em dona suport moralment i em dona força, tots els que han sofert vexacions, menyspreus i sostraccions per part del Sr. Miquel Nigorra Oliver, és necessari que sàpiguen i que els digui: “Podeu tenir el convenciment que les coses ja fa anys que han començat a canviar, heu de tenir fe en els que tenen el poder de jutjar, de fiscalitzar. Les coses no canvien en uns pocs anys, són difícils de canviar de signe, com més gran és el vaixell més difícil és fer-lo girar. Els mallorquins solem entendre aquesta comparança. És tan difícil creure allò que no es veu!, és per això que cal tenir fe.”

Tot això, tota aquesta, per a alguns, utòpica filosofia de convivència, seria el camí fàcil per assolir un veritable equilibri social, i per impedir que amb baixes arts, i no amb el treball i l'esforç, els rics, els poderosos, els estafadors, els que es vanaglorien de les seves degradants maneres i oficis per generar diners, siguin de cada dia més vilment rics, poderosos i estafadors i a sobre embrutin la sensible virtut de l'honradesa i dignitat de la majoria del poble.

Més que les preguntes que puguin fer-se vostès sobre el què diran, sobre el secret, la confidencialitat, negociació política, etc... molt reglamentàries, legals i escrites amb lletra de motlle, jo me'n faig d'altres, i com que vull ésser veraç, sincer i valent (i em costa molt ésser-ho), aquí les exposaré:

1. Per què s'han deixat passar tants d'anys abans de realitzar aquesta complimentació de la meva formal i reglada denúncia.

2. Algú deliberadament l'amagà, en algun profund caixó amb paperassa diversa “traspaperada”?

3. Qui ha estat el responsable del fet que el seu Ministeri (sem-

pre tan necessitat de majors ingressos) hagi perdut uns molt apreciats diners?

4. Quants de casos hi ha més que encara no es coneixen?

5. Amb quina força i contundència pot aquesta Gerència, inquilina indirecta del Sr. Miquel Nigorra Oliver, actuar sobre aquest, i més si es té en compte que es negocien nous lloguers?

6. Qui són, dins Hisenda, els “tapats” (estòmacs agraits de molts d'anys, per favors diem-ne bancaris)? En conec alguns, però m'han dit que no són pocs i que tots han estat o són “a dalt”, i no

abocat quasi sense retorn a la possible reinserció.

No m'estaré exposant massa amb vostès? Jo i la meva família...? Encara que no crec en represàlies, certament, com sempre i si es vol, hi ha alguna cosa on aferrar-se en una inspecció, i com va dir aquell: “Si volen, te trauran sa pell (“si volen” referint-se a Hisenda), Nigorra té més gent que la que tu coneixes com a «amics».” A mi, és fàcil destrossar-me. El Sr. Nigorra Oliver ja ho va fer una vegada; només va tenir un error: no em va rematar i he pogut recompondre la meva

seguiré dormint a l'ample.

En fi, no vull estendre'm més, per ara; la majoria de les coses que he dit, les he dites “per si calia”. Solament vull que ho sàpiga, i no cregui que és per algun motiu especial, sinó perquè crec que vostè ha de saber —i així ho he disposat, i estic segur, després d'haver llegit i meditat diverses vegades aquest escrit, que vostè entendrà per què ho faig, per què ho he de fer, per què ho necessit fer— que aquest escrit serà d'aquí a poc temps divulgat en dos mitjans de comunicació locals, en tres de nacionals, en dos de la C.E. i en dos d'Hispanoamèrica.

Així mateix, VULL QUE SE M'INFORMI I QUE EN QUEDI CONSTÀNCIA FIDEDIGNA sobre si se'm considera part o no i que s'actui en conseqüència, és a dir, que se m'aportin les dades per poder analitzar, sota el meu punt de vista i amb el coneixement que tenc del tema tant físic com professional, la bondat o no dels resultats fruit d'una, segons sembla, tècnicament conscienciosa inspecció i posteriors al·legacions amb un resultat, esper, just i veraç.

M'agradaria que abans d'una tercera lectura, vostè encertàs a pensar que no som un “caçarecompenses”, sinó un humil ciutadà que vol tornar a començar amb salut (gràcies a Déu en tenc), dignitat (l'estic recobrant), treball (també, per ara, en tenc) i amb la fe i esperança en els que tenen l'actual i enorme responsabilitat d'ésser els primers a demostrar que l'honradesa de l'Administració, dels gestors i dels funcionaris, s'ha de donar per suposada i que està fora de tot dubte i “obsequi”.

Respectuosament, queda a la seva disposició atentament **Joan Lluís Gamundí Seguí**, *Arquitecte tècnic, Màster en Valoracions, Tècnic en Administració Especial, (en excedència especial)* Ω

Joan Lluís Gamundí Seguí fa el signe de “victòria!”.

em referesc al Delegat actual a les Balears, a qui no conec ni sé qui és.

7. Per què no m'han dit res, com a part interessada que som (per la denúncia formulada l'any 1992)? I més si tenim en comte que ho vaig sol·licitar a la denúncia.

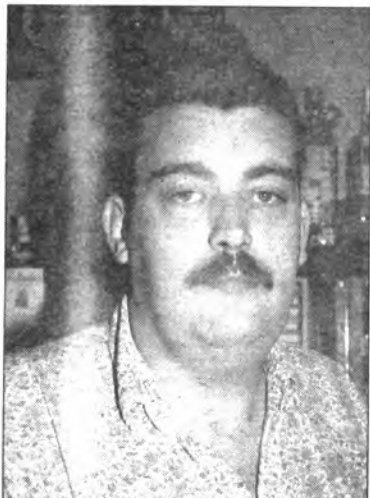
8. I si encara no estic conformem amb la valoració?

9. Quina ha estat la valoració, la contribució detallada i quines les al·legacions?

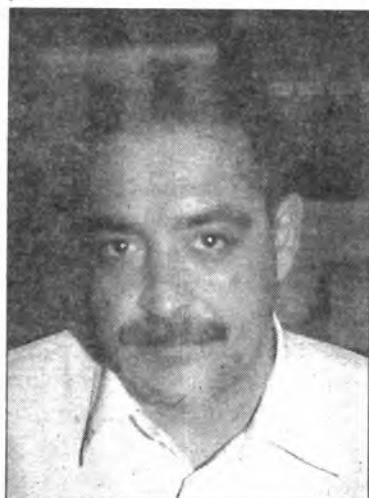
10. Sempre he cregut que amb aquesta denúncia (en tota regla) col·laborava en el just equilibri del repartiment equitatiu fiscal i, no ho amag; també he procurat que, qui s'ha enriquit i vulnerat les lleis fiscals, pagui, amb els recàrrecs i interessos (d'això, el Sr. Nigorra en sap una estona llarga), sobretot si són de demora (24-30%), allò que li sigui just aplicar, ni més ni menys, i si fóra precís, amb presó, aquesta presó plena de gent que la filosofia d'enriquiment dels “Nigorra” han

salut, el meu treball, les meves ganes... i tornar a començar. Sincerament, això que seria un delictes gravíssim, avui he d'entendre que és gairebé impossible, és a dir, que avui vespre crec que

“Per què s'han deixat passar tants d'anys per realitzar la complimentació de la meva formal i reglada denúncia contra el President del Banc de Crèdit Balear?”

En Tòfol Cladera va obrir amb el seu germà Xisco el bar Sa Cantonada ara fa dos anys. En un principi només tenien obert els vespres, ara hi tenen tot lo dia. A més de begudes, despatxen pa amb oli, amanides i coses bones.

En Gaspar Orell va obrir ara fa onze anys l'Electrònica Orell, a Santa Catalina. Una botiga on es venen i adoben vídeo i àudio de les marques Yamaha, Denon i Bosé, jocs professionals i de vídeo.

Na Josepha Oliver és la pionera de moda d'alta costura a Mallorca. Als 17 anys va entrar a Gabi Coutoute -la madona de la botiga havia estat maniquí de Cristian Dior-, en aquell temps feien la roba de les pel·lícules que es rodaven a Mallorca. A La chica del biquini rojo i a d'altres va vestir na Brigitte Bardot, na Sofia Loren, na Patricia Vicmore... També va vestir la Baronesa von Rippen, na Begun... Totes quedaren ben contentes... Ara fa trenta anys que regenta la botiga Josefina, a la barriada del Fortí, on es vesteix el milloret de la societat mallorquina... i basta mirar el mostrador per veure la qualitat dels vestits que hi ha a dins la botiga.

Na Maria Xamena, de sa Calatrava, regenta des de fa mig any el bar Can Tomeu, al Camp d'en Serralta. A més de begudes, com que és una bona cuinera, despatxa tapes i variats als seus clients.

Na Magdalena Planes regenta des de fa vint-i-quatre anys un despatx de graduat social, del qual és titular el seu espòs, en Miquel Fabregat, al camp d'en Serralta de Ciutat. Duen comptabilitats, nòmines, assessories fiscals, etc.

Són els germans Rosselló de ca s'Escat. Cataliners de sempre, fa vint-i-cinc anys que tomaren unes cases velles propietat de la família, feren pisos i, als baixos, hi construïren un gran garatge. El seu padrí matern, Gaietà Mas i Sampol, traginava amb grans carros la maquinària pesada des del port als diferents llocs de Mallorca on anava destinada. Llavors la família va posar els primers camions i en va arribar a tenir catorze, també tenien grues i altra maquinària, fins que ara fa cinc anys que ho han llevat tot i només s'han quedat amb el garatge per guardar-hi cotxes.

Na Catalina Pons regenta des de fa dos mesos al café Mi Casa, que en mallorquí diríem "Ca Meva". És ben a prop dels molins de Santa Catalina.

Na Carme López regenta des de fa deu anys una botiga de venda a l'engròs de roba de senyora, a Santa Catalina.

Na Pepa Ortega, de Jaen, que és fisioterapeuta i feia feina a Son Dureta, s'ha retirat de la medicina i fa tres mesos ha obert la botiga Cosas para tu casa, on ven articles de decoració i regals, a la barriada de Bons Aires.

En Martí Parada, d'Àvila, va obrir ara fa desset anys la botiga Tiempo Libre, especialitzada en calçat per a esportistes. En Martí és molt aficionat a la pesca de salmons i truites, per això es desplaça sempre que pot a Noruega, on hi ha molts d'aquests peixos grossos.

... durant el primer trimestre d'enguany no hi ha hagut cap empresa que hagi fet suspensió de pagaments a Mallorca?

ΩΩΩ

...els delictes contra la propietat a Ciutat durant l'any 1995 augmentaren un 13%?

ΩΩΩ

... el batle del PP de Manacor, Roma, es nega a col·locar una placa d'homenatge als republicans afusellats l'any 1936 al cementiri de Son Coletes?

ΩΩΩ

... durant l'any 1995 a Mallorca s'han detectat 221 punts negres a les carreteres?

ΩΩΩ

... segons Greenpace, 3.000 balenes passaran aquesta primavera per la mar balear?

ΩΩΩ

... Félix Pons cobrarà una pensió mensual de 800.000 ptes durant dos anys?

ΩΩΩ

... el PP de Castella demana una ajuda de 100.000 ptes per cada fill?

ΩΩΩ

... a l'estació de tren madrilenya d'Atocha hi ha un jardí botànic i un microclima artificial? I que el projecte de remodelació de la de Chamartín té un pressupost de 85.000 milions? En canvi, Madrid ens regateja fins a la darrera peseta dels miserables 4.000 milions que costaria soterrar les vies del tren d'Inca fins al quilòmetre zero.

ΩΩΩ

... a Portugal l'espanyol només s'ensenya a les escoles com a segona llengua estrangera, optativa i sense reconeixement oficial?

NECESSITAM PROMOTORS I PROMOTORES DE
L'ESTEL
a Mallorca i a la resta dels Països Catalans
Tel. 26 50 05

L'ESTEL
de Mallorca

SUBSCRIVIU-
VOS-HI !!!

L'ESTEL
de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

TINTORERIA • BUGADERIA

NETEGES EN SEC
DRY CLEANINGc/ Antic, 40 (plaça Progrés) • 07013 Palma
Tel. 73 89 87CONSULTORI VETERINARI
SON ESPANYOLETAntoni Tous Porcel • Col·legiat núm. 420
VISITES A DOMICILI

c/ Son Espanyol, 9 • 07014 Palma • Tel. 73 60 70

EL PETIT COMERÇ DÓNA
VIDA I SEGURETAT A LA
BARRIADAQuatre motius per anar a comprar a la petita i
mitjana empresa de la barriada:

1. Els beneficis de la petita i mitjana empresa mallorquina es reinverteixen a Mallorca, la qual cosa provoca que els doblers corrin de mà en mà i arribin a molta més gent.
2. El petit comerç la majoria de les vegades són empreses de tipus familiar que creen llocs de feina estables.
3. La petita i mitjana empresa ofereix un tracte humà i un servei post-venda que mai no podrà oferir la massificació i la despersonalització de les grans superfícies.
4. Un carrer ple de comerços és una garantia contra la degradació i un fre a la inseguretat ciutadana.

Mallorquins! Mallorquines!
No deixeu de comprar als comerços
de la barriada o del vostre poble!

És un suggeriment de L'ESTEL de Mallorca

MALLORQUINS
MALLORQUINESCOMPRAU PRODUCTES
DE MALLORCASÓN ELS MILLORS
DEL MÓN

És un suggeriment de L'ESTEL de Mallorca

Zoldas

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

Tel. 26 81 11

Fax 74 32 77

BAR - RESTAURANT
ESPECIALITAT EN

Arròs brut • Paella • Cordon blue • Bistec al pebre • Sipia
Conill a l'allet • Escalopa • Llenguado Meunier • Carns i Peixos
c/ Grua, 6 • La Ribera • Can Pastilla • Tel. 26 10 73
Sortida 10 autopista (dimarts tancat)

LA BITACORA
DORADA
Restaurant

peixos i mariscs frescs

OBERT CADA DIA

Trafalgar, 23 • Tel. 26 34 10
Ciutat Jardí (Coll d'en Rabassa) • 07007 Palma

Restaurant
BINICOMPRAT

Banquets de negocis, noces i comunions
Carretera de Manacor, km 21'70 • Tel. 12 54 11

Automòbils

PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de na Tesa

L'ESTEL de Mallorca
EL MILLOR SUPORT PUBLICITARI
DE LA VOSTRA EMPRESA A MALLORCA

Dimarts
tancat

Cta. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

Menjars mallorquins
Carns i mariscs a la planxa

C/ Cardenal Rossell, 92 • Coll d'en Rabassa • Tel. 491471

BAR CENTRAL

Menjars • Tapes variades • Entrepans
Som especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/ Cardenal Rossell, 80 •
Tel. 26 10 39 • Coll d'en Rabassa

CAN TITO RESTAURANT
PEIXOS I MARISCOS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

CENTRE DE DANSA I MÚSICA

Vicenç Joan Rosselló, 1 • Tel. (971) 45 56 13
07013 Palma de Mallorca

RESTAURANTE

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn TorradaCamí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'HostalotBAR RESTAURANT
ALL I PEBRE

Menjar típic valencià

Direcció: Begoña Asunción

c/ Canonge Tarongi, 8 • Tel. 26 51 48 • 07007 Coll d'en Rabassa

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Venc casa de dues plantes a carrer cèntric de Sant Joan. Tres dormitoris amb possibilitat de cuina i cuina amb xemeneia. 4.900.000 ptes. Tel. 298720.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. Tel. 295820.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel. 261255.

Gran oportunitat! Venc pensió completament renovada a la Ciutat de Mallorca. 864017.

Traspàs botiga de queviures en ple rendiment. Lloguer, 25.000 ptes.; traspàs, 1.200.000 ptes. Molt ben situada. Tel. 296817, vespres.

S'Arenal, venc pis, 3 hab., bany, cuina, dues terrasses. A la zona de la plaça de les Verdures. Tel. 263674.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Bonik terreny a Lluçmajor (camí d'Alicantí). Cantó 11 metres, caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat de llum i telèfon. Tel. 450994. Preu per convenir.

Avinguda Argentina. Llog pis de 5 habitacions, moblat, xemeneia, electrodomèstics, telèfon, dos banys. 75.000 pessetes mensuals comunitat inclosa. Tel. 792490.

Magalluf, venc 16 locals comercials. Planta baixa i pis 70 m². més terrasses entre 50 i 145 m². Tel. 726306.

Benestar Costa d'en Blanes, 22 cases primera fase, 15 cases amb piscina, jardins comunitaris. Entrega en 18 mesos. Tel. 726306.

ANIMALS DE
COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

Venc cavallet (ponny) de sis mesos per 75.000 pessetes. Telefonau al 427754. S'Hostalot.

VENDES

Venc patins quasi nous POWE F-X 4. Rodaments AVEC-1. Rodes per estrenar. Tel. 200810.

Vull comprar iot de 14 metres d'eslora amb tres cabines, coberta espaiosa, dos motors Diesel i dos llocs de control. Tel. 120197.

Venc motor Mercuri, foraborda, de canya curta, 2,2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tel. 753033 i 755460.

Venc contestador automàtic marca Sanyo. Tel. 264259.

Venc telèfon «Forma» negre, nou de trinca. 5.000 pessetes. Tel. 835131 (Bel).

Es venen 2.500 pel·lícules de vídeo noves amb estoig i precintades. Preu 200 pessetes unitat. Tel. 410 668.

PERSONALS

Home de 35 anys, 180 m, 64 kg, dos fills. Llicenciat en història de l'art. Vull conèixer al·lota per a fins formals. Bru. Carrer Llorenç Cerdà, 2, esc. B, 6-1, 07012 Ciutat de Mallorca.

Guarda de seguretat fadrí de 36 anys, fort i amable. Vull amistat sincera amb senyoreta intel·ligent de 20 a 40 anys. 717354.

Casat de 36 anys cerca dona per a compartir deliciosos moments. Convit a sopar dins un iot a alta mar. Trucau preferiblement els vespres, fins devers les dotze. Pregunteu discretament per Toni. Tel. 299903.

Ets una al·lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

Fadrina de 54 anys amb aparença de 40, alta i sense problemes econòmics. Desig formalitzar parella amb senyor agradable, culte i amorós. Crida'm al 719534.

Som el centre matrimonial i d'amistat que ajunta més parelles cada dia. No segueixis amb més problemes de soledat. Telefona al 717354.

Secretària d'alt càrrec, vida resolta, 32 anys, molt simpàtica, amorosa, garrida, ben feta... vull conèixer senyor formal i culte de 35 a 50 anys. 719534.

Si tens entre 18 i 40 anys, ets garrida i amb problemes econòmics, jo te puc ajudar. Som un empresari casat insatisfet. 717354.

Al·lota de trenta anys desitja amistat amb joves que tinguin sensibilitat per la cultura i l'art. Apartat de correus 1107-07080 Ciutat de Mallorca.

Mallorquí de 39 anys, estudis superiors, vull conèixer al·lota de similars circumstàncies. Escriure a l'apartat 211 (07080) Ciutat.

Voldria correspondència amb dones de 45 a 50 anys. Jo en tenc 50. Francisco España. Alfonso el Sabio, 2A-2-1.

SERVEIS
PROFSSIONALS

S'ofereix per a feina estable, vigilant de seguretat amb experiència. Truqueu al 209745. Gràcies.

Canviem el model de la seva roba, feim adobs i reformes de tota classe. Adobs en 24 hores. Carrer Bisbe Cabanelles, 30 (a 100 metres de la plaça Pere Garau de Ciutat) Tel. 278453.

Home jove cerca feina d'ajudant a malalts o minusvàlids que estiguin a ca seva. 297067.

S'ofereix pintor empapador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Home jove cerca feina de conrador o de vigilant de finca rústica prop de Ciutat. 297067.

Reparacions de Tv, videos, àudio, antenes Tv. Tel. 753580.

Bugaderia Lliterma. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Cra. de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·larí.

Modista. Tallar i emprovar. Faig tota casta d'arranjaments: cremalleres, baixos, etc. Tel. 292920. Maria dels Àngels.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. son Ferriol.

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

S'ofereix administrativa amb vint anys d'experiència a banca i quatre anys a l'administració pública, com administrativa/secretària/recepcionista. Tel. 712501.

Si teniu qualche vidre trencat, cridau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Si fas manualitats com pintura, costura, brodats, ceràmica, etc, el pots exposar gratuïtament a "Cosas para tu Casa", al carrer 31 de Desembre de Ciutat. Tel. 752639.

Estudiant universitària d'informàtica fa classes de repàs d'EGB, BUP i COU a la zona d'Inca. Tel. 503063.

Cerc feina per fer a ca meua. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Persona cerca feina per fer a casa. Mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 297067.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, videos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

BORSA DEL
MOTOR

Tallers Les Cadenes. Mecànica xapa i pintura de l'automòbil. Carrer del Marès, 3-A. Telèfon 265551. Ses Cadenes de s'Arenal.

Venc motocicleta marca NSR 80. Molts pocs quilòmetres, quasi nova. Tel. 511223.

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL M-4623-L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

Venc YAMAHA 400 PM Z. Peces noves. Assegurada. Amb casc. 150.000 pessetes. Joan. 835131.

ENSENYANCES

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explotació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel:.....

ATENCIÓ • Escriviu un sol anunci per cupó
• Usau lletres majúscules
• Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Vols aprendre a conduir sense esforç? Vine amb nosaltres! T'ho passaràs molt bé. Auto Escola Chela. Carrer 31 de Desembre, 48. Tel. 759438. Ciutat.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 ptes /hora. Tel. 243742.

Cursos d'expressió corporal. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. Per 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

«Amics de Joan Ballester i Canals» ofereix de franc material imprès i cassettes de propaganda nacionalista. Podeu escriure a l'Apartat 5.069 de Barcelona-08080; o telefonar al 93 2194746.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illés. Santiago Russinyol 1, àtic. 01012 Ciutat de Mallorca.

Mestre s'ofereix per fer classes de repàs. Demanau per Bartomeu al telèfon 467931.

Si estau interessats per la literatura en català, podeu subscriure-vos de franc a la revista LA FOREST D'ARANA, plaça Mossèn Sorell, 6-14, València 46003. Cal fer-hi esment dels vostres nom i cognom, adreça, codi postal i població.

Licenciat fa classes de català a tots els nivells, per a una persona o a un grup petit. Preparació per exàmens de la junta avaluadora. També repàs d'assignatures. Tel. 720567.

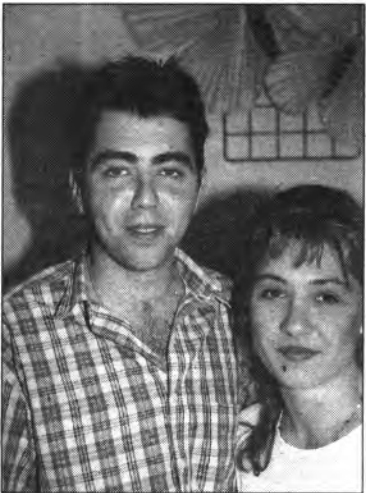
En Marc-Antoni González regenta des de fa mig any el taller Marc de reparació de cotxes al carrer Valldargent, al camp d'en Serralta.

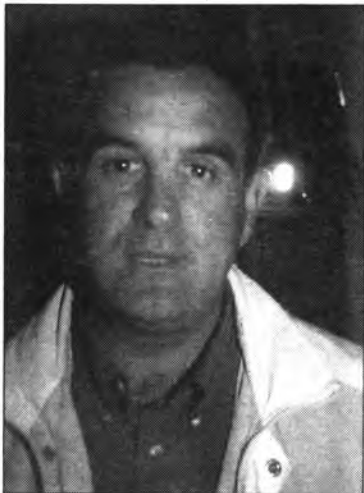
En Josep M. Riva, de Còrdova, regenta des de fa cinc mesos el bar Sant Sebastià, a la plaça Madrid de Ciutat.

N'Aina Martí regenta des de fa tres anys la botiga de roba d'infants Pupurri, a la barriada del Fortí.

El matrimoni Garcia-Nadal regenta des de fa tres anys la botiga de modes Tabú, just davant el camp del Mallorca.

N'Antoni Bergues, de Maria de la Salut, fa vuit anys que va obrir una botiga de fotografia al costat del camp del Mallorca.

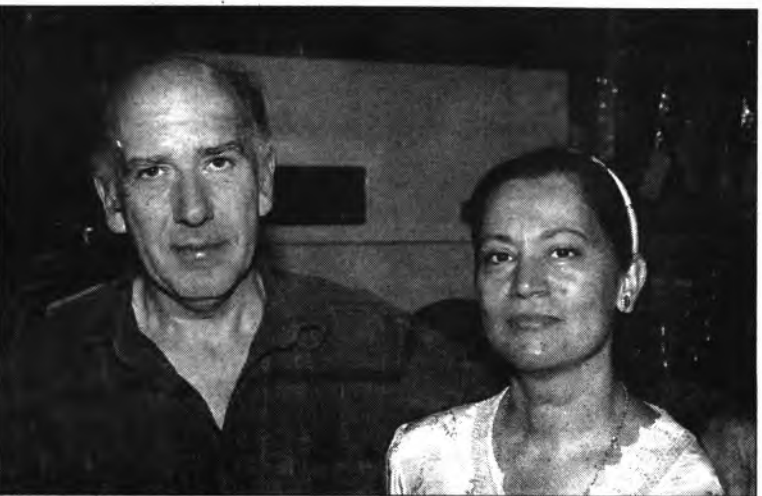
En Gonzalo Garrido, d'Albacete, va obrir ara fa cinc mesos el bar Europa, a la barriada del Fortí.

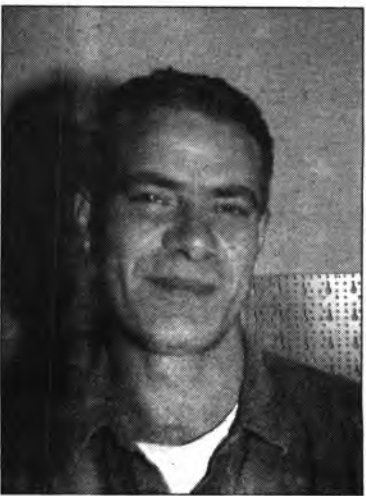
Les germanes Garí, de Can Pastilla, són les madones joves de la cafeteria Valldargent, al camp d'en Serralta. Fan el plat del dia i a més plats combinats i berenars. Són ben simpàtiques i agradables.

Na Joana-Maria Colombran, de Maria de la Salut, és la madona des de fa deu anys de la cerveseria Pils, a Santa Catalina.

El matrimoni Pardos-Escandell regenten des de fa vint-i-cinc anys la bugaderia Progrés, a Santa Catalina.

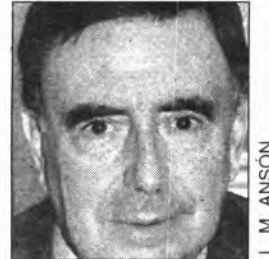
N'Arturo Messinese, de Nàpols, regenta des de fa un any una ganieteria a Santa Catalina.

SABIÉU QUE...

... el consell de ministres ha aprovat el PER (atur especial) d'enguany per a Andalusia i Extremadura, que puja a 17.000 milions?

ΩΩΩ

... Luis María Ansón, l'enemic declarat de Mallorca, té un germà, Rafael, que cobrava a Mario Conde per fer-lo aparèixer a mitjans de comunicació com l'ABC amb un tractament positiu? Segons Antonio Herero (COPE), "su capacidad de intriga no tiene límites" i "sus móviles son, casi siempre, el poder y el dinero".

L. M. ANSÓN

ΩΩΩ

... el secretari general del grup del PP al senat espanyol és Alfredo Prada, un ex-militant de Fuerza Nueva?

ΩΩΩ

... el president d'Aeropuertos Españoles, Manuel Abejón, responsable del caos de Son Sant Joan, s'oposa a les transferències dels aeroports a les comunitats autònomes, perquè 27 d'ells són deficitaris i viuen dels altres 12 que donen beneficis, com el de Mallorca?

ΩΩΩ

... cada any uns 500 forasters demanen exempcions de català per als seus fills a les Balears, i se'n concedeixen unes 350?

ΩΩΩ

... televisió espanyola ha xifrat el cost de la creació d'una televisió per a Canàries en 10.000 milions? (L'espòli fiscal a què Madrid sotmet a les Balears és de 150.000 milions anuals.)

ΩΩΩ

... cada any s'edifiquen 2.300 habitatges il·legals en sòl no urbanitzable?

FORAST ERADES

Camilo José Cela: Las lenguas no mueren como el animal, por causas inmediatamente fisiológicas, ni como el hombre, por razones morales o políticas; sino que se transforman —igual que las nubes cambian su silueta— por sinrazones poéticamente imprevisibles.

C. J. CELA

ΩΩΩ

Cañizares, porter del Real Madrid: Me duele de corazón que Laudrup se marche, porque es un tipo al que se le quiere en todos los campos de España.

ΩΩΩ

Eduardo Haro Tecglen (*El País*): Estoy contra el estallido de nacionalismos, de tendencia a crear cantones dentro de cada Estado federado; y contra la multiplicación de lenguas —es un castigo divino: Babel.

ΩΩΩ

Borja Sánchez, xarnego (carta a *ABC*): Durante la visita a nuestra Facultad del número dos por la circunscripción de Barcelona del Partido Popular, Jorge Fernández Díaz, fuimos testigos de un acto con ya repetidos precedentes, en el que un grupo de estudiantes intentó, sin éxito, boicotear el acto electoral al que fue invitado dicho político. La táctica elegida por los sabotadores consistió en repetidas alusiones de carácter despectivo hacia la persona del señor Fernández Díaz ("Feixista, feixista, fora de Catalunya"), vulnerando, de este modo, las más elementales normas de educación y compañerismo. Por otro lado no deja de sorprendernos que, siendo el nuestro un Estado de Derecho, aquéllos que se hacen llamar tolerantes, alcen su voz de ideales fascistas i xenófobos.

ΩΩΩ

Lorenzo Contreras: Y nosotros, a vueltas con el "hecho diferencial", con esa perra que ha cogido el pujolismo a propósito de la distancia que debe mediar entre "naciones" y "regiones".

La literatura mallorquina i la lluita de classes (4)

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL

Ja hem vist revoltes populars dels segles XIII i XIV. Tampoc el segle XV no en serà una excepció. De bell nou, camperols i vilatans, pagesos i ciutadans, lluitarien per la defensa dels seus drets. Com ja era tradicional, la mala administració i els abusos per part de la vila, així com el recarregament de les contribucions, varen esgotar la paciència de la gent del camp. Devien esser aquells funcionaris del govern com el que, irònicament, en Baltasar Porcel ens descriu a *Ximbomba Fosca*:

"Què faig?... Miri, entro a dos quarts de deu. M'assec a la meua taula. El senyor Martorell em passa un paper. Jo li poso un segell i un número que també copio a un gran llibre que tinc. Llavors passo el paper al senyor Escanell... i així fins a dos quarts de dues... A la tarda, igual."

I al cap de la revolució s'hi posa en Simó "Tort" Ballester. D'aquestes lluites, l'escriptor Josep Maria Quadrado ens n'ha deixat una ampla documentació. Quatre anys va durar aquella guerra social, quatre anys, en el curs dels quals la Ciutat de Mallorca fou assetjada tres vegades. Hi havia massa fam a fora vila. Tanta com aquell personatge rural, en Caragol, que en Joan Rosselló de Son Fortesa va crear per a la seva obra de narracions curtes *Tardanies*:

"En Caragol, de bon matí, menja sopes a la pella amb els missatges, se posa dins la pitrera un cantó de pa de blat, moreno com ell, i una embosta de figues, i se'n va... No torna fins a l'hora de sopar..."

I l'host d'en Simó Tort va cometre tota casta de crims i atemptats contra les possessions dels nobles i les hisendes dels vilatans lleials als interessos de Ciutat. Així, els pillatges i la destrucció arribaren a esser tan calamitosos com impossibles de controlar per part del governador. A la fi, a l'any 1454, el rei Alfons V va enviar a l'illa una tropa italiana, que poc a poc reduiria els revoltosos i retornaria la normalitat al país...

(El món assistirà anys més tard a un enfrontament entre camperols i ciutadans, no a Mallorca, sinó a França. Així ho contà en Carles Marx a la seva obra *Der Achtzende Brumaire des Luois Bonaparte* (*El 18 Brumaire de Luis Bonaparte*, impresa a Espanya per l'Editorial Ariel): "Basta observar que fué una reacció de los campesinos, que habían tenido que pagar los costes de la revolución de febrero, contra las demás clases de la nación, una reacció del campo contra la ciudad..." Això que va succeir l'any 1848 es podria aplicar molt bé al 1454. El fenomen es repetia amb lleugers variants i matisos...

Un important autor dels nostres dies, en Josep Melià, explica en el seu llibre *Els mallorquins*, llibre definitiu de la nostra personalitat que tots els mallorquins hauriem de conèixer:

"L'autèntic sentit d'aquella disputa —diu Josep Melià— no fou altra que el d'un xoc entre el camp i la ciutat, entre la pagesia que treballava inútilment per no acabar mai de sortir de deutes i els senyors que vivien a Ciutat a costa de l'esforç i privacions dels altres..."

I en aquestes lluites, el grup capitanejat per Pere Mascaró i format pels artesans de Ciutat es va ajuntar amb els pagesos contra les classes dominants, demostrant així que la causa popular era comuna d'ambdós sectors socials...

I com en els capítols precedents, el del segle XV s'acaba també amb la mort dels cabdills rebels, decapitats públicament i debilitant així la confiança del poble en unes reivindicacions més que justes. I encara, els vencedors, imposaren al camp una nova contribució de cent cinquanta mil lliures... com sempre, el peix gros es menjava el petit... (*continuarà*) Ω

NATALICI? ANIVERSARI? CASORI? NOCES D'ARGENT?

No us trenqueu les banyes pensant en regals o peregrinant per botigues de 20 duros, regaleu subscripcions de L'ESTEL d'un any, de dos anys o de cinc anys als vostres essers estimats.

Feu país, família i amistat tot alhora.

DIGAU-LOS-HO amb L'ESTEL

En Joan-Carles Martínez és l'amo jove del Bar Oslo, al passeig Mallorca. Els matins despatxa berenars i el migdia plats combinats, a més de begudes.

En Pere Màrquez va obrir ara fa vuit anys el gimnàs Woman a la barriada del Fortí. És un gimnàs femení que fa fitness exclusivament.

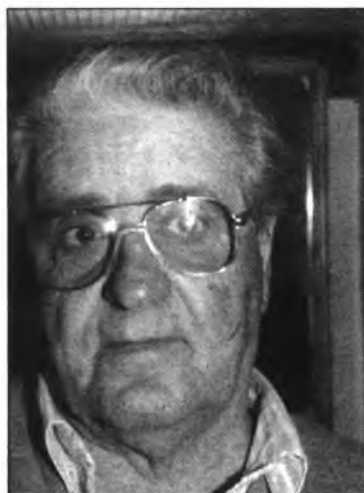
En Pere Alvarez, de Múrcia, regenta des de fa vint-i-set anys la perruqueria de senyors Pedro, a Santa Catalina.

Na Catalina Martorell, perruquera del Club de la Tercera Edat de Santa Catalina, regenta des de fa setze anys la seva perruqueria al carrer Fàbrica, a Santa Catalina.

Na Margalida Tugores fa un any que va obrir un magatzem per a la seva fàbrica de "peluixos" a Santa Catalina. Si estau interessants en aquesta classe d'animalons, telefonau-li al 288068.

En Joan Bergues, de Maria de la Salut, regenta des de fa vuit anys la cerveseria Bock, a Santa Catalina.

En Pere Rosselló, de Barcelona, va obrir ara fa trenta anys una rellotgeria a Santa Catalina.

CARN CAPOLADA

Jutges i àrbitres anticatalans

JAUME SASTRE

Ho ha dit clar i sense embuts el jugador portuguès del Barça Luis Figo: **Som un equip de Catalunya i tot el que ens està passant quan juguem per Espanya té molt a veure amb això... amb el fet de ser catalans. Jo sóc de fora, però ho veig molt clar. No només es tracta del partit de Santander. N'hi ha hagut molts altres en què sempre ha acabat passant el mateix. No solament hem de lluitar contra l'equip contrari, sinó que també ho hem de fer contra altres elements que no tenen res a veure amb l'esport** (Avui 15.IV.96). L'entrenador holandès del Barça, Johan Cruyff, també ha dit en la mateixa línia: **Portam tot l'any així i arriba un moment que te n'atipes. No vull esser malpensat, però tampoc vull fer el ximplet. Ja fa temps que estan passant coses, massa rares per continuar callant. Els àrbitres estan decidint la lliga, i si ja és dur lluitar contra els rivals, només ens falta haver de fer-ho contra altres elements... Per posar un exemple, diré que el tema dels fores de joc ja fa mala olor** (Avui 15.IV.96).

Costa trobar declaracions tan contundents com aquestes en boca del president o un directiu del Barça atès que Nuñez, Gaspart, Casaus i companyia són tots ells una colla d'esclaus acollonits. Però, és clar, tant Luis Figo com Johan Cruyff no són catalans i com a tals no tenen damunt el complex d'inferioritat del colonitzat i del perseguit. A més, Luis Figo és portuguès; un país, Portugal, que fou colònia espanyola durant 60 anys (1580-1640) i que aconseguí la independència precisament el mateix any que Catalunya es va rebel·lar contra la tirania representada per Felipe IV i el seu privat el *conde-duque* d'Olivares. Com a bon portuguès, Luis Figo, té ben apresada la lliçó de la història i sap com les gasten els espanyols. El mateix podríem dir de l'holandès Johan Cruyff; un país, Holanda, que va estar sota l'opressió espanyola 102 anys (1477-1579) i que encara recorda les barbaritats dels terços espanyols comandats per Juan de Austria.

Poden confiar els equips catalans com el Barça en els àrbitres espanyols que són art i part? No. Els resultats són a la vista. Podem els mallorquins confiar en la jus-

tícia espanyola d'ocupació i en jutges racistes i xenòfobs antimallorquins com Quintana Carretero? No. És clar que no. Els fets parlen per si mateixos. Afirmar el contrari seria suïcida.

Qui envileix el nom de Simó lo Tort Ballester?

Val a dir que que no tinc gens de ganes de polemitzar amb un col·laborador de L'ESTEL, més si tenim en compte els diversos fronts de lluita, prou importants en si, que tinc oberts en aquests moments: condemna del jutge Quintana Carretero, amenaces de mort de la màfia de l'aigua, etc. Però bé, atès la carretada de doïis i de mentides que amolla roi seguit la persona emboscada darrera el pseudònim **Lo Tort Ballester**, no tinc altre remei que sortir a la palestra, primer, per desmarcar-me'n; i segon, per intentar evitar que la seva diarrea arrossegui L'ESTEL per dins el fang del desprestigi davant l'opinió pública. Si fa no fa, com a col·laborador de L'ESTEL des de l'any 1989, me preocupa que un oportunista com **Lo Tort**, acabat d'arribar a L'ESTEL fa dos mesos, llençi ara al poal dels fems tot l'esforç fet durant aquests anys intentant explicar l'origen de l'anticatalanisme i aclarint conceptes com *foraster*, *gonella*, *botifarra*, etc.

Què és el que sorprèn més de l'individu que envileix un nom venerable de la història de Mallorca com el de **Lo Tort Ballester** tot emprant-lo com a pseudònim? ¿Per ventura els seus desqualificatius frívols, sectaris, injusts i mancats de rigor quan tracta Xesc Forteza de *gonella*, Estades de Moncaire de *botifarra*, Ferran Aguiló de *venut a Madrid* o Planas Sanmartí de *lacaï dels borbons*? No. ¿Per ventura la seva mentalitat feixista que el porta a parlar d'**exterminar amb un bon cop de falç** tots els qui no pensen com ell? Tampoc! ¿Per ventura el seu estalinisme ferotge que l'empeny a qualificar la democràcia parlamentària de "**cretinisme**"? No! A dir veritat, el que em sorprèn més de **Lo Tort Ballester** és la seva caradura inqualificable, primer de tot perquè tira la pedra i amaga la mà, s'escuda darrera altres col·laboradors i parla en plural en nom de la redacció. I segon, perquè s'autoatribueix el paper de mestressona —així, per tot el

morro!— dictant als altres col·laboradors el que han de fer: **Guillem Frontera mereix un article de Josep Palou a la nostra** (sic) "**Galeria de fantasmes**"! **Li farem, que no ho dubti!** (1.III.96); **Andreu Manresa, et prometem que ben aviat en Josep Palou t'inclourà en la seva Galeria de fantasmes** (1.III.96).

Si empesos per la curiositat de voler desemascarar **Lo Tort Ballester**, llegim amb atenció els seus escrits, el primer que crida l'atenció a hores lluny són els elogis, gairebé apològics i ditiràmics, que fa de Miquel López Crespí que sense dubte és considerat per **Lo Tort** com el millor escriptor del món i de qui reiteradament es recorda que ha guanyat quasi tots els premis literaris: **A UH (25.I.96) hem llegit la bona notícia que el nostre col·laborador M. López Crespí —que ha guanyat tots els premis de teatre dels Països Catalans— (1.III.96); El nostre col·laborador M. López Crespí no necessita de les croses dels feixistes mallorquins, de la podrida i estantissa púrria reaccionària hereva de la Inquisició! Més de dos-cents premis literaris ha guanyat al Principat, València, les Illes i l'estranger! Menjau morena, feixistots!** (15.IV.96)

Si continuem la investigació per descobrir el covard que s'amaga darrera el pseudònim de **Lo Tort** aviat arribarem a la conclusió que és una persona propera a Miquel López Crespí atès que en parla en termes de gran familiaritat —**el nostre bon amic M. López Crespí**— i en revela informació confidencial que només una persona molt pròxima pot tenir, per exemple, quan diu: **Membres de jurats mallorquins que han fet feina (i cobrat bones pessetes!) per a la dreta més reaccionària arribaren a afirmar, quan M. López Crespí militava activament en partits autènticament rupturistes: "Mentre jo sigui viu, aquest esquerranot no guanyarà cap concurs literari a Mallorca"**.

Posats ara a analitzar el pensament de **Lo Tort**, igualment, ens adonarem tot d'una de dues coses: primer, que és un defensor entusiasta i incondicional de Miquel López Crespí a qui defensa a capa i espasa amb fragments com: **Fa una temporada una colla d'espanyolistes venuts a la monarquia (...) atacaren violen-**

tament mitjançant pamflets el nostre col·laborador M. López Crespí (1.III.96); Els germans Carbonero... (...) també volgueren criminalitzar el nostre col·laborador M. López Crespí (1.III.96); etc. I segon que **Lo Tort** té una fòbia patològica contra determinades persones com Ignasi Ribas, Manuel Cámara, Antoni Mª Thomàs, Josep Vilchez, etc de la qual cosa es pot deduir fàcilment que **Lo Tort** va compartir temps enra anys de militància política amb aquestes persones. D'altra banda, no s'explica la impressió que fan els escrits de **Lo Tort** de bregues i batalletes entre comunistes.

Però bé, atès que com s'ha vist, **Lo Tort Ballester** idolatra Miquel López Crespí a qui té per una autèntica patum i de qui recomana els seus escrits com si fossin una revelació divina de l'Esperit Sant mateix: **Com ha explicat sovint el nostre col·laborador, l'escriptor independentista M. López Crespí (estudiar a fons, per favor, els dos darrers anys de L'ESTEL DE Mallorca) (15.III.96)**. Precisament per això, perquè veig la veneració beatífica que **Lo Tort** dispensa a Miquel López Crespí, públicament li recoman que repassi la lliçó que el seu il·lustre mestre, Miquel López, va fer l'any 1993 quan el vaig entrevistar damunt L'ESTEL. Aleshores, en aquella entrevista Miquel López Crespí parlava de posar per davant la independència de la nació, abans de les qüestions socials i ideològiques: **Jo tenc clar que el primer objectiu d'un poble oprimat és exercir el seu dret d'autodeterminació. Una vegada s'ha aconseguit la independència i s'ha obtingut el reconeixement internacional com Lituània, Estònia i Letònia..., a partir d'aquí ja establirem les lluites. Jo sé que no tenc res a veure amb en Pujol, per exemple, però si en un determinat moment tens un aliat contra l'enemic exterior, has d'aprofitar aquell aliat; cosa que se contradia totalment amb el que ara fa i afirma el seu turiferari **Lo Tort** quan en plena escamesa brutal de la premsa de Madrid, ABC i Diari 16, ataca persones com Xesc Forteza o Estades de Moncaire, o Planas Sanmartí, que s'han significat a favor de l'Obra Cultural Balear i en defensa de la llengua catalana. Com quedam? A mi me fa la sensació que **Lo Tort Ballester** és un deixeble pèssim que segueix malament les instruccions del seu director espiritual López Crespí**

L'any 1993 Miquel López deia que ho tenia molt clar: **No hem de mesclar ous amb caragols. En totes les lluites s'han**

establert i s'estableixen aliances. Per exemple, en un país hi pot haver una plataforma unitària de forces nacionalistes de diferent signe ideològic, i arribar a uns punts d'acord, un programa a favor de la independència i prioritzar aquest punt. Aquests acords entre diferents organitzacions polítiques no són un entrebanc per a uns altres tipus de lluita popular. Poden existir -i de fet existeixen- diverses organitzacions sindicals o de democràcia de base que lluitin per millorar el nivell de vida, el poder adquisitiu dels treballadors, sense posar en qüestió la plataforma unitària per la independència. **Tot és possible si hi ha voluntat ferma de combat**. Si comparem les sàvies ensenyances del mestre Miquel López Crespí amb les aplicacions desastroses que en fa el seu devot escolanet **Lo Tort** és fàcil concloure que aquest pobre home és més colló que una espardenyia i que no hi veu de cap bolla ja que en comptes de prioritzar la independència es dedica a mesclar ous amb caragols i a barrejar indistintament, la qüestió nacional, la social i la religiosa amb gelosies de literats; tot plegat en un cacau mental absolutament tronat que no aguanta la més mínima anàlisi històrica: **Dretans, feixistes, anticomunistes en general, tota podria púrria antimarxista sortida dels femers de la inquisició, els criminals repressors de l'esquerra durant quaranta anys de dictadura feixista i nacional-catòlica**.

Francament, si jo fos López Crespí estaria empegueït de tenir un amic tan curt de gambals com **Lo Tort** i us puc assegurar que no sortiria al carrer de vergonya. Perquè, si una cosa està clara és que amb la mentalitat estalinista que demostra **Lo Tort**, el colonialisme espanyol té molt fàcil guanyar la partida al nacionalisme mallorquí.

Vull acabar aquest article fent un doble desafiament públic: primer, emplaç Miquel López Crespí perquè manifesti l'opinió que li mereixen els escrits del seu acòlit **Lo Tort Ballester**. I segon, emplaç **Lo Tort Ballester** perquè se llevi la careta postissa d'una vegada i deixi d'envilir la figura històrica de **Simó lo Tort Ballester** (Manacor? - Palma 1457), un home valent i garrut que fou executat precisament per mostrar cara en defensa de les seves idees. Ω

FORAST ERADES

Juan Pando (*Diario 16*): **Persegue Pujol una satisfacció que Catalunya no necessita –no ha sido agraviada–, y que lo catalán –el sentido del cálculo– repudia.**

ΩΩΩ

Federico Jiménez Losantos: **La inmersión lingüística de los castellanohablantes desde los tres años, dígame lo que se diga y páctese lo que se pacte, es un atropello a la razón y a la libertad, además de a la espanyolidad.**

F. J. LOSANTOS

ΩΩΩ

José María Carrascal: **La moda es echar mano de la Historia y presentar la correspondiente reclamación. Protesta Cataluña porque los Borbones enviaron un ejército a ocupar Barcelona y acabar con sus instituciones. Si hay agravios dentro de una familia, ¿cómo no los va a haber en unidades mucho mayores, complejas y dilatadas en el tiempo y en el espacio como son una nación o un Estado? Lo primero que necesitamos es que nadie en esta piel de toro e islas adyacentes se crea que tiene más derechos o más agravios que los demás.**

ΩΩΩ

Vicente Palacio Attard (Real Academia Española): **Existe una tendencia a hipertrofiar las historias regionales, cuyos manuales están muchas veces financiados por las entidades locales. El hecho no tendría importancia si no se prescindiese de la idea globalizadora de la Historia de España.**

ΩΩΩ

Rafael Lapesa (Real Academia Española): **El español es una de las lenguas que tienen un alcance universal, no sólo por la creación literaria, sino también por su proyección en otros países. Pero esa tendencia se rompe desde el momento en que existe una voluntad de aplastar el español en un sitio u otro, buscando sustituirlo por otra lengua que hasta hace nada no había salido de la prehistoria.**

FUTBOL NACIONAL

Un sou per a "Pichi" Alonso

É s indubtable que, per bé o per mal, els fets de la política s'han reflectit plenament en el món de l'esport durant els darrers seixanta anys de la vida dels Països Catalans. En el fenomen sociològic del Barça, per exemple, han quedat plasmats els alts i baixos de la democràcia i del catalanisme polític. Unes quantes dades ho confirmen: la suspensió del club per la dictadura de Primo de Rivera l'any 1925; l'afusellament pels franquistes del president del Club, Josep Sunyol i Garriga, l'any 1936; o la substitució de les quatre barres a l'escut per la bandera espanyola l'any 1940. Podríem citar casos semblants en d'altres equips.

Durant el franquisme aquesta significació político-esportiva es va mantenir plenament, essent una de les poques vies d'expressió que trobaven les posicions antifranquistes. Ho ha apuntat al seu interessant llibre *Football against the enemy* l'autor esportiu anglo-holandès, Simon Kuyper, segons el qual, durant el franquisme "Catalunya només existia al Nou Camp". Al llibre, Kuyper també cita una interessant observació del sociòleg Lluís Flaquer: "No podies cridar 'Franco assassí' al carrer... així que la gent escridassava els jugadors del Reial Madrid. És un fenomen psicològic: si no pots escridassar el pare, crides a algú altre."

El que cal lamentar, però, en la situació actual, és que si bé els fets polítics continuen reflectint-se en l'esport, no es produeixi l'efecte contrari. És a dir, que el fet esportiu no hagi quedat reflectit en el món polític. M'explico. Els qui amb la mort de Franco se les prometien felices i somniaven amb una nova legislació que permetés la dignificació de l'esport català i el dret a la seva participació internacional, encara esperen algun senyal de vida per part dels polítics.

Certament, una política que facilités la participació oficial de Catalunya com a país, ha brillat per la seva absència. I si bé en els darrers anys la Generalitat ha difós la idea de l'esport català entre el jovent, ho ha fet d'una forma *light* i discreta que es podria comparar amb les campanyes promocionals realitzades a qualsevol comunitat autònoma espanyola. Significativament, la Generalitat de Catalunya s'ha inhibit quasi del tot a l'hora de dignificar nacionalment l'esport català i dotar-lo de les estructures, del prestigi i del relleu que

Josep Sunyol, president del F. C. Barcelona, devora Lluís Companys, president de la Generalitat, ambdós afusellats pels feixistes.

requeria. L'exemple més significatiu d'aquesta actitud seria el deplorable boicot que féu –a inicis de la dècada– al Comitè Olímpic de Catalunya com a hereu de la històrica Associació Esportiva de Catalunya. Per contra, la Generalitat s'ha desfet en atencions a l'esport espanyol d'elit a través del Centre d'Alt Rendiment de Sant Cugat, d'on encara no ha sortit ni una sola medalla per al país que l'acull.

Paral·lelament al desesma demostrat per aconseguir la participació internacional de l'esport català, també cal apuntar el poc interès que hi ha hagut per dignificar les principals competicions nacionals. Pel que fa al futbol, cal apuntar, per exemple, el baix relleu donat a la Copa Catalunya per les autoritats catalanes, notablement la FCF i la Direcció General d'Esports. De fet, aquesta màxima competició del futbol català és poc més que un frau. Amb finals sobre herba artificial i una promoció pràcticament nul·la de l'esdeveniment, era més que lògic que les últimes edicions (1994 i 1995) es juguessin a estadi pràcticament buits, tot un contrast amb l'entusiasme amb què es vivien històricament les finals de copa Macaya.

Però potser el cas més cridaner de postergació dels interessos esportius catalans és la paralització de la Selecció Nacional Catalana de Futbol, esport majoritari per excel·lència. Contràriament al que molts haurien esperat, el període posterior a la mort de Franco –amb setze anys de presidència pujolista– ha representat un seriós pas enrera per a la funcionalitat efectiva de la Selecció Catalana. Cal pensar que durant els trenta-sis anys del franquisme es van efectuar disset partits de la selecció catalana,

una mitjana de 0'47 partits l'any. En canvi, durant els vint-i-un anys posteriors –amb setze d'ells d'autogovern– només se n'han celebrat dos. És a dir, la irrisible mitjana de 0'09 partits l'any. Quasi cinc vegades menys de mitjana!

El més greu és que no sembla que les autoritats esportives catalanes tinguin gaire interès a esmenar la plana. S'escuden en el gratuït recurs de culpar els clubs de "desentendre-se'n". Però serà difícil que s'interessin si no hi ha un esforç més decidit per fer aquesta participació més atractiva. En aquest aspecte cal apuntar el lamentable fet que el seleccionador català Pichi Alonso no rebi cap mena de retribució per la seva "feina", la qual realitza –segons diu– "per afició". On s'ha vist que els seleccionadors nacionals no tinguin dedicació exclusiva i que, a més, hagin de compaginar la seva feina amb tasques de segon entrenador d'un equip de lliga? En tot cas –i per no insistir en el cantó negatiu– potser caldria valorar positivament el fet que el seleccionador nacional català sigui valencià i que hagi normalment a les illes. Tot un senyal de plenitud nacional!

Si a aquest repàs crític de l'esport català hi afegim que la junta directiva del FC Barcelona sembla no voler realitzar cap mena d'homenatge al record del seu expresident, l'afusellat Josep Sunyol i Garriga, podem concloure que hi ha poques raons que invitin a confiar en les intencions nacionalitzadores dels actuals dirigents de l'esport català. Salta a la vista la seva voluntat d'anar tirant amb una mentalitat esportiva clarament regional i conformista. **Toni Strubell i Trueta, Gipuzkoa Ω**

Damià Pons presenta la poesia de M. López Crespí

L'escriptor i President de la Comissió de Cultura del Consell Insular de Mallorca, **Damià Pons**, presentà fa uns dies el llibre de **M. López Crespí**, *Punt Final*, editat recentment per *Editorial Moll* (col·lecció *Balenguera* de poesia nº 72). L'acte tingué lloc a la llibreria Sagitari i contà amb l'assistència d'un nombrós públic que, seguí, molt interessant tant la presentació de Damià Pons con la posterior lectura de poemes que va fer el conegut i guardonat poeta de sa Pobra.

Damià Pons parlà de *Punt Final* situant l'obra de l'escriptor pobler dins del camp de la poesia moderna contemporània, destacant especialment els aspectes rupturistes i modernistes de M. López Crespí. Al mateix temps el President de la Comissió de Cultura del CIM destacà l'estreta unitat que existeix entre l'estètica que propugna el nostre premi de literatura de la Generalitat de Catalunya (M. López Crespí) i el seu permanent compromís militant en defensa dels interessos de la nostra terra i capes populars mallorquines. I aquest, digué Damià Pons, és un tema a tenir sempre ben present.

Posteriorment el mateix autor procedí a la lectura d'alguns poemes de la trilogia de la qual forma part *Punt final*. M. López Crespí, que durant tota la tardor del 95 ha realitzat nombrosos recitals per la part forana de l'illa (sa Poba, Esporles, Santa Maria, Inca, Vilafranca, Campanet, Lloret, Llubí, Lloseta, Artà, etc, etc) llegí una bona part de poesies guardonades en els més importants premis literaris de Catalunya (Miquel Martí i Pol, Salvador Espriu, Joan Salvat Papasseit, Marià Manent, ventura Gassol, Grandalla (Principat d'Andorra), Ciutat de Perpinyà, Ciutat de València, Ramon Muntanyola, Ciutat de Castelló...). **Redacció Ω**

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

LA CUINA DE NA TONINA

Temps de carxofes

ANTÒNIA SERRANO I DARDER
autora del llibre *Les receptes de na Tonina*

Dur lo bo amagat com ses carxofes! Aquesta dita, que s'usa per definir irònicament defectes o vicis encoberts, és l'única cosa que hem trobat dins el nostre cançoner popular que faci referència a les carxofes o a les carxoferes. Davant aquesta mancança he decidit fer una glosa-homenatge a aquest deliciós producte hortícola:

Carxofera esponerosa,
reina del nostre hortet!
Sembrada ran de paret,
fructifiques amorosa
i ofereixes generosa,
sense plànyer, gran esplet.
Oh, carxofa saborosa,
de fulla negra o verdosa,
que és de tendre ton coret!

Ja és temps de carxofes. Ara és l'hora de menjar-ne de tota manera. Guisades o crues vegem-ne algunes de les maneres de preparar-les:

- Podem fer-les farcides de carn o de marisc.
- Amb vinagre, poden servir de guarniment a la carn o el peix.
- Arrebossades o a la vinagreta, per a entremesos.
- Heu provat de torrar-les? Doncs, si no ho heu fet, val la pena provar-ho.
- Durant tota la temporada, a les sopes o arrossos no hi poden mancar.
- En fer peix escabetxat o frit de Pasqua, no deixeu de posar-hi trossets de carxofes.
- Una delícia per al paladar és la truita de carxofes.
- I què en direm d'una greixera d'ous o de sípia amb moltes carxofes?
- Tenim al nostre camp una casta de carxofes amb les fulles blausoses –cal dir que al mercat no se'n veuen gaire d'aquestes– que són exquisides per menjar-les crues. Aquesta és la manera: dins una tasseta hi barrejarem un bon roll d'oli, un rollet de vinagre i sal. Dins aquesta barreja hi mullarem, d'una en una, la part de baix de les fulles de carxofa i ens menjarem la part tendre, acompanyades de amb pa amb oli i tomàtiga de ramellet.

Per acabar, uns consells: quan adobeu i talieu les carxofes, les heu de posar en remull una estona amb aigua i el suc d'una llimona. Així no tornaran negres quan les guisareu. Heu d'anar amb cura de no fer-les massa cuites, la verdura és millor menjar-la grenyal.

També hauríem d'intentar consumir preferentment les verdures de la temporada, no oblidem el que diu el refrany: Cada cosa a son temps i d'estiu xigales. Ω

La família Macho-Navarro regenta des de fa vuit anys la cerveseria Tiki, al Camp d'en Serralta.

En Gabriel Navarro regenta des de fa sis anys la rellotgeria Garcia, a Santa Catalina. Aquesta rellotgeria fou oberta per n'Andreu Garcia l'any 1964.

Fa quatre mesos que en Francesc Portals s'ha fet càrrec del bar Puerto Viejo, al passeig Mallorca, prop de Santa Catalina. És una cafeteria on també serveixen plats combinats; el plat del dia val 750 pessetes.

GALERIA DE FANTASMES

José María García

JOSEP PALOU

Si els darrers quinze anys hi ha hagut dos enemics declarats del barcelonisme són sens dubte Ramón Mendoza i José María García, sùmmum de l'ultraespanyolisme i la xuleria madrilenya. Al primer sempre li estarem agraïts per la ruïnosa herència que ha deixat al Real Madrid, i per dir clarament el que pensa de nosaltres: que som uns polacos. El seu successor no té mala pinta, gasta els doblers comprant cavalls (com el propi Mendoza i Jesús Gil, bon senyal) i va ser director de la revista *Fuerza Nueva*, però em fa l'efecte que ja no serà el mateix.

Afortunadament encara podem gaudir d'en Butanito cada vespre a la COPE, just després que Antonio Herrero ha tret a pixar Jiménez Losantos, Campmany, de Miguel i companyia a la claror de *La Linterna*. Pocs plaers superen l'experiència d'escoltar *el notario de la actualidad, que canta y cuenta las cosas como són* quan el Madrid ha perdut i el Barça ha guanyat. Perquè José María García no és que sigui un madridista més. Ell està per damunt de presidents, directius i ultras sur, i els aconsella, els renya i els posa de genollons si no fan el que ell troba que s'ha de fer.

Però bé, aquest no és el nostre problema, ben al contrari. Per Madrid, com més s'atupin entre ells, millor. El que ens interessa és que aquest pitjaolives és un comentarista polític afecionat, i sempre que té ocasió vomita la seva fel anticatalana en la millor línia de l'*ABC*. Tot i que ens té el cuc de l'orella malalt de tant recordar-nos que està casat amb una catalana i que li encanta *esta región española*, ens ha amenaçat dient que el desastre de l'exiugoslàvia ha de servir de lliçó als nacionalismes de l'estat espanyol. És a dir: a fer bonda, o els serbis vindrem a dar-vos bescuit. També és seva la frase *esta noche toda España es del Numancia*, i la darrera ha estat tractar Luis Figo de ximple i de deixar-se manipular per haver afirmat que el Barça es veu perjudicat a la lliga espanyola perquè és un equip català.

No aflueixis, José María. Gràcies a energúmens de la teva estofa es demostra cada dia que, per Espanya, no se'ns hi ha perdut res. Ω

HISTÒRIES DEL DESENCÍS Editorial Moll

VIDA D'ARTISTA Llibres del Segle

de M. López Crespi

Els podeu trobar a les llibreries mallorquines

MUNDI CONFORT

M O B L E S

Santiago Ramón y Cajal, 18
Tel. 73 61 41 • Fax 28 73 86
07001 PALMA DE MALLORCA

EXCLUSIVES
M. BAUÇA

Miquel Bauça Aguiló
DIRECTOR GENERAL

Oficines i magatzem

c/ Bernat Amer, 6

Tel. 28 18 51

Fax. 28 34 61

Palma de Mallorca

Avda. Argentina, 28

Exposició de Productes

Mobiliari de Perruqueria

BICICLETES DE MUNTANYA

Plaça Progrés, 19 • 07013 Palma de Mallorca
Tel. 73 18 66 • Fax 45 05 05

FORAST
ERADES

Lorenzo Contreras: **La gran herència que Aznar recibe de González es el pujolismo. González engordó el pujolismo, lo cebó con piensos de la mejor calidad. Pujol se convirtió en un "clam", como el "Camp Nou". El "molt honorable" dista de ser un bien para los españoles, por razones obvias.**

ΩΩΩ

José María García Escudero, escriptor (ABC): **El conocimiento de la Historia debe servir también para infundir sentido de las proporciones haciéndonos conscientes de la auténtica nación que ha sido España, antes incluso de que cuajase su unidad política, y relegando a donde corresponde la "falacia sin sentido" que representan los "nacionalismos anacrónicos, basados en hechos y realidades históricas inventadas, inconsistentes", y sobre las que nada consistente se podrá edificar.**

ΩΩΩ

Carlos Trias, escriptor (El País): **Cuando los más sensatos capitanes de la flota definen al catalán como aquél que "vive y trabaja en Cataluña", optan por un modelo perfectamente asumible por toda la ciudadanía catalana. Cuando se habla, en cambio, de "voluntad de ser catalanes", como hace Colom en su *Contracte amb Catalunya*, los navegantes entran en una zona revuelta y peligrosa. Pero a mi modo de ver, la idea más espinosa y conflictiva que se ha ido formando últimamente en dicha flota, aquella que tendría que disparar todas las alarmas es la de *Países Catalanes*.**

ΩΩΩ

Camilo José Cela: **Un día me vino una de esas feministas agresivas y va y me pide que escoja tres animales. La respuesta mía fue: por este orden, el perro, la mujer y el caballo. No veas como se puso.**

ΩΩΩ

Diego A. Manrique, crític musical: **La implacable normalización lingüística de Quebec incomoda hoy a grupos y cantantes anglófonos, que se quejan de un chovinismo que ignora hasta las aportaciones de hijos de Montreal, como Leonard Cohen, mientras se promociona una música de escasa entidad, muy influida por las vedettes llegadas desde París.**

Xafarderies d'en Simó lo Tort Ballester

• **Important document de 127 intel·lectuals catalans.** Mentre que a Mallorca, quatre inútils que presumeixen de saberuts, perden el temps atacant el marxisme i el comunisme —com feien Franco, Hitler, Antoni Alemany, i els grups d'extrema dreta feixista tipus "Bases Autónomas"— al Principat, 127 intel·lectuals amb un bon pebrots, ens marquen el camí que hem de seguir si volen acabar amb l'Estat imperialista de la burgesia centralista espanyola (ahir gestionat pel feixisme, després per UCD i el PSOE i ara pel PP).

• En el document es demana la modificació immediata de la Constitució espanyola que ens barra el pas per a poder exercir el dret a l'autodeterminació i independència de la nostra pàtria; igualment impedeix [l'actual constitució] la federació de comunitats autònoms (un atac mortal contra la possible unitat dels Països Catalans) i, per a més INRI, consagra l'exèrcit espanyol com a "garante de la sagnada unitat de España".

• D'una forma valenta (com no hem vist en molts d'anys!) els 127 intel·lectuals catalans ataquen *el Estado de las Autonomías* com a una trampa de l'imperialisme espanyol. Diuen que "el sistema autonòmic vigent a Espanya a suposat una nova frustració per a Catalunya. Durant els disset anys de democràcia, l'Estat espanyol s'ha tornat a configurar com a un Estat centralitzat". I afegeixen: "l'autogovern actual resta sistemàticament retallat per les lleis espanyoles".

• M. López Crespí, a part d'exi-

gir el mateix en tots els seus articles i activitats polítiques d'ençà els començaments dels anys setanta (ja fa més de vint-i-cinc anys!), a una entrevista feta per **Jaume Sastre** a *L'Estel* (1-IX-93) demanava amb urgència aquesta unitat dels nacionalistes conseqüents a contra l'imperialisme de la burgesia espanyola. **"S'ha de denunciar sempre i en qualsevol circumstància l'opressió dels pobles per l'imperialisme [cosa que no fa Anguita, un fals comunista]. Des de fa segles tota la gent més progressista del món ha lluitat per la independència, no parlem dels moviments europeus, de la independència d'Amèrica, de la guerra del Vietnam o d'Algèria... El millor de la humanitat ha lluitat i lluita per la llibertat de la seva pàtria. Això és el que Anguita no té en compte. L'Estat central espanyol ens fot a tots, amb això no hi ha discussió. Per tant primer hem d'aconseguir la independència i una vegada ja siguem lliures, la lluita serà d'una altra manera i tothom defensarà els seus interessos d'una forma diferent, adequada a cada circumstància. Jo tenc clar que el primer objectiu d'un poble oprimat és exercir el seu dret d'autodeterminació. Una vegada s'ha aconseguit la independència i s'ha obtingut el reconeixement internacional com a Lituània, Estònia, Letònia... a partir d'aquí ja establim les lluites. Jo sé que no tenc res a veure amb un Pujol, per exemple, però si en un determinat moment tens un aliat contra l'enemic exterior, has d'aprofitar aquest aliat".**

• Alerta, vius! No hem de confondre els ous amb els caragols! No proposam una simple unitat electoral oportunista, sense programa i sense principis. Llavors passa el que passa. Quatre aprofitats ocupen una poltrona, cobren quatre duros i ja no volen sebre res de la lluita contra l'imperialisme espanyol.

• El problema sempre és el mateix i es presenta en el moment de trobar els aliats que, de veritat, vulguin anar contra els punts de la constitució (consensuada entre PSOE, UCD, P"CE, CIU, PNB i AP) i que ens barren el pas cap a l'autodeterminació i la independència. De paraula, tothom ho és "nacionalista", però en els fets, en la lluita activa contra les lleis imperialistes en trobam ben pocs. Talment com han fet els 127 intel·lectuals catalans, es tracta de començar a crear aquesta plataforma unitària en el camí de la reforma d'una constitució feta per a millor servir els interessos de la burgesia imperialista espanyola. En lloc de seguir els camins marcats pel feixisme anticatalà (Alemany), per la quintacolumna anticomunista (posau els noms que pertoquin) que ataquen (ideològica i físicament) el marxisme i tot el que hi ha de progressista a la nostra terra, cal avançar en la unitat dels nacionalistes autènticament revolucionaris. S'ha de redactar un document semblant al de Catalunya. Ja veurem aleshores qui és i qui no és nacionalista de debò.

• El nostre col·laborador, l'escriptor M. López Crespí anava encara més lluny a l'entrevista que li va fer **Jaume Sastre** i, a part de la plataforma per a l'autodeterminació i la independència, demanava un autèntic **programa nacionalista en favor de la classes populars mallorquines**. Deia molt encertadament l'autor popular: **"En un país hi pot haver una plataforma unitària de forces nacionalistes de diferent signe ideològic, i arribar a uns punts d'acord [lluita contra la constitució imperialista espanyola, per exemple], un programa a favor de la independència i prioritzar aquest punt. Aquests acords entre diferents organitzacions polítiques no són un entrebanc per a uns altres tipus de lluita popular [contra l'especulació burgesa; contra l'exèrcit capitalista i en favor de la insubmissió; contra les lleis que ataquen els interes-**

sos dels treballadors i pagesos, etc, etc). Poden existir —i de fet existeixen— diverses organitzacions sindicals o de democràcia de base que lluitin per millorar el nivell de vida, el poder adquisitiu dels treballadors, sense posar en qüestió la plataforma unitària per a la independència. Tot es possible si hi ha voluntat ferma de combat.

• Tot això es va escriure l'any 93 i, per a desgràcia nostra encara no s'ha concretat aquesta **plataforma** contra l'imperialisme espanyol i contra els punts de la constitució que ens barren el pas vers l'autodeterminació. És hora de començar a caminar! Ja està bé d'escriure bajanades antimarxistes, com feien els assassins i criminals a sou de Franco! Quins doïts de paparres inútils! Mentre continua la expoliació fiscal de la nostra terra; mentre les brigades feixistes apallissen joves mallorquins, la quintacolumna va preparant —amb les seves argumentacions contra el marxisme (com feien els podrits falangistes)— el camí dels Zayas, Dezcallars, Zafortezas, Rossis, Joans March i Saïfs del present.

• En veure com els quintacolumnistes al servei del feixisme ataquen el marxisme revolucionari, copiant Hitler, Franco o Pinochet, arribam a pensar si preparem (com el feren els anticomunistes el 1936) una matança de patriotes i esquerrans mallorquins. Potser no coneguim la nostra història ni hagim llegit el **Diccionari Vermell** de **Llorenç Capellà** (el llibre més complet sobre la repressió a Mallorca que s'ha escrit mai). A partir d'ara i per recordar els milers i milers d'assassinats pels antimarxistes aniren recordant un per un aquests companys morts d'un tret al clotell pels criminals de Falange Española y de la JONS, militars feixistes i el clergat vaticanista que donava la benedicció.

• **Assassinats pels antimarxistes i anticomunistes del 36.** Avui parlarem d'**Antoni Adrover i Alomar** (*Diccionari Vermell*, de **Llorenç Capellà**): "De Llubí. Li deien En Reganyol. Casat. Exercia de barber i tenia barberia a la Ciutat de Mallorca, concretament a Santa Catalina. Uns asseguruen que era situada al carrer de la Fàbrica. Sembla però que era al carrer Monterrey. Sigui on sigui, el cas és que morí assassinat a la mateixa porta de la barberia". Ω

**L l i b e r t a t
C A S T E L L À O P T A T I U**

**No a la imposició del castellà
Castellà voluntari i optatiu**

S O M A E U R O P A

**Volem l'anglès o l'alemany
millor que no l'espanyol**

**A Castella castellà
A ca nostra, català**

N'Aina-Maria Tejeiro, de Galícia, va obrir ara fa quatre anys un gabinet d'estètica a Santa Catalina.

En Tomeu Comes regenta des de fa deu anys la fusteria Garlag, a Santa Catalina. Són pare va obrir aquesta fusteria fa una cinquantena d'anys.

Fa denou anys que na Catalina Torrents, de sa Pobla, va obrir la botiga de modes Torrents al carrer Comte de Barcelona, a Santa Catalina.

Fa un mes que na Margalida Aïnés Pons, de Maria de la Salut, ha obert un Centre d'Estètica al carrer Comte de Barcelona, a Santa Catalina.

Fa dos mesos que n'Aurèlia Naturana s'ha fet càrrec el Bar Meriendas, al passeig Mallorca, a prop del quarter de la Policia Nacional.

N'Antoni Muñoz, de Barcelona, fa un any i mig que ha obert una sex-shop a devora la plaça Madrid, a Ciutat.

N'Antoni Dalmau regenta des de fa dotze anys el Taller Dalmau (feina de torn i fresa), que va obrir son pare, en Biel Dalmau, ara fa cinquanta anys. El seu oncle Joan tenia una ebenisteria i el seu oncle Josep un taller de reparació de motos. La família Dalmau feia molta de vasa devers Santa Catalina.

En Jaume Antich fa un any que va obrir un despatx d'òptica al carrer Fàbrica, just davant l'ambulatori de Santa Catalina.

Continuen tots els dilluns les tertúlies del Consolat de Sóller. A la fotografia de la setmana passada, quan es va tractar del tema de les sectes, hi podem veure na Margalida Sampol, de l'Església Evangèlica de Santa Catalina, en Jaume Simonet, del Lobby per la Independència i col·laborador habitual de L'Estel, en Carmel Pomar, president dels Comerciants del carrer de Sant Miquel, en Carles Ricci, exdiputat molt qüestionat pels milions del Túnel de Sóller, i en Jaume Santandreu, de l'Església Catòlica i director d'El Refugi. Unes tertúlies que són ben interessants i que serien ben agradables si no hi anassin tantes marujas i manolos (la majoria mallorquins) que parlen en foraster perquè no n'hi ha més de fetes.

LA IMPLANTACIÓ DE LA MÀFIA A MALLORCA Mafiosos que saben viure amagats

Tant a Mallorca com a altres parts, la màfia té un origen remot. Referent al suport popular del que gaudien el bandolers i pirates, aquest era degut al fet que eren considerats per moltes persones benefactors públics, i això feia que moltes persones no dubtassin a l'hora de col·laborar amb ells.

Segons paraules de l'escriptor sicilià, Leonardo Sciascia, especialista en el tema: "El seu poder començà en el segle passat, quan s'aboliren els drets feudals, els latifundistes i els seus administradors, conservaren, mitjançant la força, un total domini de les seves possessions i també sobre els jornaleros i missatges que hi treballaven. Quan la seguretat en els camps fou confiada a un cos privat de guardes rurals, els mafiosos feren que la seva gent acaparés tots els càrrecs, consolidant d'aquesta manera el poder de l'organització. En la segona meitat del segle denou, mentre els senyors vivien còmodament a les ciutats, els administradors que estaven a les terres aconseguiren el poder i es varen anar apropiant dels latifundis. És clar que eren tots mafiosos" (El Dia, 16-12-1989).

Així i tot, la primera presència de la màfia, com a tal, a Mallorca, no és detecta fins a l'any 1962, quan un parell de membres del grup mafiós que capitanejava el gànster internacional Lucky Luciano, varen ésser detinguts, mentre tractaven de trobar refugi de la policia dels Estats Units que els cercava per tot arreu. Els mafiosos varen ésser localitzats als hotels Son Vida i Bahia Palace, després d'una llarga investigació policial als fitxers del "Negociado de Hospedería".

Amb el temps, Natali Rimi es va convertir en el més famós per-

sonatge mafiós dels qui han escollit Mallorca com a refugi. Rimi va aconseguir estar refugiat a Mallorca durant vuit anys, amagant la seva identitat amb documentació falsa, duia una vida sense contratemps efectuant transaccions immobiliàries i inversions econòmiques en negocis turístics. Molts altres delinqüents perseguits per la justícia han aconseguit despistar-la utilitzant el nostre territori, a vegades amb col·laboració de gent del país, han planificat importants fets delictius que en el seu dia tingueren ressonància internacional.

La màfia té des de fa molts anys importants interessos a les Balears i Pitiüses, i no utilitza les illes només com a refugi, sinó que crea relacions amb la màfia indígena.

Fins i tot el jutge italià Giovane Falcone, assassinat per la màfia, assenyalà en una ocasió que doblers italians de dubtosa procedència i d'origen mafiós s'havien invertit en immobles a les illes (DM 11-3-1990).

La perillositat de la màfia resideix en el seu paral·lelisme amb la societat civil. No és tracta només d'homes amagats. Té també una imatge pública, de domini. Actua a les presons, palaus de justícia, ports i aeroports. També, i sobretot, a l'agricultura, fent sentir el seu pes a l'hora en què s'han de prendre decisions importants, a la indústria, al comerç, i fins i tot en el món de la cultura. Ens trobam davant el que Miquel Segura anomena en un article (UH 6-9-1992) la "força desconeguda". Escriví Segura que "la força desconeguda" mou els fils del cardell amb l'única intenció d'embullar-lo un poc més cada dia. **Pere Gri Ω**

FORAST ERADES

Carlos Dávila (ABC): Que no se le pida al Rey sólo un testimonio silente. Don Juan Carlos puede ofrecer su versión de hasta dónde puede llegar el "cambio de Estado" que el simpático nuevo secretario general de Convergencia, Pere Esteve, ha requerido como condición "sine qua non" para apoyar la investidura de Aznar.

ΩΩΩ

Jesús Gil: Soy feliz siendo fascista.

ΩΩΩ

Pedro de Silva: La negociación de Aznar con los nacionalistas empieza a dar pánico. (...) La mención a Quebec no significa que Pujol aspire de momento a la independencia. Lo que importa es el momento elegido: una piedra movidiza que de cuando en cuando amenaza soltarse del estado, y todos han de poner su esfuerzo en sujetarla.

ΩΩΩ

Antonio García-Trevijano: El fantasma del Quebec toca en el "chateau" de la Generalitat las gaitas independentistas del bello río San Lorenzo. Delicadas y moderadas en oídos de Pujol, su estridencia empuja a danzar el ritmo frenético y violento de los movimientos de liberación. (...) Pero el momento de la sardana es delicado y su compás, moderado. Las cabriolas del fantasma quebequés de Pujol, desconsiderado y extremista, agitan en un mal sueño Cataluña y en una pesadilla a España.

ΩΩΩ

José Antonio Sánchez (ABC): Frente a la demagogia de los que anteponen un modelo tipo "Quebec" canadiense, Aznar responde garantizando una España solida.

ΩΩΩ

Eduardo Haro Tecglen (El País): No creo que la forma sea crear nuevos jefes de Gobierno en fragmentos del territorio federalizante. Arcaizante. ¿Vamos a volver a los señores feudales?

Temes estàndards dels anys seixanta

Cantant sota la pluja (Singin' in de rain)

Lletra: A. Freed Música: N. Herb Brown
Adaptació: J. M. Andreu

Tot és felicitat
cantant sota un ruixat.
Sóc feliç mentre plou.
Tot el món sembla nou,
rentat i esbandit, lluent i polit.
És net, sense pols.
I, mullat, és tot dolç.

I el meu cor, net també,
és quan plou que està bé.
Plovent, fug l'enyor
i plovent ve l'amor.
Avui, el cel gris
no em sembla pas trist.
La pluja
avui em fa feliç.

Cançons de batalla

L'Estaca

Lletra i música: Lluís Llach

L'avi Siset em parlava
de bon matí al portal
mentre el sol esperàvem
i els carros veiem passar.
Siset, que no veus l'estaca
a on estem tots lligats?
Si no podem desfer-nos-en,
mai no podrem caminar!
Si estirem tots, ella caurà
i molt de temps no pot durar,
segur que tomba, tomba, tomba,
ben corcada deu ser ja.
Si jo l'estiro fort per aquí,
si tu l'estires fort per allà,
segur que tomba, tomba, tomba,
i ens podrem alliberar.
Però fa molt temps ja
les mans se'm van escorçant
i quan la força se me'n va
ella és més ampla i més gran.
Ben cert sé que està podrida,
però és que, Siset, pesa tant,
que a cops la força m'oblida.
Torna'm a dir el teu cant:
Si estirem tots...
L'avi Siset ja no diu res,
malvent que se l'emportà,
qui sap cap a quin indret
i jo a sota el portal.
I mentre passen els nous vailets
estiro el coll per contar
el darrer cant d'en Siset,
El darrer que em va ensenyar:
Si estirem tots...

N'aina M. Sunyer, de Terrassa, va obrir ara fa vint anys la botiga de mobles Mundi Confort al carrer Ramón y Cajal, a Ciutat.

Na Montserrat Vilà regenta des de fa vint anys l'estanc número 53, a la barriada del Fortí. Té tota la retolació en català.

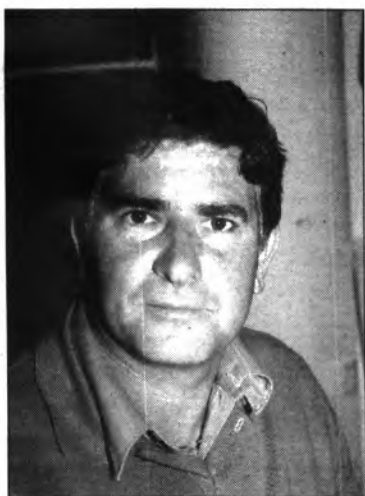
En Claudi Pujol, de Barcelona, regenta des de fa quatre anys Palma Pollastre, a la barriada del Fortí. Guisa plats preparats i rostits per endur-se'n.

En Rafael Alvarez, de Córdoba, és el secretari de la Germandat d'Antics Cavallers Legionaris de Mallorca. Aquesta germandat té la seu a Son Cotoneret. Un local amb bar, ple de fotografies dels fundadors de la Legió: Franco, Millán Astray, etc, fotografies de legionaris, banderes -també la de la milana- banderins i insígnies. Tenen dos-cents cinquanta afiliats que participen a les processons de Setmana Santa, fan excursions per Mallorca, sopars i vida social.

En Julio Izquierdo, de Madrid, va obrir ara fa dos anys una botiga on ven figures i decoració de guix, a la barriada del Fortí.

Fernando Ruiz, de Ciutat Real, va obrir ara fa vint-i-dos anys un taller de tapisseria a la barriada de Bons Aires.

També va quinze anys que en Gabriel Florit va obrir una perruqueria de senyors a la barriada de Bons Aires.

En Josep Vilalba, de València, ha obert ara fa tres mesos una perruqueria de senyors a la barriada de Bons Aires, a Ciutat. En Josep ha passat els darrers vint-i-dos anys fent de perruquer a Estocolm, la capital de Suècia.

En Josep Cervera va obrir ara fa vint anys el magatzem de bricolatge Fustes Servera. Els fusters i els particulars que fan obra o que volen arreglar ca seva hi troben de tot. El trobareu al carrer Caro de la Ciutat de Mallorca.

L'ESTEL
de Mallorca

**FORAST
ERADES**

José Álvarez Junco, catedràtic d'Història de Madrid: En un catàleg de fiestas y ferias de Cataluña editado por la Generalitat, la Feria de Abril de Santa Coloma no figuraba. No era catalana. Es sólo un ejemplo de la deformación de la realidad, de la negación de la variedad cultural, típica de los nacionalismos.

ΩΩΩ

Alfonso Ussía: España es el país de los despropósitos. Hace unos días, los "pujoles" y los "raholitos" recibieron al Rey con alcoholica grosería cuando hizo su entrada en el estadio de la Romareda de Zaragoza para presidir la final de la Copa que lleva su nombre. Cuando sonó el himno de España, la grosería se acentuó. Los "pujoles" y los "raholitos" le recompensaron de esta manera al Rey su garantía de libertad.

ΩΩΩ

Emilio Romero: La Nación española, que aparece en la Constitución, no puede aceptar que haya otras naciones para decir eso de la nación catalana, la nación vasca y la Nación española. La Constitución es muy clara en su artículo 2 y dice que "se fundamenta en la indisoluble unidad de la Nación española, patria común e indivisible de todos los españoles".

E. ROMERO

ΩΩΩ

Miguel Ángel Aguilar (El País): Con buena esgrima argumental se acuñó por si aún valiera el término de federalismo asimétrico y por ahí se llegó al último modelo, el de Quebec, verdadera insensatez, tobogán de exasperación recurrente.

ΩΩΩ

Luis María Ansón: Nido y santuario de mercaderes, de mercachifles y traficantes diversos, Gibraltar, sanguijuela -garrapata- instalada a placer en el bajo vientre de España.

Gloses

Plaça des Banc de s'Oli

CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Un temps a Ciutat hi havia un lloc molt ben situat, a on s'hi feia mercat, se comprava i se venia. Sa paraula molt valia, no res quedava escrit, s'home era molt complit, en cap moment fallaria.

Plaça de Palou i Coll, allà sa gent discutia, sa gent sempre s'entenia tant s'hi era gra com porc. Te donava molt conhort contemplar aquell ambient, aquella tranquil·la gent *disfrutant* d'aquell esport.

A cas Maonès estava, cantó de plaça Major, un cafè de alt honor; el comerciant hi anava, de tot, allà es despatxava, beure i també menjar, el *gasto* sempre pagà el qui més duros guanyava.

Dos hostals també brillaven allà a cap de cantó, de menjar de tot color totes les gents *disfrutaven*. Perquè molt bo ho trobaven, servit de molt bons cuiners: el Perú, ple en excés, i el de Sòller, n'hi sobraven.

Bodega Ripoll hi havia, servia palo Garau, si aquell suc recordau, molta de gent ne bevia. Un estanc tabac servia, tabac per als fumadors, el gust era agradós, de l'Havana se servia.

Un dentista anomenat gent de prestigi servia, hora assenyalaria, sempre estava ocupat. Tot edifici aixecat se feia en consciència, que tengués bona presència per gent solvent habitat.

Un orde nou va entrar, de fet, tot canviaria, sa brillantor se perdria, la cosa molt canvià. Es mercat se va acabar, els negocis tots tancats, des redol il·luminat sa claror se va esfumar.

A molt completa ruïna sa placeta va acabar, d'allà se gent se'n va anar a ocupar altra via. Aquest lloc se convertia en droga i prostitució, sa mala direcció cap remei hi posaria.

Quan n'Aguiló comandà ho va voler embellir, un jardí hi féu construir, bancs per poder descansar, un bust de bronze forjà amb una vella pagesa, això fou una endemesa molt digna de alabar.

Quin mal jo mai he comès perquè l'hagi de purgar, sa culpa s'ha de donar an aquell que dirigeix. No fan res de lo prometé, a sa brutor llevaré, de tot això no es veu res.

El jardí que tant brillava ha perdut sa resplendor, s'ha canviat es color que sa gent *encarinyava*. Quan es batle es canviava, qué Fageda va entrar, a sa plaça hi pots trobar putes a sa cantonada.

A Ciutat, en general, sa gent viu tota *assustada*, amb sa casa assegurada amb un pany especial. A sa gent que comandau, permeteu tal anarquia, lladre i gitaneria per què an això no arreglau?

Està ben vist i aprovat que es lladre duu sa batuta, es drogat, també sa puta, tot orde ha canviat, no hi ha s'esperit passat que es passejava tranquil, no existia cap perill, per haver-hi autoritat.

Un rei Jaume hem de mester per netejar tot Mallorca, sent una illa de gloria paraula que el rei digué, aquell tan formós roser se mos ha anat esfullant, sa seva fruita escampant i, se culpa, qui la té? Ω

Recorda! Quan hakis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent. El país ho necessita.

El jorn del judici!

ES GALL

*Setze jutges d'un jutjat
mengen fetge d'un penjat*

"Es més tort que sa justícia",
deu esser cosa ben torta!;
el refrany sense estultícia
ens diu la veritat forta.

"Ni de berbes ni de veres
(anc que siguis innocent)
amb un jutge, fora peres",
segons diu la nostra gent.

I un "jutge sense consciència,
com també diu el refrany,
mai dicta justa sentència"
i manco si ens és estrany.

Pot ser mai justa censura
que s'absolgui el pecador,

un Rubí, de nom Ventura,
i es culpi el predicador?

De Mallorca se fa enfora,
de la terra i del seu seny,
el qui amb orgullós desdeny
nostra pròpia llengua ignora,
malgrat sigui jutge alhora
i Quintana i madrileny.

Sol caure en el mateix vici
qui vol sotmetre un país:
legalitzar en judici
el càstig de l'insubmís.

Sastre, clama i denuncia
qui trepitgi l'heretat,
la que ens conquerí un gran dia
un rei Jaume... Avui diria:
Que visqui la llibertat! Ω

100 anys de rondaies

En Vicenç de Son Rapinya

Sembla com si fos ahir
i un segle ja es passat,
des de que mossèn Alcover
an el poble mallorquí
son patrimoni llegà.

Com ara són les rondaies
que en un temps no gens llunyà,
varen ser per a Mallorca
l'eina per a defensar
la llengua d'aquestes illes
nostre oriental català,
enfrent de les embranzides
de l'absorbent castellà.

Tot el que avui vos explic
mai no hauria succeït
si a finals del passat segle
no fora nat un minyó
an aquella possessió

nomenada Santa Cirga
del terme de Manacor.

I els mallorquins
no hauriem pogut,
gaudir de tan
grandiosos tresor,
com ara poder comptar
amb les rondaies
d'En Jordi d'Es Racó.

"Això era i no era,
bon viatge faça
sa cadenera,
per a tu, un aumud
i per jo una barcella." Ω

Aumud: mesura de gra, equivalent a la sisena part d'una barcella.
Barcella: mesura de gra, equivalent a la sisena part d'una quartera.

Grup d'alumnes de la guarderia Itaca, al carrer Valldurgent de Ciutat.

Subscripció popular per recórrer la sentència:

Llibreta d'estalvi Sa Nostra
2051 - 0017 - 03 - 0082962188

Contra la sentència racista del jutge Quintana Carretero, anem al Tribunal de Drets Humans europeu
Subscripció popular. Comitè per la llibertat d'expressió

Després que per la força de les armes i per dret de conquesta, l'imperialisme espanyol va reduir Mallorca a la condició de colònia, amb el **Decreto de Nueva Planta** (1715), es va iniciar la invasió de jutges i funcionaris forasters que tracten els mallorquins com esclaus i menyspreen la llengua i cultura catalanes. Fins fa pocs anys totes aquestes agressions racistes i xenòfobes anti-mallorquines quedaven dins la més absoluta impunitat. Avui, afortunadament, el nacionalisme mallorquí no és un afer intern d'Espanya sinó que constitueix un problema internacional dins el context europeu. Coherentment amb això, davant aquesta acció racista perpetrada pel jutge madrileny Pedro José Quintana Carretero cal recórrer primer a l'Audiència, després al Suprem i al Constitucional espanyol i finalment al Tribunal Europeu de Drets Humans. Atès que ens trobam davant una sentència que vol "esser un càstig exemplar" per intimidar el conjunt de la premsa en llengua catalana en general i el nacionalisme mallorquí en particular, aquest és el motiu pel qual feim una crida a la solidaritat i obrim la següent subscripció popular (a dalt).

Sentència racista contra Jaume Sastre

Compartesc l'opinió que el mafiós Ventura Rubí és el LUIS ROLDÁN DE SENCELLES per l'intent d'apropiar-se 300 milions anuals especulant amb l'aigua de Sencelles. No cal dir, per tant, que consider injusta la sentència dictada pel jutge foraster Juan Pedro Quintana Carretero (Madrid 1962), contra en Jaume Sastre, ja que s'hi prima "el dret a l'honor" d'un polític amb càrrec públic per damunt de la llibertat d'expressió, d'opinió i d'informació d'un escriptor i polític -fou candidat per ERC a les últimes eleccions autonòmiques de l'any 1995- com és en Sastre.

El jutge Quintana Carretero.

Estic convençut que Jaume Sastre és estat condemnat no tan sols per fer ús del dret a informar i a opinar sinó, també, per tenir la valentia de declarar-se independentista i integrant del **Lobby per la independència**, davant el mateix jutge. A la vista dels fets, quin mallorquí pot confiar en la justícia colonial espanyola? Encara queda qualcú que pugui dubtar que el Sr. Quintana Carretero és un "madrileny" que en el fons desitja una Mallorca subordinada eternament a Espanya, on els forasters hi facin la seva llei i els mallorquins hàgim de callar i mirar?

D'una hora lluny es veu que el Sr. Quintana no és altra cosa que un racista, xenòfob, antimallorquí, enemic de la premsa indígena lliure i independent com és el cas de *L'Estel*, enemic rabios de la llengua catalana i de l'independentisme mallorquí. Sr. Quintana, feis oi al rei porc! Els mallorquins no us hem enviat a demanar! Que no ho veis, que no feis més que nosa? Però, què espe- rau a agafar els atapins i esser partit cap a la forasteria! Au, arruix! Fora de Mallorca! BARCO DE REJILLA! **Antoni Martiàñez** Ω

Alfonso Ussía: **Mi voto, definitivamente, carece del valor y el protagonismo que les sobran a los votos de un ciudadano censado en el País Vasco o en Cataluña. No somos iguales. España y yo somos así, señora. Pero me da en las narices que tanto España, como yo, y como usted, señora, estamos hartos de tantas diferencias.**

A. USSIA

ΩΩΩ

Fernando G^a de Cortazar, historiador: **Los resultados del 3 de marzo responden a lo que es la sociedad española, pero es peligrosísimo entrar en la batalla regional. El estado autonómico se ha desorbitado y sería conveniente parar esa fiebre regional. El "café para todos" no ha sido bueno para un concepto unitario de España. (...) Lo que hay que ver es qué límites de descentralización soporta hoy la palabra España en un tiempo en el que el nacionalismo español ya no existe y en el que la derecha ya no es centralista. No quedan más nacionalismos que el vasco y el catalán.**

ΩΩΩ

Luis Racionero, botifler: **Me amargó mucho una crítica de Pilar Rahola en El País sobre mi novela de Lull. Había invertido cinco años estudiando el personaje y su mundo, y ella, en media cuartilla, se despachaba a gusto con sentencias como que yo nada sabía del personaje. Si en la "cultureta" catalana del momento no convenía mi visión me dije: "Muy bien señores, ahí se quedan con sus capillitas y sus modas!" Además tenía ganas de escribir una novela en castellano tras residir tres años en Madrid.**

ΩΩΩ

Pedro Schwartz: **El sistema presente es un incentivo para los manirroto de las Generalitats, que gastan sin tener que cargar de impuestos a los votantes.**

Amenaces contra Jaume Sastre

Dilluns dia 15 d'abril, al contestador automàtic de *L'ESTEL* va quedar enregistrada la següent cridada telefònica que més avall transcrivim literalment. Immediatament es va fer una denúncia i es va posar a disposició del jutjat de guàrdia aquest missatge:

"Bones! Sóc un company del senyor Ventura Rubí a s'Ajuntament de Sencelles. Aquest missatge és per al senyor Jaume Sastre per dir-li que és un fill de puta i que vagi alerta a lo que escriu, no; i que procuri no deixar aparcat es seu cotxe an es carrer perquè el trobarà cremat; i que vagi alerta també a tancar bé ses portes de ca seva perquè també les trobarà cremades, no; i si torna a xerrar del senyor Ventura Rubí o se torna a ficar-se amb qualcú més li puc assegurar que el matarem".

CRIDA A LA CIUTADANIA! Ajuda-nos a identificar els mafiosos que amenacen de mort

L'ESTEL DE MALLORCA posa a disposició dels ciutadans i ciutadanes el telèfon 27.23.27 on podran escoltar de viva veu les amenaces telefòniques. No cal dir que agraïrem qualsevol pista que pugui ajudar a identificar el veu dels mafiosos de l'aigua. **Redacció** Ω

El Lobby per la Independència celebra la seva assemblea constiuent

Dissabte dia 13 d'abril el **Lobby per la independència- Mallorca** va celebrar a Inca la seva assemblea constituent en la qual es van debatre i aprovar la Declaració Ideològica i els Estatuts de l'organització. Així mateix es va constituir el Secretariat Polític Territorial, format en aquests moments per Bartomeu Lliteres (Artà), Antoni Llompart (Inca), Miquel Magraner (Manacor), Mª Antònia Ramis (sa Pobla) i Jaume Simonet (Palma). Finalment s'elegiren els responsables de les següents secretaries: d'Acció, Josep Palou; de Formació, Bartomeu Mestre; i de Comunicació, Jaume Sastre. Un dels primers objectius que s'ha proposat el Lobby és fer una campanya d'afiliació. Lobby per la independència és una organització que té com objectiu prioritari la independència de Mallorca i de tota la nació catalana i està oberta a qualsevol persona, independentment de militàncies polítiques o sindicals, llinatges o llocs de naixement. **Redacció** Ω

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
..... C.P.....
Població.....
C.I.F..... Tel.....

M'interessa una subscripció ANUAL 3.000 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al Apartat de Correus 124 07600 s'Arenal de Mallorca